

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXA ROMÂNĂ A SIBIULUI

MAREA SĂRBĂTOARE NAȚIONALĂ A POPORULUI ROMÂN

**Conferința interconfesională omagială, dedicată aniversării
a 45 de ani de la Revoluția de eliberare socială și
națională antifascistă și antlimperialistă de la 23 August 1944**

TELEGRAMĂ

În istoria țării noastre există momente de seamă, cu semnificații majore, care rămân înscrise la loc de cinste în conștiința întregului popor român, ca unele ce s-au încrustat adânc pe răbojul dăinuirii și afirmării lui. Dar evenimentul de importanță excepțională în desfășurarea istoriei noastre contemporane, care a încununat în mod strălucit lupta de secole a poporului român pentru eliberarea socială și națională, imprimând un nou curs de dezvoltare a societății românești, rămâne fără îndoială actul de la 23 August 1944.

Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antlimperialistă de la 23 August 1944 a reprezentat, prin dimensiunile și urmările ei de largă amploare, un factor important în lupta pentru zdrobirea fascismului, punând capăt dominației imperialiste străine și deschizând calea făuririi unei vieți noi și a unui stat liber, unitar, independent și suveran, România socialistă.

Strădaniile pline de însuflețire ale poporului nostru pentru înălturarea vechilor orînduiri nedrepte și pentru făurirea unei societăți mai bune au găsit ecouri adânci și în inimile slujitorilor cultelor. În climatul deplinei libertăți religioase, consfințită de Constituția țării și garantată de statul român, cultele din România, păstrîndu-și fiecare identitatea, principiile și învățătură lor de credință, s-au integrat în viața nouă a patriei, în pas cu cerințele credincioșilor și ale vremii actuale, sprijinind, de pe pozițiile și cu mijloacele lor proprii, munca avîntată a poporului român pentru înflorirea continuă a patriei și bucurîndu-se de împlinirile care s-au înscris, an de an, tot mai bogate, în cartea de aur a afirmării prestigiului țării noastre în lume.

De aceea, în pragul împlinirii a 45 de ani a jubileului istoric de la 23 August 1944, conducătorii și reprezentanții cultelor din România au considerat ca o datorie de onoare a lor să se întrunească în cadrul unei adunări omagiale, pentru a-și exprima simțăminte lor de dragoste, prețuire și atașament față de munca avîntată a poporului român și pentru a-și întări legămîntul de sprijinire a acestor strădani menite să ridice patria noastră pe noi trepte de propășire și de afirmare a prestigiului ei în lume.

În acest scop, în ziua de 1 august 1989, în aula Institutului teologic de grad universitar din București s-au desfășurat lucrările Conferinței interconfesionale omagiale dedicate celei de a 45-a aniversări a Revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antlimperialistă de la 23 August 1944.

La lucrări au luat parte reprezentanți ai tuturor cultelor religioase din Republica Socialistă România, și anume: șefi de culte; ierarhii Bisericii Ortodoxe Române; rectorii, prorectorii și cadre didactice de la Institutul teologic ortodox din București și Sibiu, Institutul teologic protestant unic din Cluj-Napoca și Institutul teologic romano-catolic din Alba Iulia și Iași; directorii Seminarilor teologice; clerici consilieri; prototerei; redactorii ai publicațiilor bisericești; pastori și alți deserventi de culte, precum și un număr de peste 200 de preoți aflați la cea de a 75-a serie a Cursurilor de îndrumare organizată de Biserica Ortodoxă Română.

A fost de față Domnul Ion Cumpănașu, Președintele Departamentului Cultelor și alți reprezentanți ai Departamentului.

Cuvîntul de deschidere a lucrărilor, rostit de Președintele Conferinței, Prea Fericitul Părinte Patriarh TEOCTIST

Înalt Prea Sfințit și Prea Sfințit Părinte,
Stimate Domnule Președinte al Departamentului Cultelor,
Onorați Conducători ai Cultelor din România,
Onorată asistență,

Sînt încredințat că exprim sentimentele noastre ale tuturor celor de față, a prezidiului și a participanților la Adunarea Jubiliară Interconfesională, asigurînd încă din acest prim moment că am venit aici pentru a ne exprima dragostea de țară, de popor și pentru conducerea lui, pentru Președintele Nicolae Ceaușescu pentru a omagia actul istoric de la 23 August 1944 și pentru a mărturisi hotărîrea noastră fermă de a sprijini mai departe munca și unitatea harnicului nostru popor român.

Împreună cu întregul nostru popor, și noi, slujitorii cultelor din România, trăim momente înălțătoare, pline de entuziasm și de încredere, izvoitoare de noi puteri de muncă și de noi împliniri, cu prilejul aniversării a 45 de ani de la istoricul act de la 23 August 1944, act de importanță deosebită în rîndul marilor evenimente ale devenirii noastre istorice, care a încununat cu deplină izbîndire lupta seculară neîntreruptă a poporului român pentru apărarea ființei sale naționale, a valorilor sale spirituale și materiale, a pămîntului strămoșesc și a dreptului său sacru la existență liberă și independentă.

În cele patru decenii și jumătate care s-au scurs de atunci, Cultele religioase din țara noastră și-au desfășurat activitatea în condiții mult mai prielnice decît în trecut, bucurîndu-se de pe urma înțeleptelor măsuri ale orînduirii celei noi, care atunci și-a deschis larg porțile cutezanței către orizontul unui viitor strălucit, întregul nostru popor pășind pe drumul unor înfăptuiri cu adevărat epocale, nemaîntîlnite în decursul îndelungatei sale istorii.

Marile împliniri, de rezonanță mondială, ale poporului nostru, îndeosebi cele din ultimul aproape un sfert de veac, se leagă de înțelepciunea, de clarviziunea și de forța creatoare a Președintelui României, Domnul Nicolae Ceaușescu. De aceea putem afirma că actul istoric jubiliar de la 23 August 1944 se îngemănează cu înfăptuirile și transformările sociale adînci din ultimele patru

(Continuare în pag. a 2-a)

Excelenței Sale
Domnului NICOLAE CEAUȘESCU
Președintele Republicii Socialiste România
Președintele Frontului Democrației și
Unității Socialiste

Mult stimate și iubite Domnule Președinte,

Reprezentanții Cultelor din Republica Socialistă România, întruniți la București, astăzi 1 august 1989, în Conferința interconfesională omagială, dedicată celei de a 45-a aniversări a Revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antlimperialistă de la 23 August 1944, cu profund respect, aleasă stimă și prețuire, ne îndreptăm gîndurile către Dumneavoastră, cel mai iubit fiu al neamului românesc, erou între eroii cetății noastre străbune, strălucit ctitor al României socialiste, personalitate proeminentă a lumii contemporane, aducîndu-vă un ales omagiu de devotament și recunoștință pentru grandioasa operă istorică inspirată și elaborată de Dvs., de ridicare a națiunii noastre pe cele mai înalte culmi ale civilizației materiale și spirituale, pentru strădaniile Dumneavoastră neostoite dedicate cauzei păcii și dezarmării, statornicirii unui nou climat în relațiile internaționale, de buna înțelegere și conlucrare frățească între popoarele lumii.

Este șansa istorică a poporului nostru ca la această răscruce de veacuri și de milenii, în fruntea noastră să se afle o personalitate de talia Dumneavoastră care, înzestrată cu un genial simț vizionar, animată de dragoste nemărginită de neam și de glie, ați înțeles în mod profund, cu mintea și cu sufletul, interesele perene ale neamului, conducîndu-ne cu iscusință și înțelepciune pe drumul care ne-a adus victorii fără precedent în nici o altă epocă a milenarelor noastre viețuiri pe aceste plaiuri de la Carpați, Dunăre și Mare.

Este meritul Dumneavoastră istoric de a fi redat poporului nostru demnitățile ființei sale naționale, identificată cu „tot ce

(Continuare în pag. a 2-a)

Participanții la Conferința interconfesională omagială dedicată celei de a 45-a aniversări a Revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antlimperialistă.

București, 1 august 1989

LA ÎMPLINIREA A 45 DE ANI DE LA ELIBERARE

Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antlimperialistă, declanșată la 23 August 1944, eveniment crucial în destinele României, care a deschis poporului nostru calea unor adînci transformări, a realizării aspirațiilor sale de libertate și dreptate socială, a înscris o pagină eroică în anele războiului antihitlerist, contribuind la scurtarea ostilităților militare în Europa și la înfrîngerea Germaniei naziste. În același timp, revoluția a constituit încununarea luptei purtate de întregul popor, organizat și condus de forțele antifasciste, democratice și patriotice din țara noastră.

Pregătita de realitățile istorice interne în care se afla România în acei ani, revoluția s-a declanșat în împrejurări internaționale favorabile, determinate de înfrîngerile suferite de mașina de război germană din partea forțelor sovietice și ale celorlalte state ale națiunilor Unite pe fronturile de răsărit, vest și sud.

Actul revoluționar a început în după amiaza zilei de 23 August 1944 prin arestarea, la palatul regal, a căpeteniilor regimului antonescian. Sub conducerea politică a partidelor din Blocul Național Democrat s-a constituit noul guvern al țării, prezidat de generalul Constantin Sănătescu, în care intrau ca miniștri fără portofolii și cite un reprezentant al celor patru partide din B.P.D.

În seara zilei de 23 August 1944, începînd de la ora 22 s-a difuzat la radio proclamația șefului statului, care aducea la cunoștința țării și a lumii întregi evenimentele istorice cu adînci repercusiuni în viața politică internă a României, de mare însemnătate în sud-estul continentului: doborîrea dictaturii militarofasciste, ieșirea României din războiul antisovietic și hotărîrea întregului popor român de a lupta pentru a-și apăra independența și a elibera partea de nord-vest a țării de sub ocupația coteropitorilor hitleristo-horthysti. În proclamație se arăta: „Români, un nou guvern de uniune națională a fost însărcinat să aducă la îndeplinire voința hotărîtă a țării de a încheia pacea cu Națiunile Unite. România a acceptat armistițiul oferit de Uniunea Sovietică, Marea Britanie și Statele Unite ale Americii. Din acest moment încețază lupta și orice act de ostilitate împotriva armatei sovietice, precum și starea de război cu Marea Britanie și Statele Unite. Poporul nostru înțelege să fie singur stăpîn pe soarta sa. Oricine s-ar împotrivi hotărîrii noastre liber luate, și care nu atinge drepturile nimănui, este un dușman al neamului nostru. Ordon armatei și chem poporul să lupte prin orice mijloace și cu orice sacrificii împotriva lui”.

Vestea răsturnării dictaturii militarofasciste, a scoaterii țării din războiul hitlerist și alăturării la Națiunile Unite a fost primită cu un deosebit entuziasm de întregul popor. Pînă noaptea tirziu, în capitală, au răsunit ovații care salutau actul săvîrșit în cursul acelei zile istorice.

Pentru ca acest act să ajungă, de îndată, la cunoștința guvernelor statelor Națiunilor Unite, în dimineața zilei de 24 August, guvernul Sănătescu

(Continuare în pag. a 2-a)

REDACTIA

CONFERINȚA INTERCONFESIONALĂ OMAGIALĂ...

TELEGRAMĂ

(Continuare din pag. 1-a)

decenii și jumătate, cu personalitatea proeminentă a Președintelui României, care, cu pilduitoare abnegație, cu largă dăruire și cu hotărârea sa neclintită de a deschide noi și noi orizonturi în viața țării noastre, a ridicat țara și poporul român pe culmi nebănuite de propășire și de prestigiu.

De pe urma acestor strădării și izbândiri, Culetele din țara noastră au avut, cum am spus, de câștigat. În locul indiferenței reciproce, a învrăjbirilor, sau chiar a ostilităților religioase de altădată, slujitorii și credincioșii cultelor au ajuns să se privească cu seninătate față în față și, urmând pilda de colaborare și de unitate în cuget și simțiri a întregului popor, au pășit, în această nouă perioadă din istoria noastră, pe calea unor înnoiri și înfăptuiri încununare cu bogate roade. Astfel, neînțelegerilor confesionale din trecut le-au luat locul colaborarea frățească, apropierea sinceră și desfășurarea pozitivă a activității fiecărui cult, prin valorificarea propriei sale învățături de credință, pusă în practică pentru binele și fericirea credincioșilor, prin călăuzirea lor pe aceeași cale de dragoste, de frățietate și de încredere. Este un mare câștig pe care l-au dobândit Culetele din România în această perioadă și îndeosebi în ultimul sfert de veac, de când ele au devenit componente ale Frontului Unității și Democrației Socialiste, conlucrând cu reprezentanții cei mai de seamă ai poporului român în aceste organisme de chibzuire și de conducere a lucrărilor de obște ale țării noastre.

Prin noua lor orientare și atitudine, slujitorii și credincioșii cultelor au contribuit astfel la mai binele întregului popor și la propășirea patriei, în aceeași unitate, în aceeași rivind, dorință și dragoste pentru ridicarea țării noastre pe noi trepte de lumină și înflorire.

Această adunare impresionantă este ea însăși încă o dovadă de libertate religioasă reală și deplină de care ne bucurăm noi, cultele din România, de posibilitățile noastre de lucru care ni se oferă, de câmpul larg de activitate în care ne putem spune răspicat cuvântul, împărtășind cu întregul popor gândurile și hotărârea de a ne continua lucrarea cu același avânt, de a contribui la slujirea patriei noastre comune, Republica Socialistă România, de a contribui la apărarea și statornicirea păcii în lume și de a merge mai departe, în frunte cu Președintele țării și cu întreaga ei conducere, pe drumul înfăptuirilor celor mai cuceritoare, spre zările unui viitor luminos și fericit, deschis întregului nostru popor și tuturor fiilor acestui pământ străbun.

Cu aceste cuvinte, declar ședința deschisă.

Pentru a analiza semnificațiile adânci și multiple ale acestui moment aniversar, dăm cuvântul Înalț Prea Sfințitului Mitropolit Antonie al Transilvaniei, care ne va prezenta în acest sens o expunere, existând posibilitatea și dorința ca această prelegere festivă să fie apoi urmată de alte luări de cuvânt din partea Bisericilor ai căror reprezentanți participă la această Adunare festivă.

Prelegerea festivă prezentată de Înalț Prea Sfințitul Mitropolit ANTONIE al Ardealului

„Sintem la 45 de ani de la marea cotitură din istoria României care a fost actul de la 23 August 1944. Pentru România, momentul n-a fost sfârșitul războiului, dar a fost sfârșitul unei ere, a fost ca o trecere dintr-o lume într-alta, dintr-un univers într-altul, cu alte legi, cu alte dimensiuni, cu alte idealuri și cu alte mijloace de realizare, cu alte perspective. A fost ca o transbordare pe o altă planetă într-un moment în care nava pe care eram și planeta erau amenințate de o catastrofă iminentă. A fost ca o moarte și o renaștere, înfăptuite pe durata unei clipe. A fost ca

o trezire dintr-un vis rău. Războiul a mai continuat aproape două luni, dar la 23 August 1944 românii i-au schimbat direcția, în cadrul unor alianțe, alianțele noastre firești din totdeauna. Armata română a eliberat teritoriul Transilvaniei copleșit de horthiști, aducând ființei și simțirii românești, trecute prin sfîșieri de nedescris, o meritată mîngiere și o dreaptă reparație.

S-a confirmat încă o dată că din alcătuirea sufletului neamului românesc nu dispărușeră virtuțile pe care Dio Cassius le enumera cînd îl descria pe strămoșul Rege Decebal: „Foarte priceput în planurile de război și iscusit în înfăptuirea lor, știind să aleagă prilejul pentru a ataca pe dușmani și a se retrage la timp; dibaci în a întinde curse, era un bun luptător și se pricepea să folosească izbînda, dar și să iasă bine dintr-o înfrîngere; din această pricină multă vreme a fost un dușman temut de romani”. Nu fără serioase dovezi istorice Vasile Pârvan spunea că literatura antică a lăsat însemnări pline de uimire și admirație față de geto-daci, „Făcînd din ei aproape un popor fabulos prin vitejie, înțelepciune și spirit de dreptate” (Dacia Buc., 1972, ed. 5, p. 150—151). Despre virtuțile romanilor, ceilalți strămoși ai noștri, istoricii au lăsat, de asemenea, meritate elogii.

Cuvintele lui Dio Cassius par a descrie evenimentele de la 23 August 1944. Actul a fost o probă de maturitate politică a unor forțe care s-au organizat paralel cu cea care deținea puterea și care ducea la dezastru. Actul a fost ca o mare și curajoasă acțiune bine pregătită și operată la timpul potrivit. O dovadă de vitalitate românească, de excepțională inteligență și de promptitudine, ca decizie politică.

Precum spuneam, în afara altor implicații de natură majore în orientarea României, pe care le vom aminti în expunerea noastră Actul de la 23 August 1944 a însemnat reorientarea firească a României împotriva fascismului pe care poporul român l-a condamnat de la începuturile sale. Schimbarea direcției a cerut îndrăzneală și înțelepciune...

Era nouă, începută cu Actul de la 23 August 1944, cerea restructurarea tuturor instituțiilor, repararea tuturor nedreptăților din trecut. Totul trebuia pus pe baze noi, iar valoarea-etalon afirmată fără admiterea nici unui compromis, a devenit omul, viața lui spirituală, morală și materială. Omul suferise, omul trebuia restaurat. Trebuia să i se restaureze demnitatea, să i se elibereze gîndirea, să i se creeze condiții de egalitate în toate, în societatea nouă: în muncă și în drepturi. Un nou umanism se degaja cu precizie din toate planurile de reforme ale vieții sociale și politice. Dacă în cele 9 luni cît a mai durat războiul după 23 August 1944, lozincă a fost „Totul pentru front, totul pentru victorie”, acum toate se concentră în formula „Totul pentru om”.

Biserica instituție tradițională, legată structural de viața spirituală și culturală a poporului român, de la nașterea sa ca popor — căci omîndouă s-au născut ca doi gemeni, în același timp — s-a văzut și ea în situația de a se integra în noile realități și a păși mai departe în cadrul lor, trebuind să-și definească linia pe care înțelegea să se situeze. Trebuie să spunem, cu toată sinceritatea, că îi era și greu și ușor.

Îi era greu pentru că noile realități păreau a o destina unui rol minor, socotind-o mai mult o instituție cu scopuri private, din domeniul conștiinței personale a celor ce cred, avînd la dosar și unele greșeli de orientare, cînd s-a amestecat, ieșind în afara misiunii ei, în treburile lumii.

Îi era ușor pentru că, întoarsă la uneltele ei, la Sfînta Scriptură și Sfînta Tradiție, putea fără prea mult efort să descopere punți comune cu noua orientare din gîndirea factorilor de decizie, care reprezentînd interesele poporului se instalau în mod firesc la putere. Rămînînd pe terenul ei, putea descoperi că și ea are în vedere tot omul, egalitatea între oameni și echitatea socială, și munca la baza tuturor drepturilor. Era nevoie de schimbarea citorva accente.

(Continuare în pag. a 3-a)

(Continuare din pag. 1-a)

mișcă-n țara asta, riul, ramul”, îngemănată cu mîndria unei străvechi civilizații, demnitate cucerită prin lupte și apărată cu sînge, și care reprezintă coloana vertebrală a valorilor fundamentale din existența și conștiința de sine a întregii suflări românești. Pentru prima oară în greu încercata noastră istorie, Actul istoric din August 1944 a statornicit sentimentul demnității sub soarele libertății, ne-a conferit dreptul de a sta cu fruntea sus și încrederea în împlinirea străvechilor noastre idealuri de libertate, independență și dreptate socială.

Cu vie satisfacție și vibrantă mîndrie patriotică împărtășim bucuria întregului popor pentru grandioasele înfăptuiri obținute de România în perioada care a trecut de la 23 August 1944 și îndeosebi, în cei 24 de ani de epocale realizări, fără precedent în istoria patriei, indisolubil legate de numele și prodigioasa Dumneavoastră activitate, ilustrînd în mod strălucit clarviziunea științifică cu care conduceți destinele țării spre un viitor luminos de progres și civilizație.

Astăzi, în perspectiva înțeleaptă a timpului, apare și mai limpede uriașă însemnătate a anului 1965, de cînd poporul român vă are în fruntea sa, an care a deschis calea gîndirii și activității creatoare, a redat poporului nostru sentimentul mîndriei naționale, de respect pentru trecutul său milenar, sentimentul forței și capacității de a-și făuri viitorul așa cum îl dorește. În România de astăzi, sub înțeleapta Dumneavoastră conducere, se realizează visul eminescian al „viitorului de aur”, țara noastră pășind cu fruntea sus între națiunile libere și demne ale lumii.

Slujind cu inepuizabilă energie și devotament patriotic interesele vitale ale țării și poporului român, Dumneavoastră, mult stimate și iubite domnule Președinte, v-ați afirmat, totodată, în conștiința omenirii ca un strălucit promotor al cauzei păcii, înțelegerii și cooperării internaționale, ca un inflăcărat luptător pentru libertatea și independența popoarelor.

De aproape un sfert de veac, de cînd vă aflați la cîrma destinului neamului, întreaga politică externă a României, indisolubil legată de numele Dumneavoastră, a devenit un simbol, sinonim cu aspirațiile de pace, dezarmare, independență, suveranitate, egalitate în drepturi și bună înțelegere între toate popoarele.

În aceste momente de înălțătoare trăire patriotică a întregului popor ne exprimăm sentimentele noastre de deplină satisfacție pentru hotărîrea unanim exprimată privind realegerea Dumneavoastră în funcția supremă de conducere politică a țării, act de excepțională însemnătate, care reprezintă chezașia continuă dezvoltării a patriei pe calea bunăstării și progresului multilateral, fiind totodată, un puternic factor de întărire și coeziune a națiunii noastre.

Cu prilejul apropiatei aniversări a marelui act istoric de la 23 August 1944, glorioasă sărbătoare națională a poporului român, conducătorii de culte, ierarhii, profesorii teologi și clericii participanți la această Conferință interconfesională omagială, vă încredințăm mult stimate Domnule Președinte, că împreună cu credincioșii noștri, urmînd însușeștoarele îndemnuri adresate de Dumneavoastră întregului popor, vom acționa fără preget și cu totală dăruire patriotică, pentru înfăptuirea mărețelor programe de dezvoltare multilaterală a țării noastre, menite să asigure continua ei ridicare pe cele mai înalte trepte de progres și civilizație.

Totodată, vă exprimăm mulțumirile noastre profunde pentru climatul de deplină libertate religioasă asigurat de statul român, de Dumneavoastră personal, activității nestingherite, cu adevărat libere a tuturor cultelor, care a creat condiții de afirmare a ecumenismului caracteristic pentru bunele raporturi de respect reciproc și conlucrare existente între cultele din țara noastră.

În deplină unitate de voință și simțire cu toți fiii patriei, fără deosebire de origine națională și apartenență confesională a credincioșilor pe care îi reprezentăm, avînd un mobilizator exemplu în eroica și prodigioasă Dumneavoastră activitate, ne angajăm să sprijinim în continuare, cu mijloacele noastre specifice și cu deplină dăruire patriotică, interesele fundamentale ale poporului român și grandiosul efort constructiv pentru propășirea scumpei noastre patrii — Republica Socialistă România, pentru triumful deplin al păcii și colaborării internaționale.

La împlinirea a 45 de ani de la Eliberare

(Continuare din pag. 1-a)

I-a trimis pe diplomatul Grigore Niculescu-Buzești, cu un avion la Ankara, în Turcia, cu notele diplomatice, în care era consemnată situația din România, și noua sa orientare în viitor.

Avînd în vedere starea de spirit care domnea în țară, evoluția situației militare de pe front, valoarea și modul de dispunere a forțelor germane pe teritoriul României, precum și posibilitățile proprii, concepția organizatorilor revoluției prevedea ca efortul principal să fie făcut în București, concomitent cu desfășurarea unor acțiuni militare de amploare mai mare în zona Ploiești și pe valea Prahovei.

În noaptea de 23/24 august, ora 23, Marele Stat Major a emis Directiva operativă care preciza misiunile și modul de acțiune pentru forțele armate ale României. Pe baza acestei directive, armatele 3 și 4 de pe front trebuiau să se desprindă de trupele germane și să se regrupeze în zona Ploiești—București, să participe la curățirea teritoriului Munteniei de inamic, fiind în măsură ca, ulterior, să treacă la ofensivă în Transilvania.

Armata 1 română, aflată în interior, avea misiunea să lichideze garnizoanele germane din Banat, Crișana și sudul Transilvaniei, pregătind și desfășurînd, totodată, o operație de acoperire, pentru a împiedica pătrunderea unor forțe germane și maghiare, aflate dincolo de linia de demarcație din Transilvania, impusă prin dictatul de la Viena din 30 August 1940, precum și pe vechea frontieră cu Ungaria și Iugoslavia.

În Capitală, luptele purtate de trupele române, sprijinite de formațiuni de luptă patriotice, au început la 23 August și au durat pînă la 26. Cele mai grele lupte s-au dat pentru nimicirea inamicului aflat în clădirile Școlii Superioare de Război și Prefectura județului Ilfov, precum și pentru interzicerea pătrunderii din exterior a unor forțe hitleriste destinate să înăbușe revoluția în București. Luptînd cu bărbăție și eroism, unitățile române și-au îndeplinit cu cinste misiunea încredințată.

În zilele de 26—28 august, unitățile române au nimicit gruparea germană aflată în dispoziție în zona Tunari—Pipera—Băneasa—Otopeni.

Pierderile suferite de adversar în luptele din zona București s-au ridicat la sute de morți și răniți și 7.000 prizonieri. Din rîndurile trupelor române au căzut la datorie peste 1.400 de soldați și ofițeri, morți și răniți.

La 30 august au intrat în Capitală primele unități sovietice din Frontul 2 Ucrainean, fiind întâmpinate cu entuziasm de populația Bucureștilui. În zilele următoare, ele s-au îndreptat spre Transilvania și Banat, străbătînd trecătorile Carpaților în deplină siguranță, la adăpostul dispozitivului de acoperire realizat de Armata 1 română.

Concomitent cu luptele din zona Capitalei, unitățile române au trecut la lichidarea trupelor hitleriste din celelalte regiuni ale țării. La Ploiești și pe valea Prahovei, unitățile Corpului 5 teritorial au lichidat, pînă la 29 august, cea mai mare parte a grupărilor hitleriste din zonă, cu un efectiv de 25.000 de militari. În acea zi mai existau rezistențe în câteva localități, precum și în diferite puncte din jurul orașului Ploiești. Acestea au fost nimicite de Divizia 18 infanterie română și Brigada 6 infanterie moto sovietică, care veneau din Moldova. Pînă la 31 august, întreaga vale a Prahovei a fost curățită de dușmani, capturîndu-se peste 9.000 de prizonieri inamici. Pe timpul luptelor, germanii au avut peste 1.500 morți și 2.300 răniți, iar trupele române au pierdut 800 de ostași.

Pînă la 29 august, pe teritoriul Dobrogei, trupele române au lichidat garnizoanele inamice, interceptînd și capturînd mai multe coloane germane care se retrăgeau spre sud, încercînd să treacă frontiera în Bulgaria. Pe timpul acestor lupte, unitățile române au capturat 10.500 prizonieri și o mare cantitate de materiale de război.

(Continuare în pag. a 3-a)

CONFERINȚA INTERCONFESIONALĂ OMAGIALĂ...

(Continuare din pag. a 2-a)

Pentru a împăca greul cu ușorul și a ieși din impas, Biserica și cultele în general aveau nevoie, așa zice, și ele de un propriu 23 August! De o cotitură, de o întoarcere la ale lor și de o aliniere cu forțele și ideile de reconstrucție socială și umană în general, aliniere care trebuia făcută posibilă, cu convingere, și în care rolul cel mai important trebuia să-l joace propria convingere a Bisericii și a tuturor credincioșilor, că se află pe linia adevăratei lor misiuni, și nu într-o situație de compromis.

Evenimentele și schimbările rapide ne dădeau nimănu prea mult timp de gândire, de aceea hotărârile trebuiau să fie prompte, esențiale și clare. Pentru aceasta era nevoie de oameni luminați. Și i-am avut. Mă voi limita aici, evident, la Biserica Ortodoxă Română. Aș putea spune, fără exagerare, că Providența ne-a înzestrat cu oamenii care trebuiau ceasului acela al Bisericii, și de care va depinde mai apoi viața ei pentru decenii și decenii.

Trebuiau evitate greșeli care au costat mult alte Biserici din vecini, și trebuia găsită calea de mijloc pe care o recomandă Sfinții Părinți întotdeauna, ca să nu cazi nici într-o parte, nici în alta.

Oamenii acestui echilibru absolut necesar și urgent au apărut. Erau de altfel printre noi, dar limbile le fuseseră legate de o dictatură, despre care octogenarul Patriarh NICODIM va spune într-o Pastorală trimisă tuturor credincioșilor chiar la 23 August 1944: „Dictatura este străină de sufletul și firea poporului român”. De altfel, cel dintâi care a fixat drumul Bisericii, a fost chiar Patriarhul NICODIM, prompt în reacția față de Actul de la 23 August 1944, prin această Pastorală. El a apreciat acest act ca pe o scăpare „de la pieire”, și a chemat poporul să-și împlinească „misiunea istorică cea mai dorită, aceea de a elibera Ardealul de Nord de sub înjositoarea dominație maghiară, care dezonorează civilizația și umanitatea prin nelegiuirile și ororile ei”.

Patriarhul NICODIM a pus Actul de la 23 August 1944 sub unul dintre cele mai pozitive semne, socotindu-l „un act de îndurare al Providenței față de mult încercatul popor românesc”. Cita din Psalmist: „Dumnezeul nostru este în ceruri și tot ce voește El, împlinește” (Ps. 113, 11). Numind, precum odinioară Eminescu, „Biserica — mama poporului românesc”, Patriarhul NICODIM a scris în acel ceas cuvinte care vor fi orientative pentru Biserica până azi: „Biserica... a fost totdeauna alături cu poporul și laolaltă cu el, ea i-a îmbrățișat cu căldură idealurile și luptă și astăzi pentru realizarea nevoilor și aspirațiilor lui naționale și sociale” (vezi B.O.R., LXII, 1944, p. 223).

Profesorul I. D. Ștefănescu scria în 1946 referindu-se la felul cum a întâmpinat Patriarhul Nicodim, Actul de la 23 August 1944: „După 23 August 1944, probleme gîngăse și-au cerut dezlegarea... Orientările noi în politica socială au găsit cel mai cald ecou în inima lui, de multă vreme deschisă și dăruită mulțimii care suferă. Istoria va înregistra cu uimire, și, poate, cu recunoștință simpatia și înțelegerea cu care capul Bisericii Românești a privit și îmbrățișat, la vârsta de 80 de ani, orientarea îndrăznească a celei mai tinere lumi. Nimeni nu are dreptul să lămurească mai mult în această direcție, și fericitii vor fi acei ce vor fi întîrziat cuminte înainte de a judeca” (Prinos închinat I. P. S. NICODIM, la împlinirea a 80 de ani, București, 1946, p. XXVII).

(Continuare din pag. a 2-a)

În același timp au fost zdrobite și capturate forțele hitleriste din sectorul Brașov, din porțiunile dunărene, Banatul de sud, Arad, Timișoara, Alba Iulia, Sibiu. Tot în acele zile fierbinți, unitățile militare române au apărut granița amenințată și atacată în numeroase locuri de unități maghiare și germane, care intenționau să pătrundă adînc pe teritoriul nostru național și să pună capăt revoluției. Cu prețul a numeroase vieți de ostași, atacurile inamice au fost oprite și neutralizate. Un rol însemnat în această acțiune l-au avut batalioanele fixe regionale, alcătuite încă din 1941, din rîndurile populației localităților rurale, ce se aflau de-a lungul graniței vremelnice cu Ungaria, în nord-vestul României.

La luptele purtate în timpul revoluției și al acoperirii frontierelor a participat întreaga armată română cu un efectiv de peste 465.000 oameni, care a nimicit în lupte peste 5.000 de militari germani, a capturat 56.000 de prizonieri, ceea ce reprezintă valoarea a circa șase divizii inamice. Totodată, militarii români au capturat mari cantități de armament, autovehicule, avioane, nave fluviale și maritime, muniție etc. Pe timpul luptelor, din rîndurile unităților române au căzut în incescarea cu dușmanul peste 8.500 de oameni, morți, răniți și dispăruți.

Actul revoluționar de la 23 August 1944 a avut o mare însemnătate internă și internațională.

Pe plan intern, declanșarea revoluției și victoria acesteia au încununat lupta pentru unirea tuturor forțelor democratice, antifasciste din țară, deschizînd calea unor mari transformări revoluționare în România. Insurecția — ca moment de început al revoluției — a pus capăt dictaturii militarofasciste, a dus la încetarea războiului antisovietic și trecerea țării noastre cu întreaga sa forță militară și economică, alături de Uniunea Sovietică, de coaliția antihitleristă. Actul istoric de la 23 August 1944 a pus, totodată, capăt dominației și jafului Germaniei naziste în țara noastră. Prin obiectivele propuse și forțele politice care au contribuit la realizarea ei, insurecția a avut un caracter național, antifascist.

Răsturnarea dictaturii militarofasciste pe calea insurecției a dat o puternică lovitură reacțiilor interne, orînduirii burgheze în ansamblul său. Pe arena politică au pătruns, cu impetuoșitate, masele populare, prin lupta cărora s-a produs o continuă modificare a raportului de forțe; clasa muncitoare, țărănimea și celelalte părturi de oameni ai muncii au devenit factorul determinant al evoluției țării. Descătușînd uriașă energie revoluționară a maselor populare, revoluția a creat premise favorabile pentru ca acestea să se organizeze și să cucerască, treptat, importante poziții politice, deschizînd drumul revoluției populare, care a dus la cucerirea puterii de către clasa muncitoare.

Revoluția a adus în fruntea țării un guvern care avea ca program: ieșirea României din războiul hitlerist, încheierea armistițiului cu Națiunile Unite, eliberarea țării de sub ocupația fascistă, democratizarea vieții publice etc.

Pe plan extern, revoluția a reprezentat un eveniment deosebit, cu implicații profunde asupra cursului celui de-al doilea război mondial, din punct de vedere militar, strategic, politic, economic și moral. Revoluția declanșată la 23 August 1944 în țara noastră a creat condiții favorabile pentru nimicirea Grupului de armate german „Ucraina de sud”, cu un efectiv de 350.000 de oameni; a accelerat prăbușirea frontului hitlerist în sud-estul Europei; a dejuca planurile comandamentului hitlerist german de a organiza noi linii de rezistență pe teritoriul României; a deschis calea înaintării rapide a trupelor sovietice spre Balcani și spre centrul Europei. Ca urmare a revoluției, Germania nazistă a fost lipsită de unele resurse vitale pentru ducerea războiului, așa cum erau produsele petrolului și agrolimentare românești; comandamentul hitlerist a pierdut o importantă bază de operații, precum și posibilitatea de a mai folosi drept carne de tun sutele de mii de ostași români; Germania a pierdut un aliat; iar în dispozitivul strategic hitlerist s-au produs astfel mari breșe. Revoluția a avut și o mare

Începuseră așadar și unele judecăți, care vor mai veni și mai tîrziu, dar Patriarhul a mers înainte. El cunoștea mai bine decît judecătorii lui ce este și ce trebuie să fie Biserica și care îi erau interesele adevărate și de durată. I. D. Ștefănescu apela la judecata istoriei, cu înțelepciune, și bine făcea.

Noi sintem deja, oarecum, istoria — a trecut de atunci o generație și jumătate — și sintem într-adevăr uimiți și recunoscători viziunii drepte a bătrînelui Patriarh în povățuirea Bisericii în momente și probleme „gîngăse”, cum le numea cu grijă profesorul I. D. Ștefănescu, și cum de fapt și erau.

Tonul se dăduse. Linia melodică fusese găsită. Dirijorul era sigur pe el. Acum trebuiau împlinitorii, mai întîi ziditorii acestei noi orientări și în Biserica, și apoi consolidatorii ei. Și încă o dată n-au lipsit nici cei dinții, nici cei de pe urmă. Cel dintîi care trebuie amintit este, în afară de orice îndoială, Patriarhul JUSTINIAN. Ar trebui să-i parcurgem, cu îndelungă meditație, masivele volume intitulate „Apostolat social” (10 volume) ca să-i prindem într-un sistem întreaga strategie pe care, după moartea Patriarhului NICODIM, a conceput-o și a aplicat-o în viața Bisericii, în așa fel încît nu numai să păstreze Biserica vie și lucrătoare, ci să-i dea și o înflorire pe care n-o mai cunoscușe înainte. S-a petrecut un adevărat miracol, pe o durată îndelungată, la care au contribuit și mulți din cei de față, în umbra și alături de Patriarhul JUSTINIAN, fiecare din poziția pe care a avut-o în cadrul păstoriei Sale patriarhale. Patriarhul JUSTINIAN a știut că nu poți nici supraviețui, nici viețui ca lumea, dacă nu te faci folositor, și lecția a predat-o tuturor. Cred că aceasta a fost marea lui descoperire. Și a fost mare, mai ales prin faptul că a știut și cum s-o pună în practică. Știa că nimeni nu poate fi refuzat, cînd vrea să fie folositor.

Cînd, prin alegere, a fost rînduit de sus după Patriarhul NICODIM, în fruntea Bisericii Ortodoxe Române, acest lucru l-a spus din prima zi: „Biserica este chemată să purifice, să înnoiască și să înobileze viața omenească, propovăduind dreptatea și omnia, tuturor munca pașnică, cinste și ordine; este chemată să împunernicească sufletul poporului dreptcredincios cu țaria iubirii, a solidarității și a unității” (Glasul Bisericii, VII, 5—6, 1948, p. 24).

Și tot atunci: „Obiectivul misiunii Bisericii este omul, temelia Patriei și a societății. Înălțarea omului condiționează îmbunătățirea tuturor celorlalte realități ale vieții omenești. Formarea unui om nou, a unui om conștient de rosturile lui pe pămînt, pătruns de neperitoarele adevăruri ale dreptății și păcii, iată o vastă lucrare la săvîrșirea căreia este chemată și contribuie și Biserica. Strigătul omenirii după o viață nouă, mai dreaptă și mai bună, liberă și stăpîină pe munca ei, este strigătul celui căzut între țîlhari, după samarineanul izbăvitor. Lăsată pradă tuturor răcărilor și tuturor suferințelor, omenirea strigă și cere pace, înfrățire și dragoste. Biserica trebuie să răspundă acestei strigări și să fie prezentă acolo unde se dă lupta pentru cucerirea dreptății și libertății, știut fiind că nu poate fi pace, înfrățire și fericire într-o lume cu oameni robiți, exploatați și ținuți în întuneric” (Idem, p. 25—26).

Iată în cuvintele de mai sus tocmai ideea pe care am enunțat-o mai înainte: o Biserica în slujba idealurilor celor mai sfinite ale omenirii. Voia societatea nouă un nou umanism? Biserica îi venea într-o întâmpinare:

însemnătate morală asupra popoarelor din Europa care se aflau sub ocupația nazistă, stimulîndu-le la lupta de eliberare împotriva ocupantului.

Însemnătatea revoluției din țara noastră a fost comentată pe larg și recunoscută în străinătate. Atenția și interesul manifestat pentru actul revoluționar de la 23 August 1944 de către opinia publică și de personalitățile politice și militare din diferite țări decurg din semnificația de ansamblu ce i-a fost acordată. Astfel, revoluția a fost apreciată ca „eveniment istoric de cea mai mare importanță”; „Unul din cele mai hotărîtoare evenimente ale întregului război”; „Un eveniment de cea mai mare importanță militară și politică”; eveniment cu „consecințe incalculabile pentru viitorul mers al războiului”; prin urmările sale, revoluția „a dus o scurtare a războiului cu cel puțin șase luni”.

În cei 45 de ani cîți au trecut de la revoluția de eliberare socială și națională din august 1944 și în special în ultimele două decenii, poporul nostru a parcurs mai multe etape istorice, ajungînd în prezent la un însemnat nivel de dezvoltare economico-socială.

La împlinirea a 45 de ani de la Eliberare

Industria românească a cunoscut o creștere de peste 135 de ori, din care de 120 de ori după 1965 încoace.

Producția agricolă a crescut de peste 10 ori, din care de 6 ori după 1965.

La fel, venitul național a sporit de peste 40 de ori, din care de 33 de ori după 1965.

Fondul de retribuire a crescut, în perioada de după 1965, de 6 ori, retribuția medie de peste 3 ori, iar retribuția minimă s-a majorat de peste 3,3 ori, realizîndu-se un raport de 1 la 4,7 între veniturile mici și cele mari.

S-a generalizat învățămîntul de 10 ani, iar pînă la sfîrșitul actualului cincinal va fi, practic, generalizat învățămîntul de 12 ani.

S-au dezvoltat puternic rețeaua sanitară, activitatea de ocrotire a sănătății, s-au construit spitale, dispensare și alte așezăminte medicale.

În cursul lunii martie a acestui an, țara noastră a înregistrat un succes istoric — rambursarea în întregime a datoriei externe. Pentru prima dată România nu mai plătește tribut nimănu, devenind pe deplin independentă economic și politic.

În domeniul construcției s-au obținut succese importante încît prin construirea în cel de-al 9-lea cincinal a 700.000 de apartamente din fondurile statului va fi rezolvată, în mediul urban, problema locuințelor.

Se prevede, totodată, realizarea de către locuitorii comunelor a unui număr important de case în cadrul programelor de dezvoltare și sistematizare a localităților.

Pe harta țării au apărut în anii de după eliberare adevărate cetăți industriale (peste 180 de platforme industriale au fost amplasate în toate județele României), noi orașe și centre industriale-agrare. Pe rîuri mai importante s-au amenajat hidrocentrale. S-au realizat mărețe obiective, adevărate ctitorii care vor grăi peste veacuri despre genul creator al poporului nostru, precum sint: Transfăgărășanul, canalul Dunăre-Marea Neagră, metroul București. Capitala țării și-a reinnoit complet chipul prin grandioasele construcții care alcătuiesc centrul civic.

În decursul perioadei de după eliberare și mai ales după 1965 încoace s-a asigurat democratizarea organelor de stat

„Obiectivul misiunii Bisericii este omul... formarea omului nou”, zicea patriarhul JUSTINIAN. Dar Patriarhul JUSTINIAN a fost mereu conștient că Biserica nu poate și nu trebuie să se implice în această lucrare, decît sînd pe temeiurile credinței sale. Aceste temeiuri îi îndreptățeau viziunea. Ba chiar i-o comandau. El afirmă, la alegerea ca Patriarh, că nu va face altceva, decît să va „pune în practică învățăturile evanghelice” (Id. p. 26). Această viziune, se știe, a rămas normativă pînă în ziua de azi.

Fiindcă sintem la o adunare a tuturor cultelor din România, vă cer îngăduința a încă unui citat din Patriarhul JUSTINIAN, un cuvînt rostit tot la alegerea ca Patriarh, și rămas pînă azi literă de Evanghelie pentru noi toți: „Crescut în învățăturile și predaniile sfintei noastre Biserici Ortodoxe, care de la început a respins șovinismul și prozelitismul, ca de niște lucruri care nu sînt potrivite cu duhul creștin, vom avea inima larg deschisă pentru celelalte confesiuni din țara noastră” (Id. p. 27).

Iată, asemenea simțămînte ne țîn strînși unii de alții, pînă azi, și drumul deschis în 1948 de Patriarhul JUSTINIAN este drumul care ne-a adus pe toți, acum, în această sală, mărturisindu-ne respectul reciproc și conlucrarea în tot ce e bun și de folos credincioșilor noștri și Patriei, în spiritul deschiderilor noi, pe care le-a promovat și în viața cultelor Actul de la 23 August 1944.

Aproape 30 de ani Patriarhul JUSTINIAN a condus cu o destoinicie de necontestat corabia Bisericii Ortodoxe Române, crescînd generații de tineri, îndrumînd zeci de mii de preoți, înființînd instituții, restaurînd și zidînd biserici și mănăstiri, înființînd școli teologice, știind în fiecare moment să se facă folositor și în lupta pentru pace a poporului, și sprînjind dezvoltarea socială a țării, și în ecumenismul bisericesc în interior, și în exterior, fiind urmat creator de Patriarhul IUSTIN, și de către P.F. Patriarhul TEOCTIST, P.F. Sa fiind ucenic direct și din primele zile, al Patriarhului JUSTINIAN. Iată ce spunea P.F. TEOCTIST cu un anumit prilej, rememorîndu-și vremurile de început ale conlucrării cu Patriarhul JUSTINIAN, pe atunci vicar și apoi mitropolit al Moldovei și Sucevei: „Îmi amintesc cu strîngere de inimă de anul 1945 și următorii cînd, alături de frunțiișii poporului nostru mi-am adus contribuția pentru vindecarea rănilor de război, acțiune condusă în acea vreme de vrednicul de pioasă amintire Patriarhul JUSTINIAN, numit atunci „Părintele orfanilor”. (TEOCTIST, Mitropolitul Moldovei și Sucevei, Pe treptele slujirii creștine, M-rea Neamț, 1985, p. 375).

Actualul nostru Patriarh i-a mers pe urme, știind să-i preia moștenirea sub toate aspectele ei, în principii și fapte. Și se știe, Patriarhul este simbolul vieții și orientării Bisericii, la noi.

Actul de la 23 August 1944 a fost recunoscut de către contemporani și de atunci pînă azi, ca un act de mare curaj românesc și de bună orientare istorică și diplomatică. Ne-ar trebui mult timp ca să evocăm, măcar în parte, felul cum a fost apreciat atunci în lume.

Vom încerca totuși să readucem în amintirea noastră, a celor de azi, cîteva declarații. Ziarul american The Evening Star din 24 August 1944 aprecia că hotărîrea României „a determinat evenimente de importanță hotărîtoare în estul Europei”. I-a privat pe hitleriști de cele mai importante surse de petrol și de efective; a zdruncinat frontul din Balcani și a pus în primejdie trupele germane din Grecia, Iugoslavia, Bulgaria, Ungaria, Cehoslovacia și sudul Poloniei. Christian Science Monitor scria, tot la 24 August 1944, că hotărîrea României a făcut să

(Continuare în pag. a 4-a)

centrale și locale, s-a modificat legea electorală, introducîndu-se mai multe candidaturi pentru un loc de deputat, s-au creat noi organisme democratice, care asigură participarea tuturor categoriilor de oameni ai muncii la conducerea societății. Frontul Democrației și Unității Socialiste — care înmănușează toate organizațiile de masă și obștești, uniunile și asociațiile științifice, profesionale, ale oamenilor de creație, precum și O.D.U.S. în rîndul căreia activează peste patru milioane de cetățeni care nu sînt membri de partid — cuprinde practic întreaga națiune, exprimă largul democratism al orînduirii noastre.

Știința și cultura au cunoscut o impetuoasă înflorire. Peste tot s-au înălțat importante instituții de cercetare, învățămînt și cultură.

În cadrul larg al festivalului național „Cîntarea României” au fost create și promovate valori ale artei și culturii românești și și-au desăvîrșit talentul zeci de mii de cetățeni ai patriei.

O importanță cu totul aparte s-a acordat familiei, creșterii și formării noulor generații. Politica demografică a statului urmărește asigurarea vigorii și tineretii națiunii noastre socialiste. Alocațiile de stat pentru copii, ajutoarele și indemnizațiile lunare pentru mamele care au născut și crescut mai mulți copii sînt mărturie elocventă ale grijii statului față de familie.

În țara noastră a fost rezolvată, în anii de după eliberare, în mod principal și definitiv problema egalității în drepturi a oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate. Fie că sînt români sau de altă naționalitate, toți fiii poporului nostru se bucură în mod egal de drepturile și libertățile prevăzute în Constituția țării. Cetățenii români de alte naționalități au posibilitatea să folosească limba proprie, dispun de școli, instituții de cultură și artă, tipărituri de toate felurile și, în același timp, sînt reprezentați în mod proporțional cu ponderea lor numerică în toate organele de conducere, atît centrale cît și locale, în organismele democrației muncitorești-revoluționare.

În cea mai deplină unitate cu marle transformări înfăptuite pe plan intern s-au produs schimbări substanțiale și în politica externă a României după 23 August 1944. Dacă în 1947, la proclamarea Republicii, România întreținea relații cu numai 25 de state, iar în 1965 cu 65 de țări, astăzi numărul statelor de pe toate continentele cu care țara noastră întreține relații politice și economice este de 155.

A sporit, în această perioadă, conlucrarea României cu țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare și nealinate, cu toate celelalte state ale lumii, fără deosebire de orînduire socială, pe baza principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, nerecurgerii la forță și la amenințarea cu forța, respectării dreptului imprescriptibil al fiecărui popor de a decide liber asupra propriului viitor, de a-și alege calea propriei dezvoltări.

În același timp, România nu a conțenit să se afirme în toată această perioadă, ca un militant de seamă al luptei pentru pace, pentru oprirea cursei iraționale a înarmărilor și trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, pentru edificarea unui traic sistem de securitate și cooperare în Europa, pentru abolirea definitivă a forței pe arena mondială și soluționarea politică, exclusiv pașnică, a tuturor conflictelor și problemelor litigioase, pentru făurirea unei noi ordini economice internaționale, mai juste, mai echitabile, pentru participarea democratică a tuturor statelor la întreaga viață politică și economică actuală, pentru creșterea rolului și eficienței ONU, ale altor organisme internaționale în soluționarea nouă, constructivă a problemelor de care depinde evoluția omenirii pe calea progresului și dezvoltării.

Cu prilejul sărbătoririi a 45 de ani de la actul revoluționar înfăptuit de poporul român la 23 August 1944, se cuvine să ne îndreptăm gândurile către cei care au luptat cu arma în mînă pentru eliberarea patriei cîstîndu-le faptele și memoria. Totodată se cuvine să-i cinstim pe toți făcătorii vieții celei noi în patria noastră, să omagiem harnicul și glorioșul popor român liber și stăpîn pe destinele sale.

CONFERINȚA INTERCONFESIONALĂ OMAGIALĂ...

(Continuare din pag. a 3-a)

dispară orice posibilitate de dominație a Axei în Balcani.

Londra apreciază drept foarte importante evenimentele din România, făcând posibilă o înaintare rapidă a frontului de est spre Germania, scria Neue Züricher Zeitung (24 August 1944). Basler Zeitung saluta hotărârea de la București, care s-a produs în aceeași zi cu eliberarea Parisului, drept o coincidență fericită, căci Bucureștii era considerat „Parisul Europei răsăritene”. Der Bund, din Berna, scria la 25 august 1944: „Cotitura din România constituie cea mai mare breșă făcută în zidul fortăreței Germane: din acest moment se poate scosta pe înfrângerea ei rapidă” (cf. cele de mai sus, Magazin Istoric, XIII, 8, 1979, p. 59 și urm.). Nu sînt aprecieri de neglijat, mai ales că ele s-au produs pe loc, în funcție de realitățile de pe fronturi și de analiza din partea unor specialiști.

Randal Neale, corespondentul diplomatic al postului de radio Londra, transmitea la ora 5 dimineața a zilei de 24 august: „Prin ieșirea din luptă a României, Germania pierde mai mult decît petrolul românesc. Întregul edificiu nazist din Balcani începe să se năruie. Consecințele pentru viitorul mers al războiului sînt incalculabile”. Aceleași cuvinte întrebunța și Thomas Cadett, expert politic al radiodifuziunii britanice, transmițînd în aceeași zi la orele 10. Ziarul Daily Herald scria, tot la 24 August 1944, că „efectul strategic al acestui act extraordinar va fi, din punct de vedere militar, prăbușirea sistemului german de apărare, iar din punct de vedere politic, înseamnă îndepărtarea influenței germane din sud-estul european” (cf. Idem, p. 45).

În dimineața zilei de 24 August postul de radio Londra anunța: „România a trecut acum în rîndul Națiunilor Unite, care luptă astăzi pentru civilizație, împotriva stăpînirii Europene de către germani”. Și adăuga ceea ce într-adevăr se va verifica științific mai tîrziu: „Fapta României constituie un act de mare curaj, și acest act va grăbi sfîrșitul războiului”. Într-adevăr, așa cum s-a recunoscut în acea vreme de către specialiști, 23 August al României a scurta războiul cu 200 de zile. În felul acesta s-au salvat un număr incalculabil de vieți omești, s-au salvat bunuri culturale și materiale, opere ale geniului creator european de-a lungul istoriei, s-a putut trece la o lume nouă, organizată pe alte principii, cu alte orizonturi în dezvoltarea și progresul umanității.

În România, Actul de la 23 August 1944 a deschis calea unor transformări revoluționare a vieții politice, sociale și culturale, transformări care, în timp, au schimbat fața Patriei. S-a început și s-a accelerat procesul industrializării prin naționalizarea tuturor mijloacelor de producție. Prin cooperativizarea agriculturii s-a realizat dispariția diferenței dintre bogați și săraci. S-a înfăptuit în mai multe etape reforma învățămîntului și s-a dat acces tuturor la învățămînt gratuit și obligatoriu, ceea ce a dus la dispariția analfabetismului.

Printr-o adevărată campanie de construcție de locuințe la orașe, s-a ajuns la dispariția periferiilor, care erau o rușine a orașelor și un semn de subdezvoltare și mizerie...

Prin reforma sistemului de retribuții, s-a ajuns la punerea în practică a principiului „la muncă egală, venituri egale” și „fiecăruia după munca lui”, indiferent de vîrstă și sex. Se știe că în lume mai există încă și azi asemenea discriminări.

România de azi e alta decît România de dinainte de 23 August 1944 și ritmul dezvoltării ei deschide perspective sigure pentru tot mai multe realizări în viitor. S-au creat condiții spirituale și materiale care vor determina, cu caracter de lege, o evoluție spre forme noi de satisfacere tot mai deplină a idealurilor umane, de dreptate, de egalitate, de viață tîhnită, în care munca să fie izvorul bucuriilor și asigurarea lor, și tot ea să dea dreptul la odihna binemeritată, la vremea ei.

Credincioșii noștri, integrați în acest ritm de dezvoltare a țării, au conștiința că alături de tot poporul din care fac parte, au contribuit și contribuie și ei la marile transformări și realizări în permanență desfășurate. Biserica sprijină angajarea lor în acest proces, potrivit cu învățătura ei de bază care prevede desăvîșirea condițiilor de viață din societate prin muncă, prin înfrățire, prin într-ajutorare, prin colaborare, în înțelegere și iubire. Talanții trebuie înmulțiți. Cei care nu-i înmulțesc, inactivii, vor avea de dat socoteală și se vor alege cu dezaprobarea și pedeapsa.

În cei 45 de ani care au trecut de la Actul de la 23 August 1944, „România s-a transformat dintr-o țară slab dezvoltată într-o țară industrial-agrară în plină dezvoltare”. Din anul 1975 pînă în martie 1989, România a plătit 21 miliarde de dolari, datorii externe, din care 7 miliarde reprezentau dobînzii, lichidîndu-și astfel, în totalitate, datorii externe. S-au achitat și datorii în ruble și, în plus, s-au alocat în ultimul deceniu peste 2000 miliarde lei (200 miliarde dolari) pentru dezvoltarea economico-socială a țării. Aceste cifre figurează în documente oficiale, indubitabile, date publicității.

Sînt cunoscute acțiunile în slujba păcii, în care este angajată România, și propunerile de reducere de cheltuieli militare, menite să elibereze sume pentru creșterea bunăstării poporului.

Se știe că România a fost prima țară care a propus și a realizat reducerea cu 5—10% a cheltuielilor militare, efectivelor și armamentului. Este, de asemenea, cunoscută dezvoltarea unei strategii a înfrării într-o epocă în care totul să fie destinat omului, și nu distrugerii lui. România respinge războiul. Afirmă dreptul la pace. Cere o nouă ordine internațională, economică și morală, care să clădească pacea pe dreptatea socială.

Întreaga politică externă a României, consecvență de-a lungul anilor, a fost o politică de pace, de dezarmare, de colaborare cu toate țările, de respectare și întărire a legalității internaționale, de respingere a tendințelor de menținere a încordărilor și a tendințelor de continuare a politicii de război și înarmare. România respinge politica de forță și de amestec în treburile interne ale altor state. Astăzi acest principiu a fost adoptat de multe țări, dar e bine să nu se uite că a fost o vreme cînd, cu clarviziune și curaj, ea era susținută, așa zice în premieră, numai de România. Președintele României Domnul Nicolae Ceaușescu s-a pronunțat cu fermitate împotriva

intervențiilor armate în treburile altor state. Putem menționa Cehoslovacia și Afganistanul în chip concret.

Poziția României cu privire la modul de rezolvare a conflictelor, a fost întotdeauna dialogul, masa tratativelor, înlăturarea cu desăvîșire a războiului. Această poziție izvorăște din convingerea că toți oamenii au dreptul la viață, la pace, la libertate și independență. România a propus ca pînă în anul 2000 să se lichideze treptat toate armele nucleare, chimice și armele de distrugere în masă, ca și militarizarea cosmosului.

Principiile de mai sus corespund întru totul și convingerilor noastre creștine și Biserica noastră, ca și celele culte din țara noastră, n-a ezitat și nu ezită să militeze în rîndul credincioșilor ei, ca și în toate organizațiile internaționale din care face parte, pentru adoptarea și aplicarea lor în viața popoarelor, în lumea de azi. „Fericirii făcătoarii de pace” — „Iubiți-vă unii pe alții” — „Să prefacem săbiile în pluguri și săgețile în seceri” — „Bagă sabia în teacă” — sînt tot atîtea principii ale credinței noastre, care ne orientează în viața noastră de toate zilele.

Ne sînt tuturor cunoscute planurile de viitor privind dezvoltarea economiei, ocrotirea sănătății, dezvoltarea culturii și educației, ca și cele privind protecția și ameliorarea mediului înconjurător, problemă care provoacă îngrijorări crescînde în lumea de azi.

Toate realizările pe care le-a cunoscut România după 23 August 1944, se datorează muncii harnice a poporului, inteligenței și perseverenței lui, iar din 1965 de cînd la conducerea supremă a țării se află eminentul om politic și de stat Dl. NICOLAE CEAUȘESCU, toate sectoarele de activitate au beneficiat de munca, de inițiativa și de îndrumările neobosite ale Excelenței Sale.

Președintele statului nostru este, fără îndoială, o excepție printre conducătorii de state din vremea noastră. Dovedește o putere de muncă unică, uriașă și o atotcuprîndere a problemelor care îi descoperă dăruirea totală în slujba poporului, a națiunii noastre, pasiunea fierbinte pentru noi și noi realizări, pentru construcție, pentru agricultură, pentru știință, pentru învățămînt, pentru tot ceea ce concurează la alcătuirea unui chip tot mai frumos, tot mai bine definit al Patriei. Cum amîndouă, componentele fac întregul, Domnia Sa vede întregul prin realizarea amîndunor, a componentelor lui. De aceea e prezent în toate, cu dorința ca toate să meargă bine, și pecetea intervențiilor Domniei Sale se simte pe parcursul tuturor realizărilor întregii perioade de cînd se află la cîrma României, în epoca nouă a țării, în epoca deschisă de Actul de la 23 August. Pe drept cuvînt e numit „ctitor al României moderne”, și epoca, încă de pe acum și-a atribuit numele Domniei Sale, pentru că, într-adevăr, toate ale epocii au beneficiat de viziunea creatoare, inițiativa, îndrumarea, permanentă și de aproape a Domniei Sale.

Referindu-se la Actul de la 23 August 1944, Domnia Sa declara: „România a intrat în războiul antihitlerist cu întregul său potențial uman, militar și economic... Poporul nostru a demonstrat astfel, prin nenumărate fapte de vitejie și înalt eroism, că aspirația sa vitală, țelul său suprem erau lichidarea fascismului — cel mai mare dușman al libertății și independenței popoarelor, al civilizației umane, asigurarea independenței patriei, dreptul la dezvoltare liberă” (Anale de istorie, XXV, 4, 1979, p. 5).

În aceeași cuvîntare exprima recunoștința înfăptuitorilor actului de la 23 August 1944, ca și celor care au continuat războiul de eliberare pînă la capăt, eliberînd Transilvania de Nord, cotropită de horthyști, și eliberînd totodată țara întreagă, care și-a putut astfel începe o nouă eră din istoria ei. „Cinstim cu profundă venerație — spunea Domnia Sa — memoria zecilor de mii de ostași care și-au vărsat sîngele și au căzut la datorie pentru eliberarea țării, pentru înfrîngerea fascismului” (Idem).

Acum cînd aniversăm 45 de ani de la acel moment de curaj și de cotitură în istoria românilor, se cuvine ca toți să ne amintim, în același spirit de cinstire și recunoștință, de cei care au contribuit la realizarea lui, ca și de cei care l-au consolidat după aceea, de forțele patriotice, militare și parlamentare, care s-au organizat la rezează, ca și de marile personalități ale epocii, care au avut clarviziunea necesității absolute a unui astfel de Act, pe care poporul luminat l-a și înfăptuit.

Am arătat care a fost atitudinea Bisericii noastre atunci, chiar din primele ceasuri. A fost o atitudine clară, tot de clarviziune, fără ezitări. Aceasta a permis Bisericii să-și desfășoare în continuare viața religioasă și cu mijloacele, și pe bazele ei tradiționale, Sfînta Scriptură și Sfînta Tradiție, să-și dea contribuția și la marile transformări din viața țării, care au urmat și care au avut în vedere progresul și fericirea poporului.

Biserica noastră, și cred că pot să afirm aceasta despre toate cultele din țara noastră, a rămas credincioasă în permanență acestei orientări dintru început, care s-a dovedit sănătoasă, favorabilă desfășurării normale a vieții noastre religioase, cu largă înțelegere din partea statului.

Este momentul să accentuăm că în orientarea Bisericii îndată după Actul de la 23 August 1944, ca și pe parcursul celor 45 de ani care au trecut de atunci, modul în care Biserica și-a înțeles orientarea, a întîlnit un mod similar, realist, civilizat, uman, cu respect față de conștiințele credincioșilor, și din partea Statului nostru. Și acest lucru s-a petrecut pe parcursul tuturor etapelor pe care le-a cunoscut de la 23 August 1944 încoa, evoluția vieții politice, sociale și culturale din țara noastră. Datorită modului cum avem libertate să ne exercităm îndatoririle noastre față de credincioșii ne bucurăm de stima credincioșilor și împreună ne putem face și datoria de cetățeni, potrivit cu convingerile și conștiința noastră religioasă și cetățenească.

Nu cred că voi exagera, dacă voi spune că politica Statului român față de culte, înscrisă în Constituție și aplicată în fapt, nu numai că ne garantează drepturile fundamentale, dar în multe ocazii ne facilitează exercitarea acestor drepturi, cînd spre exemplu sînt promovate candidaturile cultelor în organul suprem de decizie din Stat, Marea Adunare Națională, ca și în Consiliile populare județene, orașenești sau sătești, ca și în forurile centrale și locale ale Frontului Democrației și Unității Socialiste. Sprijinul statului este evident pentru toate cultele în facilitarea păstrării legăturilor cu organisme bisericesti internaționale, fie ecumenice, fie specifice fiecărui cult.

Am putea mult înmulți exemplele, dacă ne-am referi la retribuții, la construcții sau restaurări de biserici, mai ales cînd sînt monumente istorice, dar nu numai atunci, la învățămîntul teologic, la planificarea unor materiale necesare vieții cultice, tipografiile noastre etc. Despre acestea fiecare dintre cei care reprezentați cultele la această Adunare festivă, veți putea desigur spune mai multe lucruri, specifice fiecăruia.

Biserica Ortodoxă Română, credincioasă Apostolatului Social inițiat de Patriarhul Justinian, s-a plasat în permanență pe linia poruncii Mîntuitorului, care a spus că a venit să slujească. Biserica e o Biserică slujitoare. A lui Dumnezeu în primul rînd și, în același timp, a oamenilor, căci prin aproapele, prin fapta bună către el, vom dobîndi Împărăția Cerurilor, cum spune Mîntuitorul în Ev. după Matei, cap. XXV. „Ce-ați făcut unuia din aceștia — adică aproapei — Mie mi-ați făcut”. Aceasta e baza pe care stă credința noastră în slujire, în viziunea fiecăruia din noi, și a Bisericii în totalitatea ei.

Prea Fericitul Patriarh TEOCTIST declara cîndva, spre ilustrarea acestor convingeri: „Este un fapt al realităților obiective din țara noastră, acela că, precum în trecut, tot așa și în vremea noastră, Biserica Ortodoxă Română, ierarhii și clerul, fac trup comun cu marea familie a poporului nostru și înțeleg să slujească, cu sfințită dăruire, dreptele năzuințe ale întregului nostru popor român hotărît să zidească pe acest străvechi pămînt strămoșesc, o viață nouă, demnă și prosperă pentru toți” (Pe treptele slujirii creștine, II, M-rea Neamț, 1980, p. 71).

Aceste cuvinte ale Patriarhului Bisericii Ortodoxe Române de astăzi, care condensează adevăruri de noi toți recunoscute, sînt mărturisirea unui crez al nostru al tuturor și ele pot fi foarte bine transformate într-un Mesaj actual, adresat acum, la împlinirea celor 45 de ani de la înfăptuirea Actului de la 23 August 1944, tuturor credincioșilor și clerului nostru.

După audierea prelegerii festive, au luat cuvîntul un mare număr de participanți care au evocat însemnătatea deosebită a actului istoric de la 23 August 1944 pentru dezvoltarea multilaterală a patriei noastre, pentru afirmarea ei liberă și independentă în rîndul națiunilor lumii.

Vorbitorii au relevat cu satisfacție și mîndrie patriotică realizările obținute de poporul român în cei 45 de ani care au trecut de la eliberarea țării noastre și îndeosebi în ultimii 24 de ani de epocă înfăptuiri. În acest cadru, au subliniat climatul favorabil creat de statul nostru socialist pentru activitatea cultelor care își manifestă liber credința lor religioasă conform tradiției proprii și în conformitate cu legile țării.

Toți vorbitorii au adus un cald și însuflețit omagiu Președintelui Republicii Socialiste România, Domnului Nicolae Ceaușescu, ilustrul conducător al poporului român, personalitate politică proeminentă a lumii contemporane.

Ei au exprimat, totodată, angajamentul de a-și aduce în continuare contribuția la înfăptuirea mărețelor programe de dezvoltare economico-socială a țării, la ridicarea ei pe treptele tot mai înalte de progres și civilizație, la triumful cauzei păcii și colaborării libere și independente a popoarelor lumii.

Redăm, în cele ce urmează, cîteva spicuiuri din luările de cuvînt ale participanților:

Cuvîntul Excelenței Sale Episcop ALBERT KLEIN, al Bisericii Evanghelice C.A. Sibiu:

„După eliberarea patriei, forțele politice progresiste au inițiat procesul de transformare politică și socială a țării. Faptul că această transformare nu a decurs în spiritul revanșei naționaliste, ci sub semnul internaționalismului socialist, a ferit cetățenii de naționalitate germană din România de soarta multora din alte țări. Ei nu au fost expulzați. Subliniez acest fapt ca un indiciu că de la început socialismul în țara noastră a fost împletit cu umanitate, o trăsătură care a stat și la baza elaborării regimului naționalităților conlocuitoare.

Același spirit s-a manifestat și la primele măsuri pentru reglementarea vieții cultelor religioase. Bisericii noastre, care între anii 1941 și 1944 a fost afectată direct de tendințe străine propriilor tradiții și învățături, i s-a deschis calea pentru restabilirea vieții bisericesti, prin alegerea liberă a gremiilor conducătoare și a episcopului. Iar în baza noului regim general al cultelor din anul 1948 s-a dezvoltat ceea ce deschide ecumenic a cultelor, cea strădanie de cunoaștere reciprocă și de colaborare a cărei expresie vie este această conferință festivă.

Această deschidere ecumenică a marcat o nouă etapă în viața Bisericii noastre care, ieșind dintr-o regretabilă izolare, participă împreună cu celelalte culte la viața socială și culturală a cetățenilor, la înflorirea și propășirea patriei socialiste. Ea încercă să contribuie cu mijloacele ei specifice la înfăptuirea marilor năzuințe ale poporului nostru în convingerea că edificarea societății socialiste noi în țara noastră reprezintă o contribuție și pentru rezolvarea marilor probleme ale omenirii, a păcii și a dreptății sociale.”

Cuvîntul Mons. PETRU GHERGHEL, provicar general al Arhiepiscopiei romano-catolice, București:

„Nimic mai sfințit și vrednic de cinstire în memoria noastră decît amintirea jertfelor care au dus la pacea și liniștea de azi. Nimic mai vrednic de laudă decît cinstirea și prețuirea celor care s-au jertfit ca noi să fim

(Continuare în pag. a 5-a)

CONFERINȚA INTERCONFESIONALĂ OMAGIALĂ...

(Continuare din pag. a 4-a)

liberi, neatârnați și să avem o patrie minunată. Nu e prea mult acest lucru s-o facem zilnic și să veghem ca să ardă candela recunoștinței fără încetare la căpătuiul lor, ca lumina și exemplul lor să ne fie chemare sfințită — pentru prezent și viitor...

E o mare onoare pentru noi să ne simțim angajați, sub acțiunea mobilizatoare a poporului nostru, în frunte cu înflăcăratul nostru Președinte — Domnul Nicolae Ceaușescu — să iubim și să păstrăm

pământul nostru sfânt, sfințit cu jertfa a peste 167.525 de tineri morți, răniți sau dispăruți. Lor și tuturor înaintașilor le datorăm patria. Ea ne este incredințată; poate fi ceva mai sfânt și onorant?...

Ne este dat nouă să construim, după expresia unui poet, pe temelia istoriei un turn invizibil, aici în Carpați, un turn care este potirul iubirii generoase și neprihănite, un turn blind, milenar, la care au trudit Decebal, Neagoe pe Argeș în sus, și Brincoveanu și Mihai Viteazul și Alexandru cel Bun și Ștefan cel Mare și lemnarii Maramureșului și pietrarii de la Tomis și Daniil Sihastrul de la Putna și Nicodim de la Tismana, și eroii de la Mărășești și tinerii ostași morți care și-au unit singele cu pământul țării noastre...

La edificarea lui mai falnică, mai durabilă, avem bucuria să fim aleși și noi, și nu numai să asistăm ca spectatori, dar să ne simțim angajați toți credincioșii în condiții de frățietate, libertate și respect, cu toți fiii acestui popor, fericiți și conștienți de demnitatea și ființa lor națională.

Cuvîntul Excelenței Sale Episcopul LÁSZLÓ PAPP, al Eparhiei Reformate, Oradea:

„Eu nu sînt chemat să analizez consecințele multilaterale ale acestei zile istorice, dar nu pot să nu valorific roadele ei ce le-a adus în viața bisericească, și în special în viața Bisericii Reformate din Patria noastră...

Biserica Reformată din țară e recunosătoare pentru toate roadele bogate ce le-a adus această zi de însemnătate istorică. Dar consideră că această recunoștință nu poate să fie numai o vorbă cit se poate de frumoasă, ci

numai și numai o activitate însuflețită, depusă în interesul îmbogățirii materiale și spirituale a Patriei noastre scumpe, Republica Socialistă România! Această îmbogățire e cauza noastră scumpă, a tuturor. Nu numai a noastră, a reformaților, ci a tuturor. Și nu numai a tuturor cultelor, ci a tuturor cetățenilor Patriei noastre.

Cuvîntul P. Cuv. Arhim. ZAREH BARONIAN, vicarul administrativ al Bisericii Armeano-Gregoriene:

„În ultimii 45 de ani, poporul român a dovedit că printr-o unitate de nezdrunținat, printr-un efort comun, prin muncă și perseverență se pot realiza valori de mari proporții pe calea dezvoltării industriei și agriculturii, pe calea dezvoltării științei și culturii. La realizarea acestor valori și-au adus și își aduc contribuția, pe lângă poporul român, și celelalte naționalități conlocuitoare, printre care și comunitățile armene...

De peste șapte secole, de cînd armenii s-au stabilit pe acest pământ de Dumnezeu binecuvîntat, ei s-au considerat părtași la bucuriile dar și la momentele grele istorice prin care a trecut poporul român, în lupta sa pentru libertate și independență. Pe drept cuvînt putem afirma aici că relațiile seculare dintre români și armeni au fost bazate pe respect reciproc, dragoste creștinească și intrajutorare.

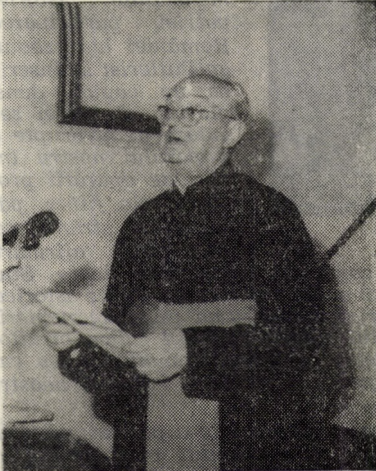
România este prima țară din lume care a primit cu brațele deschise pe armenii rămași fără patrie, încă de la mijlocul secolului al XIV-lea, iar continuitatea generațiilor pînă în zilele noastre a dovedit și va dovedi caracterul specific al poporului român: ospitalitatea și dragostea față de om.

Astăzi, în preajma marelui eveniment din viața scumpei noastre patrii, ca slujitori ai aceluiași Dumnezeu, ne rugăm fierbînt ca iubitorul de oameni Dumnezeu să reverse darurile Sale asupra dreptcredinciosului popor ro-

mân, pentru ca împreună cu toți fiii patriei să realizăm marile țeluri ale înaintașilor noștri, pacea și bunăstarea popoarelor.

Cuvîntul Mons. ȘTEFAN DASZKAL, conducătorul Protopopiatului Central Romano-Catolic din Oradea:

„Luînd cuvîntul cu permisiunea Dvs., nu procedez în baza vreunui mandat, ci în calitate de martor și participant al epocii de 45 de ani, ale cărei realizări le rememorez aici...

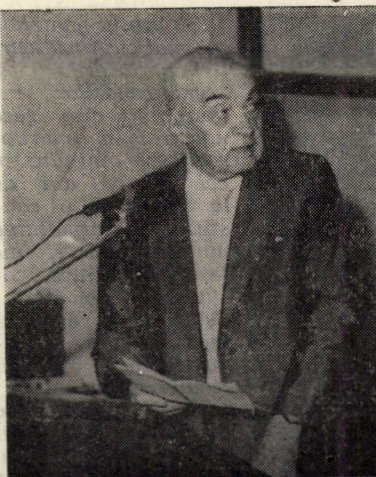

Slujitorii cultelor recunosc că în toți acești 45 de ani, față de necesitățile obiective, și în comparație cu ceilalți semeni, și — trebuie să spun — în comparație cu meritele și osteneala, nu au dus lipsă de nimic. Ba, din contră. Statul laic, în baza unei înțelegeri intervenite cu Al. I. Cuza pe vremea naționalizării moșilor mănăstirești, continuă să acorde preoților contribuție de la bugetul statului român...

Indiferent de doctrină și de interese individuale, trebuie să recunoaștem imensele eforturi și realizări: unitățile de producție, locurile de muncă așezările și locuințele noi etc. Pe mine mă impresionează zilnic, mergînd pe un drum mai lung la biserică, forța imensă și multicoloră a copiilor și tinerilor care merg la școală. Tot realizare epocală. În drum de la biserică mă uit la vitrinele librăriilor: ce ieftine sînt cărțile și cit de accesibile pentru toată lumea! În alte condiții, achiziționarea unei cărți este o problemă financiară...

Nu în zadar ne îndeamnă Sfînta Scriptură, foarte insistent (I Tim. 2,1) să se facă rugăciuni, implorări, mijlociri pentru toți oamenii și mai cu seamă pentru cei de la înalta putere: „pro iis qui in sublimitate sunt”, conduc lumea și patria, ca să putem trăi în pace și liniște.

Cuvîntul Dr. MOSES ROSEN, Șef Rabinul Cultului Mozaic din România (prezentat de Dl. TEODOR BLUMENFELD, președintele Comunității Evreiești din București):

„Noi, comunitățile evreiești din această țară, care timp de peste șase veacuri ne-am împletit soarta cu cea a poporului român, luăm parte, cu sufletele pline de emoție și bucurie, la această mare sărbătoare.

La fel cu poporul român și cu celelalte naționalități din această țară, am devenit oameni liberi, cetățeni egali în drepturi și îndatoriri, stăpîni ai destinului nostru. La fel deci cu ceilalți și pentru aceleași motive, ne bucurăm, ne strigăm bu-

curia ce ne cuprinde sufletele. Și totuși, pe deasupra acestui „la fel cu toți ceilalți” există un ceva în plus, un amănunt, un mic amănunt și acesta se numește VIAȚA. Da. Viața. Noi, evreii, eram osîndiți la moarte în cumplite chinuri. Pe noi ne aștepta soarta fraților noștri, a celor șase milioane de martiri ai Holocaustului...

23 August ne-a redat deci nouă evreilor nu numai libertatea, demnitatea umană, ci ne-a salvat însăși VIAȚA... Au trecut 45 de ani de atunci. Noi, supraviețuitorii, privind spre acești ani lăsați în urmă cu o caldă recunoștință față de poporul român și înțeleptul său conducător Președintele NICOLAE CEAUȘESCU. Pentru prima dată, am devenit și noi cetățeni egali cu ceilalți. Am căpătat toate posibilitățile să ne exercităm cultul, să ne afirmăm apartenența națională și religioasă...

Imn de slavă să ridicăm deci Atotputernicului Părinte Ceres pentru minunea cea mare săvîrșită cu noi. Prinos de recunoștință să adresăm forțelor progresiste ale României care au împlinit acest istoric eveniment!

Cuvîntul P.C. Prot. VLADIMIR MARCOVICI, vicarul Vicariatului ortodox sîrb din Timișoara:

„Cei 45 de ani de libertate care ca durată pentru istoria milenară a unui popor sînt puțini la număr, dar ca împliniri și consfințire a deplinei libertăți și independenței naționale întrec în strălucire toate epocile anterioare, sînt un adevărat Ceahlău al istoriei naționale de pe a căror culme avem țări și posibilitatea ca în cea mai desăvîrșită unitate națională să scrutăm cele mai largi orizonturi ale unui viitor luminos, purtînd pecetea anilor de lumină a

ultimelor două decenii și jumătate pe care cu mîndrie și îndreptățire legitimă îi numim „Epoca Ceaușescu”...

Ca părtașe la viața cea nouă, cultele din țara noastră au fost beneficiare multor împliniri pe care nu le-au cunoscut în trecutul lor istoric.

Aniversînd cei 45 de ani de libertate, progres și prosperitate includem în bilanțurile întreprinse cu acest prilej și prefacerile intervenite în viața Vicariatului ortodox sîrb din România, în general a tuturor cultelor religioase din țara noastră. Constatăm cu mîndrie că în acești 45 de ani și îndeosebi în ultimii 24 de ani, pe lângă celelalte culte, și noi credincioșii ortodocși de naționalitate sîrbă mărturisim liber credința noastră și ne desfășurăm serviciile divine în lăcașurile de cult pe care le-au ridicat înaintașii noștri, iar noi le menținem cu sfințenie. Inscrise în tezaurul valorilor de seamă ale patrimoniului nostru cultural, ele se bucură de o atenție deosebită din partea Conducerii noastre de Stat...

Împreună cu toți fiii țării și alături de ei, clericii și credincioșii Vicariatului ortodox sîrb, împreună cu celelalte culte religioase, contribuie activ la marea operă de înălțare a țării, pe culmile celor mai îndrăznețe visuri ale înaintașilor. Clerul și credincioșii noștri se consacră binelui și înfloririi țării, sprijinind și lucrînd la realizarea năzuințelor de fericire și progres, spre bunăstarea și binele tuturor.

Cuvîntul Excelenței Sale Episcopul KOVÁCS LAJOS, al Bisericii Unitariene, Cluj-Napoca:

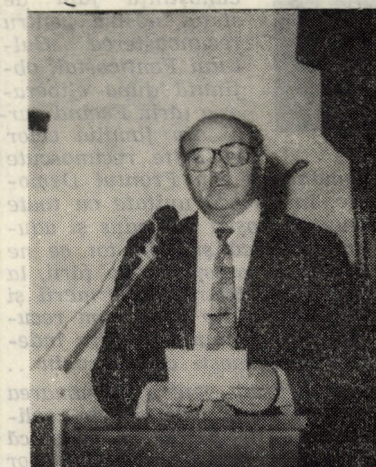
„Evenimentul istoric de cea mai mare însemnătate, care a avut loc la 23 August 1944, a deschis o eră măreață, cu totul nouă, nu numai în istoria patriei noastre, Republica Socialistă România, dar a influențat în mod fundamental și viața cultelor noastre.

Pînă la transformarea istorică din 1944, Bisericele țării noastre au trăit viața lor una lîngă alta, dar nu cu mentalitate și colaborare frățească adevărată.

Toate acestea s-au modificat în mod esențial în urma însemnatului eveniment istoric din 23 August. Regimul socialist nu face deosebiri între Bisericele mari și mici. Constituția noastră asigură tuturor Bisericeilor libertatea conștiinței și a religiei. Astfel, în cadrul dispozițiilor legale, se asigură și Bisericii noastre desfășurarea liberă a activităților sale, oficierea în mod nestingherit a serviciilor divine în limba sa maternă, colaborarea noastră și stabilirea de relații ecumenice cu organizațiile bisericești de peste hotare...

Credincioșii Bisericii Unitariene din România se află pe teritoriul Ardealului și aparțin cu toții comunității maghiare. Vreau să declar și cu această ocazie solemnă că ei se simt cetățeni cu drepturi egale și strîns însuflețiți de dorința de a-și aduce contribuția lor la înflorirea Patriei noastre.

Cuvîntul Past. DUMITRU POPA, președintele Cultului Adventist de ziua a șaptea:

„23 August 1944 a însemnat și pentru credincioșii adventiști de ziua a șaptea din România, ceea ce a însemnat pentru întreaga țară, și anume, eliberarea, demnitate umană și cetățenească, dreptul legitim de a nu mai fi considerați străini în propria lor țară. Nu pot să nu amintesc acum și aici că de fapt adventiștii de ziua a șaptea din România numai după 23 August 1944 și-au căpătat deplina și plenara lor libertate, recunoscuți fiind ca

Cult, încheindu-se astfel o lungă perioadă de opresiune și nedreptate.

Iată de ce, în acest moment aniversar, credincioșii și pastorii Cultului nostru sînt recunoscători Celui Atotputernic și tuturor celor ce au dat viață și consistență actului de la 23 August, înțelegînd a ne aduce aportul alături de toți ceilalți cetățeni ai țării la realizarea marilor deziderate naționale, exprimîndu-ne adevărate noastre la politica internă și externă a țării și la tot ce se înfăptuiește pentru binele, pacea și propășirea tuturor fiilor țării noastre...

În acest moment de înălțătoare sărbătoare, plini de recunoștință și consistenți de datorie ce o avem față de țara și poporul nostru, ne angajăm să păstrăm și să dezvoltăm acest spirit și să punem la dispoziția țării energia noastră, capacitatea noastră creatoare, loialitatea și încrețea noastră ființată, ca cetățeni devotați binelui obștesc, conlucrînd la realizarea dezideratului de bine, de pace și prosperitate a scumpei noastre patrii.

Cuvîntul D-lui OSMAN AZIZ, Imamul Comunității musulmane din București:

„O mare realizare a noii noastre orînduiri o constituie modul excepțional în care s-a rezolvat problema națională, problema naționalităților conlocuitoare, astfel că

(Continuare în pag. a 6-a)

CONFERINȚA INTERCONFESIONALĂ OMAGIALĂ...

(Continuare din pag. a 5-a)

nici una din aceste naționalități nu poate să spună că nu s-au bucurat în deplinătate de toate drepturile, ca și de fireștile obligații față de patria noastră comună. Constituția țării a statuat libertatea religiei, a manifestărilor libere a convingerilor spirituale; însăși această întâlnire a noastră atestă cu prisosință că și Cultul Musulman din România își desfășoară și trăiește viața de cult în modul cel mai deplin al libertății și a sprijinului acordat

de stat. Este o mare realizare că a dispărut acea ură de rasă, învrăjbirea între naționalități. Toți sintem un singur popor, care participăm la înălțarea patriei noastre pe coordonatele noii societăți. Asigurăm și cu acest prilej că și pe viitor vom participa tot mai activ, cu toți enoriașii noștri, la continua înflorire a țării, cu toate forțele de care dispunem, cu toată priceperea și dragostea firească ca fii egali ai acestei minunate patrii...

În climatul sănătos de largi libertăți democratice între care se încadrează și libertatea cultelor, a manifestărilor religioase, și noi, credincioșii Cultului Musulman, cetățeni români și devotați patriei, de naționalitate turco-tătară și albaneză, strâns uniți cu întregul popor român, participăm cu dragoste și devotament la înălțarea scumpei României pe cele mai înalte culmi de civilizație și progres...

Și la acest jubileu, îl asigurăm pe Președintele țării, Excelența Sa Domnul Nicolae Ceaușescu, că noi, deservenții Cultului Musulman din România, împreună cu toți enoriașii noștri, sintem alături de toți cetățenii țării, strâns uniți, reafirmându-ne hotărârea de a participa în viitor, cu efort, mai multă dăruire și putere de a mobiliza pe toți cei care îi păstoriți, la o muncă susținută, pentru apărarea păcii, pentru înflorirea patriei noastre, Republica Socialistă România".

Cuvîntul Past. PAVEL BOCHIAN, președintele Cultului Penticostal:

„Cu deosebită bucurie, și noi, reprezentanții Cultului Penticostal, participăm astăzi la întrunirea cultelor din țara noastră pentru a sărbători împreună împlinirea a 45 de ani de la Revoluția socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944...

Păstrăm o vie recunoștință față de statul nostru pentru recunoașterea Cultului Penticostal, obținută după eliberarea țării. Făcînd parte din familia celor 14 culte recunoscute

în Republica Socialistă România și din Frontul Democratiei și Unității Socialiste, în strînsă unitate cu toate cultele, împreună cu credincioșii noștri am adus și aducem contribuția noastră prin muncă și prin tot ce ne cere conducerea statului român la prosperitatea țării, la bunăstarea întregului popor, la realizarea dezarmării și a păcii între toate popoarele lumii. Ne exprimăm recunoștința noastră față de țară, prin muncă și prin îndeplinirea tuturor îndatoririlor cetățenești ce ne revin...

În activitatea pe care o desfășurăm pentru îndrumarea credincioșilor noștri sintem permanent călăuziți de realitatea că România Socialistă ne este patria mamă și că toți credincioșii sint datori să dovedească prin faptele lor că sint buni cetățeni ai patriei în care trăiesc și muncesc. Profetul Moise a spus: „Dumnezeu a dat o moștenire neamurilor și a pus hotare popoarelor“ (Deuteronom 23, 8). Noi mărturisim că Dumnezeu a hotărît să ne naștem aici și să fim fiii acestei țări. După cum avem o singură mamă, la fel avem o singură țară, care ne este patria mamă. În ea sintem acasă, iar dincolo de hotarele ei, cine le trece, este străin și venetic. Nu căutăm fericirea în țări străine, ci vom munci și vom lupta să fie cât mai fericită viața tuturor cetățenilor români aici în România...

Pășim înainte cu încrederea că prin munca noastră unită cu a tuturor cetățenilor Republicii Socialiste România și cu ajutorul Dumnezeului iubirii și al păcii, țara noastră va progresa și noi ne vom bucura, pentru că fericirea noastră atîrnă de fericirea ei. Sintem încredințați că mesajul cuvintelor poetului, care a zis: „Viitor de aur, țara noastră are, și privesc prin veacuri a ei înălțare“, își găsesc o deplină realizare în epoca de noi înfăptuiri pe care o trăiește astăzi patria noastră“.

Cuvîntul P.C. Pr. Prof. DUMITRU POPESCU, Rectorul Institutului Teologic Universitar din București:

„Aniversarea celor patru decenii și jumătate de la memorabilul act istoric de la 23 August 1944 — eveniment capital în istoria României moderne — constituie un prilej binevenit pentru a evoca, cu aleasă recunoștință

de sine stătătoare în concertul popoarelor libere. Sinteză a unei strălucite și multimilenare existențe istorice, marele act revoluționar a dat o nouă expresie nepieritoare puteri a poporului român de a se ridica biruitor peste vitregia vremurilor, deschizînd României calea curcerilor socialiste de astăzi, a ridicării națiunii noastre pe treptele unei noi orînduirii sociale...

Treptele de progres social pe care le-a parcurs poporul nostru în acești ani, rezultatele obținute în toate domeniile de activitate, sint indisolubil legate de opera Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele țării noastre, care conduce neobosit destinele poporului român pe calea independenței și libertății, și care a fost propus, pentru contribuția sa decisivă la făurirea noii societăți românești, să fie reinvestit în cea mai înaltă funcție de conducere politică a țării...

La aniversarea a 45 de ani de la Revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944, însufleții cu toții de sentimentele sărbătorești ale întregii națiuni, vom căuta să sprijinim mai departe eforturile ce se depun pentru creșterea potențialului economic și patrimoniului spiritual al țării, ridicarea nivelului de viață al poporului apărarea independenței și suveranității patriei, înălțarea ei pe noi trepte de civilizație și progres“.

Cuvîntul D-lui Prof. PENTEK ÁRPÁD, Rectorul Institutului Teologic Universitar Protestant Unic din Cluj-Napoca:

„Expresia generală cea mai cuprinzătoare a prefacerilor și transformărilor înnoitoare din țara noastră, a marilor realizări obținute în cei 45 de ani de la Eliberare o constituie dezvoltarea multilaterală și înflorirea națiunii socialiste române... Este de remarcă faptul că în fundamentarea politicii culturale-educative s-a pornit de la ideea generoasă potrivit căreia menirea istorică a noii societăți este nu numai de a elibera omul de a-

suprire și exploatare, ci, mai ales, de a făuri o civilizație spirituală superioară, care proiectează în centrul său profilul luminos al omului nou. Pe această bază încărcată de noblețe spirituală a avut loc orientarea și perfecționarea continuă a tuturor formelor de învățămînt, o orientare culturală și morală care vizează aplicarea fermă și creatoare a principiilor eticii și echității socialiste și afirmarea deplină a personalității umane.

Expresie a orientării de profundă vibrație umanistă și argument practic al acesteia îl constituie, în șirul libertăților constituționale acordate tuturor cetățenilor țării, și libertatea religioasă. Existența și activitatea remarcabilă a Bisericii Reformate, alături de celelalte Biserici surori din România, existența și realizările prestigioase ale Institutului Teologic Protestant Unic de grad Universitar din Cluj-Napoca, alături de celelalte instituții de învățămînt teologic și în deplină egalitate cu ele, reprezintă mărturia de netăgăduită a aplicării creatoare și a respectului acestei libertăți.

Biserica pe care o slujim și credincioșii pe care îi reprezentăm înțeleg să-și aducă contribuția lor la îndeplinirea obiectivelor majore ale dezvoltării patriei noastre, iar profesorii și studenții Institutului nostru își fac un titlu de noblețe din a servi cu demnitate prezentul și de a pregăti cu responsabilitate viitorul, pornind de la realitatea că marile probleme ale contemporaneității implică un ecumenism activ, adecvat nevoilor tuturor credincioșilor, destinat realizării unității în adevăr și iubire creștinească, găsirii rostului individual al credinciosului în armonie și înțelegere cu ceilalți...

Ne manifestăm, și cu acest prilej, adevărată față de politica internă și externă a patriei noastre, față de importanțele inițiative ale Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele Republicii Socialiste România, față de tot ceea ce se înfăptuiește cu migală și cu tenacitate în scopul realizării bunei înțelegeri, păcii și înfrățirii între popoare“.

Cuvîntul P.C. Pr. MIHAI VIZITIU, Directorul Seminarului teologic ortodox, Mănăstirea Neamț:

„În cei 45 de ani care au trecut de la gloriosul act istoric din August 1944, și mai ales în ultimii 24 de ani de cînd în fruntea țării se află Domnul Președinte Nicolae Ceaușescu, au fost realizate numeroase ctitorii ale

și profundă grațitudine, contribuția adusă de țara noastră, România, la încununarea victorioasă a luptei generale a popoarelor împotriva celui mai crîncen dușman al umanității, fascismul german... Raportată la dimensiunile istoriei patriei, participarea României la războiul antihitlerist se înscrie ca un capitol dens, glorios, al luptei seculare neîntreprupte a poporului nostru închinată apărării proprii sale ființe, pămîntului strămoșesc, demnității, afirmării

socialismului pe pămîntul României, care s-au înscris ca trepte de progres și civilizație.

În ceea ce privește Biserica Ortodoxă Română, în acești 45 de ani a cunoscut realizări deosebite de importante în toate domeniile, inclusiv pe tărîmul învățămîntului teologic... Una din aceste realizări o constituie reorganizarea, după anul 1948, a instituțiilor teologice de formare a slujitorilor sfintelor altare, instituții care au fost puse sub ocîrmuirea

Bisericii și încadrate cu personal de înaltă pregătire de specialitate. Pe lîngă pregătirea teologică corespunzătoare, în centrul preocupărilor cadrelor didactice din seminariile teologice se află creșterea și formarea preoților cetățeni, legați statornic de Biserica ce o slujesc, dar și de năzuințele poporului, slujitori a căror integrare socială să fie plenară. Baza materială a seminariilor teologice, atît de necesară unui învățămînt de calitate este astăzi pe măsura noilor condiții de învățămînt create în țara noastră în anii de după eliberare.

Manualele editate precum și cărțile și publicațiile bisericești, tipărite în acești ani, îmbogățesc cunoștințele și orientează pe viitorii preoți stimulîndu-le activitatea pastorală și formîndu-i ca factori activi în acțiunea de edificare a unei României multilaterale dezvoltate și de sprijinire a păcii și a vieții pe planeta noastră...

Noi, slujitorii catedrelor din seminariile teologice ne mărturisim hotărîrea de a participa și în viitor cu aceeași însuflețire, la toate acțiunile menite să asigure propășirea poporului nostru, căci a sluji lui Hristos înseamnă a sluji semenilor, a sluji poporul, a sluji viața, pacea și fericirea omenirii întregi“.

Cuvîntul P.C. Sale PETRE MATEI, delegatul preoților prezenți la cea de a 75-a serie a Cursurilor de îndrumare pastorală a Bisericii Ortodoxe Române:

„Pentru noi, preoții cursanți, participanți la a 75-a serie a cursurilor de îndrumare ale Bisericii Ortodoxe Române, este un prilej fericit și un moment unic participarea la a 45-a aniversare a Revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944, în acest cadru deosebit, sărbătorec. Este un moment înalt de cînstire și omagiere a bravilor înaintași și de mulțumire și recunoștință pentru înalta conducere de Stat care veghează la păstrarea climatului de pace în care noi să ne desfășurăm activitatea, aici și în parohiile noastre, și la asigurarea unei vieți trăinice și fericite. De aceea, însufleții de sentimentele sărbătorești ale întregii națiuni, din toată inima ne exprimăm adevărată la eforturile ce se depun de către întregul nostru popor pentru creșterea potențialului economic și a patrimoniului spiritual al țării, la ridicarea nivelului de viață, la apărarea independenței și suveranității Patriei și la sporirea prestigiului ei în lume, pentru promovarea înțelegerii între oameni și popoare, pentru pacea a toată lumea.“

Totodată ne luăm angajamentul fierbinte de a nu ne cupreți nici un efort pentru aducerea la îndeplinire a acestor mărețe idealuri“.

Cuvîntul de închidere a lucrărilor, rostit de Prea Fericitul Părinte Patriarh TEOCTIST:

Am convingerea că adunarea noastră omagială de astăzi, prilejuită de aniversarea marelui act istoric de la 23 August 1944, a imprimat în sufletul fiecăruia o întregă gamă de gânduri, de preocupări și de idei, alcătuiind o adevărată simfonie de simțăminte ce însuflețesc prezența și lucrarea noastră în Bisericele pe care le slujim și în țara în care ne-am născut, în care viețuim și pe care o iubim și o dorim cît mai înfloritoare.

Este de la sine înțeles că o sinteză a interesantelor lucrări de cuvînt în urma conferinței festive ar fi foarte greu de realizat. Am ascultat cu luare amînte preocupări și gânduri inspirate care exprimă stări și hotărîri îndelungate, izvorînd din convingere, din viață, din trăirea credinței religioase, fapt deosebit de important pentru un credincios al Bibliei, pentru un vestitor al Evangheliei lui Hristos, Evanghelia păcii (Fapte 10, 36). Cînd cele bune, rostite în această adunare izvorăsc dintr-o inimă bună, cum se spune în Sfînta Scriptură —, ele aduc roade îmbelșugate: „Omul bun, din vistieria cea bună a inimii sale scoate cele bune, pe cînd omul rău, din vistieria cea rea a inimii lui scoate cele rele. Căci din prinosul inimii grăiește gura lui“ (Luca 6, 45). Am putea spune, deci, în legătură cu aceasta, că ceea ce s-a vorbit astăzi aici, în cuvinte alese și pline de simțăminte îndelungate, oglîndește prisosul inimii noastre, raportat la marele eveniment jubiliar pe care îl aniversăm.

Pentru început, se cuvine să subliniem că însăși această manifestare tîlmăcește atmosfera de reală și deplină

(Continuare în pag. a 7-a)

CONFERINȚA INTERCONFESIONALĂ OMAGIALĂ...

(Continuare din pag. a 6-a)

libertate religioasă, climatul curat de gândire și de lucrare care s-a statornicit în țara noastră în cele patru decenii și jumătate de viață nouă. Privind retrospectiv, așa cum au făcut unii dintre vorbitori, la anii durerilor, la anii grijilor și tensiunilor religioase, a înstrăinării de dragoste de fii ai lui Dumnezeu (Deut. 14, 1) care proveneau, poate, și din înstrăinarea noastră de Logosul întrupat, de adevărurile Bibliei, ne dăm seama ce schimbări uriașe s-au produs în sufletele și în gândirea noastră în cei 45 de ani care au trecut.

În această sală se află alături de noi, stimați conducători și reprezentanți ai cultelor, preoții veniți să-și reîmprospăteze și să-și îmbogățească cunoștințele teologice în cadrul celei de a 75-a serii a cursurilor de îndrumare pastorală și misionară. Sînt preoți tineri, care s-au format și au crescut duhovnicește în această atmosferă luminoasă de privire frățească, față în față, așezată în anii aceștia între Bisericile noastre. Noi, cei mai vîrstnici, care am străbătut și am cunoscut norii de umbră dintre culte dinaintea eliberării Patriei noastre, evaluînd acum trecutul și slujirea noastră de atunci, recunoaștem cît de străini eram față de însuși Cuvîntul și voia lui Dumnezeu, El fiind „Domn al păcii” (Is. 9, 6). Astăzi iată că ne aflăm împreună, conducători și reprezentanți ai cultelor din România. Și nu este pentru prima dată în cele patru decenii și jumătate. Ne cunoaștem și ne recunoaștem unii pe alții în lumina Adevărului divin, colaborînd în conferințe teologice, în deosebit de valoroase lucrări patriotice, în adunări ale forurilor supreme ale țării noastre. Astăzi promovăm și frățietatea în spiritul ecumenismului practic, prin scrisul nostru teologic, istoric și patriotic, prin acțiuni și rugăciuni proprii teologiei Bisericilor sau Cultelor fiecăruia, exprimat în limba maternă a naționalității proprii. În acest binecuvîntat răstimp, prin colaborare și respect reciproc, am redescoperit o bază comună a lucrării noastre religioase și patriotice. Căci tot ceea ce s-a rostit la această tribună a păcii atît de adînc și de pilduitor, pornește din acest fond spiritual comun la care noi am ajuns în activitatea teologică, pastorală și patriotică, în noile condiții de viață în care se desfășoară atît de frumos lucrarea cultelor din țara noastră.

Acest spirit nou de înțelegere și colaborare, atît de binefăcător, este rezultatul înțelepciunii și inteligenței creatoare a Președintelui României, care a descătușat și pus în valoare energiile tuturor fiilor acestei țări și a îndălțat pe culmi de înflorire și de prestigiu patria noastră comună în care viețuim. Acest spirit nou, ecumenic, frățesc, ne inspiră să purtăm cu noi și să transmitem credințioșilor și clerului nostru și pretutindeni unde mergem — în țară sau peste hotare — mesajul frățesc de pace și bunăvoință al poporului român. Un exemplu grațios va adevăra cele afirmate.

Recent a avut loc la Moscova întrunirea Comitetului Central al Consiliului Ecumenic al Bisericilor, organism creștin internațional deosebit de important, din care fac parte unele culte din țara noastră. Noi avem acolo, pe lângă rolul de mesageri ai teologiei ecumenice din țara noastră, și pe acela de a transmite mesajul de pace și dezarmare al poporului nostru, mesajul său de independență și colaborare cu toate neamurile de pe pămînt, precum și atașamentul nostru al tuturor față de aceste realități și valori, bine știind că adevărul învinge, așa cum lumina luminează și acolo unde este întuneric, în cele mai îndepărtate colțuri ale firii sau ale sufletului omenesc. Purtînd o asemenea convingere, delegația ecumenică a Bisericilor din țara noastră s-a întors cu o deosebit de frumoasă realizare privind atît prestigiul ecumenismului nostru practic, întemeiat pe fondul spiritual viguros al poporului nostru, cît și prestigiul României de astăzi, ce rezultă din justetea politicii interne și externe a țării noastre, a Președintelui ei, Domnul Nicolae Ceaușescu. Am făcut deci un pas înainte foarte însemnat, care se confirmă și cu acest prilej sărbătoresc de astăzi. Și țîn să subliniez acest lucru, gîndindu-mă că altădată, la începutul organizării unor asemenea consfătuiri ecumenice, în anul 1949, la care am luat parte,

este și va fi în mijlocul nostru pentru că prin întruparea Sa în El a îndălțat omul la rangul de „colaborator”, spre fericirea umanității. Duhul lui Dumnezeu a schimbat anii din trecut plini de tensiune, de polemică și de înstrăinare, într-o lucrare nouă de apropiere, înfrățire și încredere reciprocă. Așa cum s-a afirmat aici de către unii dintre vorbitori, acest fapt este ziditor pentru toți. Lucrarea de apropiere este țelul urmărit de ecumenismul nostru contemporan, prin dialoguri teologice și colaborare frățească, realizate cu responsabilitate și cu înțelepciune, îndemnînd pe fiecare la ieșirea din izolare și la o vedere mai largă și mai profundă a vieții, așa cum Mintuitorul a zis lui Simon Petru, îndemnînd

du-l: „Mînă la adînc și (acolo) aruncați mreșile voastre, ca să pescuiți” (Luca 5, 4).

Perioada aceasta este nu numai deosebit de bogată în împliniri spirituale și materiale epocale, dar ea este și deosebit de instructivă, este bogată în învățăminte pentru fiecare din cei chemați să slujească pacea și viața pe pămînt, pentru cei ce năzuiesc să predice adevărul dumnezeiesc. Trebuie să învățăm, iubii părinți și frați, din toate acestea; din înțelepciunea acestui popor român harnic, din înțelepciunea conducătorilor lui. Poporul nostru, unit în aceeași credință și lege străbună, de-a lungul secolelor, a cultivat totdeauna în spirit ecumenic ospitalitatea și iubirea de frați, indiferent cărei credințe aparțineau ceilalți, așa cum spunea cineva amintînd de statornicirea liniștită pe pămîntul românesc, cu 600 de ani în urmă, a unor frați de altă credință și naționalitate. Poporul acesta bun și iubitor își arată încă de pe atunci spiritul, vocația și deschiderea sa ecumenică, de apropiere și de frățietate. De aceea, ecumenismul zilelor noastre se manifestă și la nivelul credințioșilor, la nivelul clerului și teologiei care trebuie să promoveze încrederea, buna credință, într-ajutorarea frățească și mai ales unitatea de muncă și viață a poporului nostru. Dacă nu ar fi existat acest fond sănătos la începutul lucrării noastre teologice ecumenice și dacă nu ne-am fi bucurat de un climat prielnic activității Bisericilor, ne-ar fi venit foarte greu să dezvoltăm ecumenismul local de la noi.

Dar noi, fiecare Biserică, fiecare cult, am avut și am cultivat fondul spiritual comun de credință al propriilor noștri credințioși, promovînd dragostea, apropierea și bunăvoința, ceea ce a făcut ca pînă în zilele noastre ierarhii ortodoxe din Transilvania sau din altă parte să fie prețuiți și stimați și de către slujitorii și credințioșii unor Biserici neortodoxe, respectiv ai Bisericilor protestante, iar pastorii și deservenții protestanți să fie stimați la rîndul lor de către preoții și credințioșii Bisericii Ortodoxe. Un asemenea lucru care, așa cum știți cu toții, nu se întîlnește adesea în altă parte, la alte Biserici, impresionează pe bund dreptate pe toți cei ce ne vizitează țara, preocupați de înțelegerea realităților vieții religioase din România. Cu puțin timp în urmă, am avut o vizită a unor înalte personalități din cadrul Consiliului Ecumenic al Bisericilor, care au văzut centre eparhiale și Institutele teologice — de la București, Sibiu și Cluj-Napoca —, unde au avut întîlniri cu teologi români de renume, aparținînd diferitelor confesii. Oaspeții, personalități bisericesti de renume mondial, ne-au mărturisit că rar se

poate întîlni în alte părți ale lumii atmosfera de ecumenism și lucrarea rodnică, plină de frățietate și dragoste, ce există în România. Iar noi știm că datorăm aceasta sufletului românesc în general, care nu s-a lăsat robit de ceea ce este fanatism și egoism, de ceea ce este dispreț pentru aproapele, pentru vecini, pentru cei de altă credință, ci și-a făcut, cum spune Scriptura, din îngăduință, răbdare și înțelepciune, sălaş de mîntuire și călăuză în întreaga sa lucrare (Prov. 24, 3).

Am subliniat cîteva trăsături comune soeotite vrednice de conținutul bogat, variat și unitar al cuvînturilor roștite aici. Nu m-aș referi numai la Biserica Ortodoxă Română, al cărui aport l-a zădărnicit deosebit de frumos

Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Antonie al Transilvaniei, ci mă îndrept cu gîndul și la celelalte cuvîntări, care au adus, toate, pe lângă specificul gîndirii proprii și al identității confesionale, și mărturii comune ale lucrării noastre ecumenice și patriotice, care ne apropie și ne însulește pe toți.

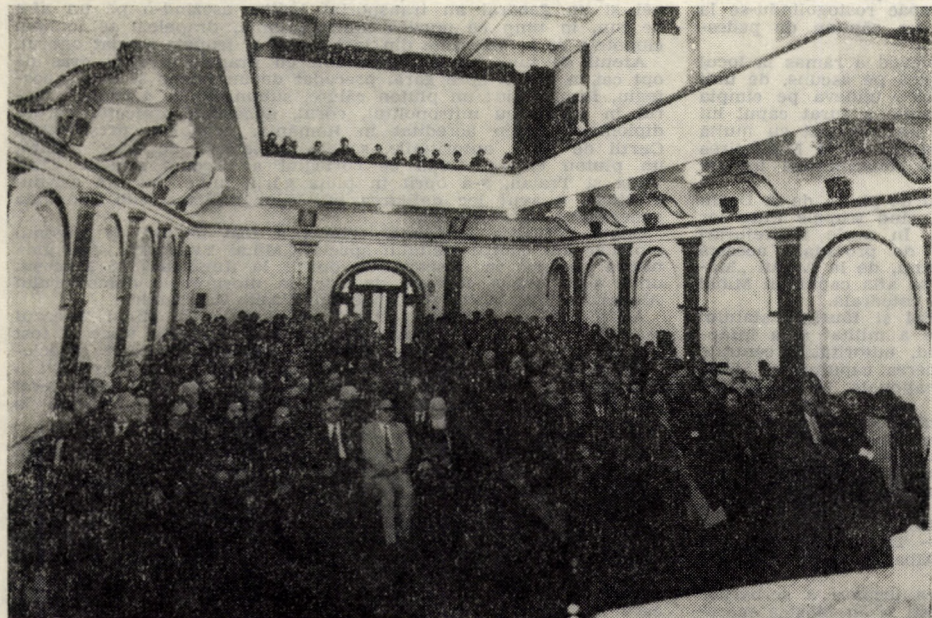
Această Conferință este o adunare patriotică pe care noi toți conducătorii și slujitorii cultelor dorim să o consacram iubirii de țară și omagierii înfăptuirilor minunate din patria noastră, din cele patru decenii și jumătate. Simțămintele noastre patriotice, sincere și fierbinți, exprimate cu acest prilej, fac din ziua de astăzi o aleasă sărbătoare, o zi în care ne amintim de jertfele din trecut ale înaintașilor noștri și ale eroilor, jertfiți pentru independență, libertate și pace în ultimul război și în luptele grele împotriva nazismului la 23 August

1944, prilej care să ne amintească, în același timp, de îndatoririle noastre cetățenești față de Patria înfloritoare, îndatoriri care trebuie să ne onoreze. În această dublă calitate, de slujitori ai Bisericii și de fii ai Patriei, ne simțim datori să ne împletim această prezență și aceste simțiri împreună cu toți fiii națiunii noastre, făcîndu-ne părtași și responsabili de împlinirea mărețelor planuri de dezvoltare ale țării. Credințioșii noștri sînt alături de noi peste tot și în orice împrejurare în care trăim și lucrăm, acasă și peste hotare. Noi ne-am consacrat acestei misiuni deosebit de frumoase din zilele noastre, fiecare cu aportul și identitatea sa proprie, cu dorința de a sprijini și mai departe, cu sporită rîvnă, zidirea vieții noi a poporului nostru. Prin aceasta, adunarea noastră de astăzi devine și îndemn și angajament, o adunare de reînnoire a hotărîrilor și eforturilor în sprijinirea muncii harnicului nostru popor. De obicei un rezultat bun naște voința de progres și dorința de noi înfăptuiri. Orice pisc ajuns înseamnă o nouă dobîndire, dar și o nouă deschidere, un nou orizont, ce te îndeamnă să mergi mereu mai departe. Așa este și cu iureșul mărețelor înfăptuiri din țara noastră, cu iureșul vieții tuturor fiilor ei, uniți în năzuințe și în strădanii.

În sensul acesta, și în lucrarea specifică nouă, izvoarele ecumenismului nu s-au epuizat. Adevărul dumnezeiesc al dragostei nesecate a lui Dumnezeu pentru noi și pentru lume ne îndeamnă să-l cercetăm și aprofundăm neîncetat, spre a afla astfel lumina călduzitoare în slujirea noastră religioasă. Stăpîniți de această sete, putem să găsim cu toții acel adevăr unic, adevăr care trebuie să-l purtăm cu noi, în slujirea noastră (Fac. 42, 16). Să ne străduim să transformăm dorințele și idealurile noastre în fapte de fiecare zi cu rol atît de pilduitor pentru credințioșii Bisericilor noastre. Întărirea și promovarea dragostei frățești și a bunelor relații dintre Biserici cer însă, să înlăturăm din viața cultelor tot ceea ce ar putea să întunece însăși doctrina pe care o mărturisim, cît și bunele raporturi dintre noi, atît pe plan intern cît și internațional. Toți trebuie să ne străduim să înlăturăm tot ceea ce este rămășiță negativă din trecut, tot ceea ce încă ar mai putea umbri bunele raporturi dintre slujitorii aceluiași Unic Dumnezeu. În legătură cu aceasta, problemele care se abordează astăzi și pe plan teologic mondial, în Consiliul Ecumenic al Bisericilor și în dialogurile internaționale, este înlăturarea prozelitismului de orice fel, adică orice acțiune premeditată și organizată de a converti la propria Biserică pe membrii altei Biserici. Prozelitismul este contrar ecumenismului. El promovează dezbinarea, neîncrederea reciprocă, suspiciunea, agresivitatea confesionalistă și vrajbă între creștini. Este o datorie a Evangheliei, o datorie creștină și umană, ca omul de pretutindeni să fie respectat. Avem un principiu constituțional de libertate religioasă, pe care trebuie să îl folosim, cu înțelepciune și cu responsabilitate, ca oameni ai credinței și ai păcii, ca slujitori ai adevărului Evangheliei, ca promotori ai armoniei și ai iubirii frățești, ca fii ai poporului nostru, care se află strîns unit în muncă și în năzuințele lui de făuritor al unei vieți spirituale și materiale tot mai înfloritoare. Această unitate trebuie să fie sprijinită în primul rînd de noi, slujitorii Unicului Dumnezeu, noi care — dincolo de deosebiri religioase dintre noi — avem fiecare în credința sa atîtea mărturii și îndemnuri sfinte pentru a sluji pacea și apropierea dintre noi, de a promova buna înțelegere, devenînd folositori întregului nostru popor, în sprijinirea unității lui spirituale, a unității în muncă, în cultură și în năzuințe.

Deci, ceea ce trebuie să rămîna pentru noi ca inspirație și lumină a acestei adunări, revărsată din abundență în sufletele tuturor, să fie îndemnul stăruitor de a ne aduce sporite eforturi în sprijinirea muncii poporului nostru, în sprijinirea strădaniilor și a îndemnurilor Con-

(Continuare în pag. a 8-a)

prezidînd unele dintre ele, în capitală sau în unele județe, nu ajungeam ușor și direct la o gîndire și hotărîre comună. Astăzi vedem că Hristos-Adevărul viu și lucrător ne apropie prin lucrarea Sfințului Duh, a Providenței divine, care lucrează — cum spunea unul dintre vorbitorii de astăzi — și prin cei ce cred, și prin cei ce nu cred.

Unii teologi, așa cum cunoașteți foarte bine, consideră această lucrare ecumenică — cea a dialogului și colaborarea interconfesională — operă a Sfințului Duh, reînnoire a comuniunii frățești la care ne cheamă Dumnezeu. Desigur, cînd lucrăm pentru Adevăr și comuniune de iubire, lucrăm pentru om. Mărturisim că Hristos

CONFERINȚA INTERCONFESIONALĂ OMAGIALĂ...

(Continuare din pag. a 7-a)

ducerii noastre de Stat la acțiuni de propășire a poporului și a țării noastre.

Seria aceasta de preoți aflați la cursuri, stimate Domnule Președinte al Departamentului Cultelor și iubii conducători de culte, este o serie de privilegiați. Ei sînt tineri, cum spuneam la deschidere, care nu au cunoscut greutățile trecutului. Ei s-au format ca bursieri ai Bisericii și fiind o serie bună, cu activități pastorale valoroase, așa cum i-a prezentat și Părintele Rector, cu o experiență preoțească de peste cinci ani au ținut să se înscrie la aceste cursuri pentru a fi la curent cu stadiul teologiei și ecumenismului. Am spus însă că ei sînt privilegiați, pentru că astăzi au văzut alături de ierarhii Bisericii Ortodoxe Române, pe conducătorii și reprezentanții cultelor din țara noastră și au auzit vorbind pe slujitorii învățămîntului teologic al celorlalte Biserici, întregindu-și astfel imaginea climatului de luminoasă conlucrare ecumenică și patriotică în care viețuiesc slujitorii bisericesti în țara noastră.

Aniversarea a 45 de ani de la istoric act de la 23 August 1944, intențiat pe jertfele, dăruirea și curajul fiilor poporului român, trebuie să ne îndemne la sporirea atașamentului față de orînduirea țării noastre, față de triumful păcii în lume, dîndu-ne cu rîvnă și statornicie contribuția la sprijinirea eforturilor întregului nostru popor pentru făurirea unei vieți tot mai ferice, pentru ridicarea patriei pe noi trepte de progres, sub călăuză iubitelui nostru conducător, Domnul Nicolae Ceaușescu, Președintele țării, pentru apărarea păcii și pentru înlăturarea armelor aducătoare de moarte. Vă încredințăm, Domnule Președinte al Departamentului Cultelor, că adunarea de astăzi va însemna un imbold în activitatea patriotică și socială a fiecăruia dintre cei ce sîntem de față, precum și a tuturor slujitorilor și credincioșilor pe care îi reprezentăm aici. Vă rugăm, Domnule Președinte al Departamentului Cultelor, ca și de data aceasta, să transmiteți Inaltei Conducere de Stat simțămintele noastre de aleasă dragoste, stimă și devotament, precum și încredințarea că lucrarea de zi cu zi a cultelor se va desfășura și de aici înainte cu sporită rîvnă, pentru continua înălțare și înflorire a scumpei noastre patrii, Republica Socialistă România.

Pentru a da expresie acestor simțăminte, prezidiul Conferinței noastre propune un proiect de telegramă pe care o îndreptăm către Președintele țării, Excelența Sa Domnul Nicolae Ceaușescu, cu încredințările pe care le-am nutrit și căreia îi va da citire Inaltul Mitropolit Nestor al Olteniei.

Într-o atmosferă solemnă, de îndreptățită mîndrie patriotică, Inalt Prea Sfințitul Mitropolit Nestor al Olteniei, a prezentat Conferinței proiectul de telegramă, care se publică în prezentul număr.

Cu aplauze și îndelungate ovații, conținutul telegramei omagiale a fost aprobat.

Lucrările Conferinței s-au încheiat într-o atmosferă de caldă însuflețire patriotică.

Conferința interconfesională omagială consacrată celei de a 45-a aniversări a Revoluției de eliberare națională și socială, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944 a constituit un nou prilej de afirmare a simțămîntelor de dragoste și prețuire nutrită de slujitorii cultelor față de tot ceea ce poporul român, în frunte cu înțeleptul său conducător, Domnul Președinte Nicolae Ceaușescu, întreprinde pentru făurirea unei vieți tot mai ferice, precum și un nou prilej de reînnoire a legămîntului acestora de a sprijini cu deplină dăruire ridicarea pe noi culmi de prosperitate și progres a patriei noastre scumpe, Republica Socialistă România.

AMINTIRI DE LA 23 AUGUST 1944

După proclamarea ordinului suprem din seara zilei de 23 august 1944 — ascultat la radio de toți românii cu sufletul la gură, dar și cu mare bucurie — prin care se ordona armatei române ca: „din acest moment încetează orice subordonare a comandamentelor și unităților militare române față de comandamentele germane și încetarea luptei contra forțelor sovietice” — toți românii înțelepți se întrebau ce va urma? Mă afluam cu locuința în orașul Tîrnăveni în calitate de secretar protopopesc. Aici, în apropierea graniței nefaste trasată de fascism prin ne dreptul dictat de la Viena în anul 1940, interesul era mai puternic. După întrebări și frământări neostoite de zi și noapte timp de o lună, în dimineața zilei de 22 septembrie ne-a trezit la realitate bombardamentul artileriei române din dealul Botorca-Tîrnăveni cu ținta creștele dealurilor de la Singeorgiu — Orba, unde se instalase în retragere armata germană. Treceau trupe române spre front zis-noaptea. În seara de 26 septembrie, au intrat la noi doi căpitani, cerînd găzduire. S-au prezentat: scriitorul Drumeș și Gh. Pănoiu. Soția mea i-a invitat la masă. Scriitorul Drumeș ne-a comunicat că Pănoiu Gh. este fostul logodnic al eroinei de la Mărășești, Ecaterina Teodoroiu. „Da, zice căp. Pănoiu, logodnica mea a căzut eroic la Mărășești și eu îi voi urma calea aici la Orba”. L-am încurajat, spunîndu-i: D-ta ești căpitan, ea a fost numai sublocotenent, deci nu ești expus pericolului ca ea...” — Ne-a spus că a murit pe brațele lui cu lacrimi în ochi, rostind ultimul cuvînt „mor pentru Patrie...”. După două zile au plecat spre front, direcția Mureș, peste satele Subpădure, Guluș. De aici a trimis căp. Pănoiu un ostaș cu o căruță rugîndu-mă să-i trimit o pline și scînduri pentru sicrie. I-am trimis mai mult decît ceruse. Intre timp luptele s-au intensificat, căci germanii au primit întărituri prin generalul Fleps, care venise personal cu mașina și cu arme dar n-a avut noroc, căci artileria noastră l-a dibuit și l-a zdrobit cu mașina cu tot. Soția mea, făcuse în calitate de învățătoare cursurile de inv.-soră la Facultatea din Cluj-Sibiu și lucra la spitalul de prim-ajutor la Liceul de stat — Tîrnăveni, din cauză că spitalul era ocupat pînă la refuz de răniți.

Într-o seară a venit acasă și mi-a comunicat că Pănoiu Gh. se află grav rănit de un brand, afară în coridor pe o targă. Am plecat repede și l-am aflat. Nu mai vorbea, dar avea ochii încă deschiși. I-am luat mîna rece și l-am agărat. M-a privit lung, zîmbind ușor și i-a căzut capul pe piept. Medicii se mirau cum a putut rezista în salvare pînă la Tîrnăveni cale de 15 km. A treia zi l-am înmormîntat în cimitir împreună cu alți 12 ostași, înălțîndu-le cruci la căpății. Pe crucea căpitanului Pănoiu Gheorghe scrie: „Aici odihnește căp. Pănoiu Gh. — mort eroic pentru dezrobirea Ardealului. — Să-i fie somnul lin și memoria binecuvîntată”.

Prot. A. Marcoviciu

REQUIEM PENTRU BRÂNCOVEANU

„Brâncoveanu Constantin
Boier vechi și domn creștin”.

De 275 de ani Constantin Brâncoveanu moare în fiecare an, la fiecare 15 august, de Adormirea Maicii Domnului, în plină vară, și rămîne pururea la vîrsta de 60 de ani cît împlinea în chiar ziua morții. Moare iară și iară ca să-l vedem toți, generație după generație, și să ne amintim de faptele lui, de jertfa lui pentru neamul nostru românesc și pentru credința ortodoxă a moșilor și strămoșilor noștri. Și de fiecare dată ni se pare că simțim toți pe grumaz tăișul securii călăului, de parcă noi înșine am fi în locul lui cu capul pe butuc. Ne doare pe grumazul nostru moartea lui. Ne sfîșie sufletele. Căci a fost moarte cumplită și nedreaptă.

Și cu atît mai cumplită, și cu atît mai nedreaptă a fost pentru cei patru coconi ai săi, Constantin, Ștefan, Radu și Matei, tăiați sub ochii săi, de un sultan crud și barbar care nu auzise nici de Socrate, nici de Pascal, nici de Shakespeare, oameni care, împreună cu mulți alții, eliberaseră mintea omenească de multe vâluri întunecate, și omenirea trăia în speranța că i s-au deschis porțile luminii și ale înțelepciunii. Barbarul nu auzise desigur, sau nu voise să audă că pe pămînt coborise cu șapte secole înainte Fiul lui Dumnezeu, IISUS HRISTOS, și că lăsase oamenilor Evanghelia iubirii, și a omeniei, și a dreptății. Barbarul mai avea încă vâlurile peste ochii minții, peste mintea lui rămasă în urmă, în epoci în care domnise întunericul, plăcerea de a ucide spre desfătarea inimilor primitive, cu suferința și cu singele altora.

Tăierea Brâncoveanului și a coconilor săi, spunea cu durere Mihail Kogălniceanu, a fost „una din cele mai triste priveriști ce istoria universală poate înfășa”. Căci Brâncoveanu fusese „adevărat și după lege domn — scriu Radu și Șerban Greceanu — mult silindu-se și nevoindu-se ori cu ce mijloc de a aduce învățătura și știința în sufletele omenesti, lucru iubit de Dumnezeu și de folos de obște, mai virtos rodului nostru românesc”. Încă pe tron fiind, era asemănat de toți cu marele și sfințitul împărat Constantin cel Mare. Poate că nimeni mai bine decît mitropolitul său, Antim Ivireanul, nu i-a schițat un portret mai frumos, intitulat cu pricepere: „Oglindă a principelui”. Ca și cum, adică, i-ar fi descris chipul reflectat într-o oglindă, care nu-l putea reda decît așa cum era: „Străducește într-însa — în persoana principelui — domneasca mare podoabă, dar înfrumusețată cu bunătatea faptelor; înțelepciunea cea politicească, dar unită cu rîvna cea creștină; sfațul cel mare, dar însoțit cu puterea legilor; dreptatea cea cu socotință, dar împreună cu blîndețe și cu îndelungă răbdare”.

Un astfel de om a omorît sultanul: ctitor de biserici și mănăstiri cărora le-a dăruit un stil românesc în zidire, un stil ca un suflet frumos și luminos la Hurezi, Potlogi, Mogoșoaia, Buzău, Făgăraș, Simbăta.

Un astfel de om a omorît sultanul: ctitor de cultură prin carte românească, arabă, gruzină, grecească și slavonească, în țară și în alte țări îndepărtate precum Siria și Gruzia.

Un astfel de om a omorît sultanul: protector generos al ortodoxiei din Athos pînă departe la mănăstirea de la poalele muntelui Sinai, care îi păstrează pînă azi portretul în stăreția arhiepiscopului.

Un astfel de om a omorît sultanul: domnitor evlavios, iubitor și apărător al păcii țării sale în timpul unei domnii de 26 de ani, un mare diplomat, știindu-se orientat fără greș printre sulțile a trei împărății: otomană, rusă și austriacă.

Un astfel de om a căzut în capcana unui necioplit care, cu o bucurie dementă, și-a oferit un spectacol sîn-

geros, tăindu-l pe el și pe copiii lui, în ziua Sfintei Marii din anul 1714.

De ce? De ce i-a tăiat? De ce acest masacru? E greu de știut dacă, avînd mai multă putere decît minte și inimă, și-a pus măcar această întrebare. A vrut să scape de toată partea bărbătească a neamului domnitorului, ca să nu se întâlnească cumva cu vreo dreaptă războare pentru că îi schingiuse cu neomenie? Dar Brâncoveanu mai avea doi frați, Barbu și Matei, o avea pe doamna Marica și cinci fete, iar de la beizadeaua decapitată, Constantin al II-lea, îi rămînea un nepot, și alți nepoți de la fete. Războarea avea de unde să vină, dacă era să vină. Așa că tăierea, mai ales dacă așa și-o va fi justificat pe cea a copiilor, a fost o crimă fără nici o acoperire. Ce minte omenească sănătoasă, sau pur și simplu omenească, ar putea înțelege o asemenea neleguire!

Numele sultanului criminal nu merită să fie pomenit. Europa care a asistat la masacru cu indiferență, și-a atras minia lui Dumnezeu. Căci nici Europa nu poate fi înțeleasă. Se spune chiar că unii ambasadori apuseni au acceptat primirea în audiență la sultan în timpul execuțiilor, pe podiumul frumos ornamentat de pe care trogloditul, ghemuit pe un tron, urmărea spectacolul.

S-ar cuveni ca istoria să-l pedepsească, să-l descalifice din toate demnitățile, inclusiv din aceea de om, pe acest tiran care ucigîndu-l pe domnitor așa cum a făcut-o, a nesocotit tot neamul peste care dommise. Ne-a stropit pe toți, în ochii sufletelor, cu singele său.

Dar a fost sînge de martir. Să nu-l ștergem. Să-l venerăm. Căci nici el, nici coconii lui, n-au primit turcirea, adică trecerea la religia lui Mahomed, ca să-și scape viața, precum li se propusese. Nici nu și-au putut imagina martirii, un Brâncoveanu turcit, tată sau fii, lepădați de legea lor ortodoxă, în care trăiseră și se săvîrșiseră toți domnitorii înaintași, și toți românii de pretutîndeni. Și-au aplecat în credință capetele pe butuc, unul după altul.

Calinic din Naxos, mitropolitul Heracleei, viitor patriarh ecumenic pentru o zi, cu numele de Calinic al III-lea, auzind de moartea martirică a celor cinci, le-a întocmit de îndată un Canon alcătuit din patru tropare, canonizîndu-i și pe pămînt, precum fuseseră proslăviți în ceruri. Poate că Dumnezeu i-a hărăzit lui Calinic al III-lea scaunul ecumenic, așa, pentru o zi, numai pentru ca autoritatea lui să fie cea mai mare în ortodoxie și actul său de canonizare să capete recunoaștere ecumenică.

Au mai fost în istorie, și înainte și după Brâncoveanu, astfel de crime abjecte, nedrepte, zguduitoare, absurde. Toate rămîn la fel de condamnable. Nu există, de altfel, crime mari și crime mici. Toate sînt mari. Toate sînt cele mai mari. Tăierea lui Constantin Brâncoveanu și a coconilor săi, acum 275 de ani, în ziua Adormirii Maicii Domnului, în plină vară, la Istanbul, a fost și ea cea mai mare.

Să îngenunchem pe durerea și pe amintirea Brâncovenilor cu evlavie, cu adînc respect și cu speranța că jertfa lor a fost primită ca o tîmție binemerositoare la Altarul Părintelui ceresc, pentru ei și pentru noi.

De la Simbăta, unde biserica ctitorită de el s-a îmbrăcat acum într-o incintă nouă, albă, cu arcuri și bolți, cu foisoare și coloane capitate, toate după gîndul lui, Brâncoveanu veghează asupra Transilvaniei.

Să-i zicem toți creștinescul: Vesnica lui pomenire!
Dr. ANTONIE PLĂMĂDEALA
Mitropolitul Ardealului

Monumente, oameni, fapte și locuri istorice

Odiseea unei relicve istorice

Ucis de mercenarii valoni de sub comanda căpitanului Iacob Beauri, din ordinul generalului imperial George Basta, în dimineața zilei de 19 august 1601, în tabăra de cîmpia Turdei, corpul lui Mihai Viteazul „căzu ca un copac rostogolindu-se la pămînt”, după cum arată Stavrinou, iar un căpitan de pedestriși nemți îl tăie capul cu un cuțit.

Vreme de câteva zile, trupul marelui voievod a rămas la locul omorului, după care a fost îngropat noaptea pe ascuns, de unii din vechii săi oșteni, într-o „groapă mică”, undeva pe cîmpia Turdei. În timpul acesta, „Turturea paharnic a furat capul lui și l-a adus aici în țară, de l-a slujit și l-a îngropat cu multă cinste, ca pe un domn”, în pronaosul bisericii de la Mănăstirea Dealu, de lângă Tîrgoviște, după cum se consemnează într-un document din 5 decembrie 1612.

Capul lui Mihai Viteazul a stat în cavoul de piatră de la Dealu timp de 315 ani, pînă în septembrie 1916, cînd trupele Puterilor Centrale au invadat teritoriul României. În acele împrejurări vitrege poporul român, pentru a feri de profanare această relicvă istorică, profesorii Pavelescu și Nanu, de la Liceul „Mănăstirea Dealu”, au ridicat lădița în care se afla capul lui Mihai Viteazul, și au dus-o la Iași și depus-o la catedrală.

După încheierea primului război mondial și făurirea statului național unitar român, operă pentru care a militat și a înfăptuit-o, pentru scurt timp, marele voievod, autoritățile centrale — laice și eclesiastice — au hotărît aducerea capului lui Mihai Viteazul, în cadrul unor mari festivități naționale, la Mănăstirea Dealu.

Inițial s-a stabilit ca relicva să fie transportată cu un tren special, de către o delegație foarte numeroasă, alcătuită din bărbați și femei, civili și militari, inclusiv profesorii Pavelescu și Nanu, fotografi, un operator cinema, corespondenți de presă, o gardă militară de la Regimentul 6 infanterie „Mihai Viteazul”. Trenul special „Mihai Viteazul” urma, ca între 20—26 august 1920, să parcurgă următorul itinerariu: Iași — Tîrgu Mureș — Turda — Alba Iulia — Sibiu — Ploiești — Tîrgoviște, cu opriri, festivități și onoruri militare la Turda, Alba Iulia, Sibiu și Șelimbăr, Tîrgoviște.

Dar acest program a fost modificat, ca urmare a serbărilor organizate în luna august 1920 la Mărășești și în cîntea marelui francez Joffre, care ne vizita țara. În consecință, perioada festivităților s-a redus la cinci zile, iar traseul stabilit era următorul: Iași — Ruginoașă — Mîrcești — Roman — Bacău — Focșani — Ploiești — Tîrgoviște.

La 22 august 1920 a sosit la Iași delegația însărcinată cu aducerea relicvei la Mănăstirea Dealu, alcătuită din mitropolitul primat Miron Cristea, profesorul Nicolae Iorga din partea Academiei Române și a „Ligi culturale”, generalul Herbaș din partea Senatului, I. Petrovici — delegatul Camerei, profesorul Ștefanescu — delegatul Universității din Cluj, și numeroși alți reprezentanți ai instituțiilor civile și militare.

După salutul de bun venit al generalului Lupescu și primarului Negruzi și recepția de la palatul mitropoliei, a urmat conținutul lui Nicolae Iorga, despre viața și opera lui Mihai Viteazul, ținută în sala Teatrului național.

A doua zi, 23 august, capul lui Mihai Viteazul a fost expus în catedrală, pe un catafalc înconjurat de coroane de lauri și flori și străjuit de o gardă alcătuită din patru colonel decorati cu ordinul „Mihai Viteazul”.

La ora 10, după ce ambii mitropoliți au oficiat un parastas și mitropolitul Pimen a ținut o alocuțiune, acesta a predat relicva generalului Urescu și lui Nicolae Iorga. Apoi, patru coloane și un general au transportat lădița, așezînd-o pe un afet de tun, în timp ce muzica militară cînta, drapelul se înclină, clopotele de la bisericile din Iași sunau și trupele au dat onorul.

Afetul de tun, frumos împodobit cu drapelul și flori, tras de opt cai, a pornit spre gară, precedat de un imens și măreț cortegiu, format din: un pluton călare, subunități de grăniceri, clerul în frunte cu mitropolitul, corul, generalii, prefectii, corpii diplomatice străine acreditate în România, primarul, președintele Curții de Apel, autoritățile, școlile, societățile de orice natură, un pluton călare. După ce cortegiul a parcurs străzile Cuza Vodă și Traian, s-a oprit în piața gărilor, unde, în fața carului mortuar, a avut loc defilarea unităților militare, sub comanda generalului Gherculescu.

Odată defilarea încheiată, relicva a fost depusă în vagonul mortuar din cadrul trenului special „Mihai Viteazul”. Apoi gârnițura s-a pus în mișcare, cu opriri la Ruginoașă și Mîrcești, unde s-au depus coroane de flori la mormintele domnitorului Alexandru Ioan Cuza și al poetului Vasile Alecsandri.

A treia zi, 24 august, cortegiul cu relicva lui Mihai Viteazul s-a oprit la Roman, Bacău, Mărășești și Focșani, unde a fost întâmpinat, cu onorurile convenite, de oficialitățile laice și eclesiastice, unități militare și un numeros public. La Mărășești a fost vizitată localitatea, cimitirul eroilor și locurile unde s-au dat luptele în vara anului 1917. Noaptea a fost petrecută la Focșani.

A patra zi, 25 august, cortegiul pornește la drum, cu opriri la Rîmnicu Sărat, Buzău și Ploiești, unde relicva marelui voievod este primită cu onoruri militare.

După o noapte petrecută la Nucet, în dimineața celei de a cincea zi, 26 august, trenul a pornit spre Tîrgoviște, vechea capitală a Munteniei. Ajuns aici, cortegiul este așteptat de membrii guvernului, oficialități, locuitorii orașului și satelor din împrejurimi, precum și numeroase delegații sosite din toate zonele țării. Din Sibiu, la festivitate a participat o delegație, în frunte cu mitropolitul Nicolae Bălan și prof. dr. Ioan Lupăș, care au depus o coroană de flori.

Relicva a fost așezată pe un afet de tun împodobit cu nenumărate coroane de flori și, precedată de un imens cortegiu, asemănător celui de la Iași, a fost dusă la Mănăstirea Dealu și așezată în cavoul de piatră, de unde fusese luată în septembrie 1916.

Cu acel prilej, în fața multimilor adunate au ținut scurte alocuțiuni o serie de personalități, despre faptele și biruințele marelui voievod în luptele purtate pentru libertatea și înfăptuirea unității politico-statale a tuturor provinciilor românești, dintre care amintim pe profesorii Nicolae Iorga și Ioan Lupăș, generalii Rășcanu și Herbaș.

Simbol al luptei poporului nostru pentru libertate și unitate politică statală, cavoul lui Mihai Viteazul de la Mănăstirea Dealu, unde se află capul acestuia înconjurat cu o panglică tricoloră și cu însemnul ordinului „Mihai Viteazul”, precum și mormîntul trupului marelui domnitor de pe cîmpia Turdei, se bucură de cinstirea și prețuirea urmașilor, după cum și de admirația numeroșilor vizitatori din țară și străinătate.

Prof. Petru I. Dan

ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII — ȘTIRI — INFORMAȚII

SIBIU

Duminică, 9 iulie 1989. Centrul mitropolitan din Sibiu a fost vizitat de domnul Jacques Maury, de la Consiliul Ecumenic al Bisericilor, și Wilhelm Nausner, de la Conferința Bisericilor Europene...

Insoțiți de I. P. S. Mitropolit Antonie al Ardealului, oaspeții au participat la Sf. Liturghie din catedrala mitropolitană din Sibiu...

In numele oaspeților a vorbit dl. Jacques Maury, care a transmis salutul celor două mari organisme bisericești pe care le reprezintă...

In cursul celeiștii zile, însoțiți de I. P. S. Sa, oaspeții au vizitat Mănăstirea Brncoveanu și câteva biserici parohiale din Arhiepiscopie.

CLUJ

Duminică, 18 iunie 1989, de Praznicul Rusalilor, I. P. S. Teofil Herineanu, a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Catedrala eparhială...

De Praznicul Rusalilor, P. S. Iustinian C. Maramureșanul a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în parohia ortodoxă...

P. S. Iustinian, a săvârșit apoi slujba Aghiazmei-Micii.

Duminică, 25 iunie 1989, I. P. S. Teofil Herineanu, a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în parohia Iurii de Cîmpie...

Duminică, 25 iunie 1989, P. S. Iustinian C. Maramureșanul, a săvârșit slujba resfințirii bisericii și Sf. Liturghie arhierescă...

Preotul paroh Bradea Maței, a fost distins cu distincția bisericească de „iconom” cu dreptul de a purta brău roșu...

P. S. Iustinian, în încheiere, a rostit un cuvînt de învățătură.

Duminică, 2 iulie 1989, I. P. S. Teofil Herineanu, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi, a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă...

Duminică, 2 iulie 1989, P. S. Iustinian C. Maramureșanul, din încredințarea I. P. S. Teofil, a săvârșit slujba resfințirii bisericii...

Duminică, 9 iulie 1989, I. P. S. Teofil Herineanu, a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Catedrala eparhială...

Duminică, 9 iulie 1989, P. S. Iustinian C. Maramureșanul a săvârșit slujba sfîntirii bisericii din filia Muntele Fîlîi...

Duminică, 16 iulie 1989, I. P. S. Teofil Herineanu, a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în parohia ortodoxă...

Duminică, 16 iulie 1989, P. S. Iustinian C. Maramureșanul a săvârșit slujba sfîntirii bisericii din parohia Pietra Fîntînei...

Duminică, 16 iulie 1989, P. S. Iustinian C. Maramureșanul a săvârșit slujba sfîntirii bisericii din parohia Pietra Fîntînei...

Frumusețile iubirii de oameni în spiritualitatea patristică

Iată titlul lucrării apărută cu binecuvîntarea I. P. S. mitropolitului Dr. Nicolae Corneanu, în editura Mitropoliei Banatului...

Cartea este așa cum o arată titlul, plină de frumuseți și îndeamnă continuu la frumuseți pe cei care se lasă cuprinși de zîmbetul frumuseții.

Cele zece capitole ale cărții sînt pline de sugestii, precum rezultă din titlurile pe care le poartă și anume: Concepția despre educație la Sfinții Părinți,

Frumusețile prieteniei în concepția Sfinților Părinți, Sublimul preoției creștine, Minia și fenomenologia ei în literatura patristică...

Ioan Coman, prestigiosul profesor de la Institutul teologic din București, ne-a părăsit în anul 1987, dar rămîne în conștiința admiratorilor săi prin mulțimea de scrieri pe care le-a lăsat.

Cartea, de care ne ocupăm îl menține la aceeași înălțime profesională pentru că este un deschizător de drum, tratează despre frumusețea care nu oșlește, cum este prietenia sinceră, sublimul preoției frumusețea dragostei curate...

Dialog cu cititorii

Un credincios ne întreabă: 1. Pentru ce motive poate fi caterisit un preot, și pe baza căror canoane?

Răspuns: Caterisirea este oprirea, pentru totdeauna și definitiv, a clericului dovedit vinovat că a săvârșit o fărâdelegă, de la exercitarea puterii bisericești...

Se pedepsește cu caterisirea: apostazia sau lepădarea de credință, erezia sau abaterrea de la dreapta credință și de la învățătura Bisericii...

Se pedepsește cu caterisirea clericul (preotul sau diaconul) care se desparte de episcopul său (can. 31 apostolic, 5 al Sin. Antiohia, 10 al Sin. Cartagina)...

Se pedepsește cu caterisirea clericul (preotul sau diaconul) care se desparte de episcopul său (can. 31 apostolic, 5 al Sin. Antiohia, 10 al Sin. Cartagina)...

Se pedepsește cu caterisirea clericul (preotul sau diaconul) care se desparte de episcopul său (can. 31 apostolic, 5 al Sin. Antiohia, 10 al Sin. Cartagina)...

Se pedepsește cu caterisirea clericul (preotul sau diaconul) care se desparte de episcopul său (can. 31 apostolic, 5 al Sin. Antiohia, 10 al Sin. Cartagina)...

Se pedepsește cu caterisirea clericul (preotul sau diaconul) care se desparte de episcopul său (can. 31 apostolic, 5 al Sin. Antiohia, 10 al Sin. Cartagina)...

Se pedepsește cu caterisirea clericul (preotul sau diaconul) care se desparte de episcopul său (can. 31 apostolic, 5 al Sin. Antiohia, 10 al Sin. Cartagina)...

Se pedepsește cu caterisirea clericul (preotul sau diaconul) care se desparte de episcopul său (can. 31 apostolic, 5 al Sin. Antiohia, 10 al Sin. Cartagina)...

Se pedepsește cu caterisirea clericul (preotul sau diaconul) care se desparte de episcopul său (can. 31 apostolic, 5 al Sin. Antiohia, 10 al Sin. Cartagina)...

Se pedepsește cu caterisirea clericul (preotul sau diaconul) care se desparte de episcopul său (can. 31 apostolic, 5 al Sin. Antiohia, 10 al Sin. Cartagina)...

Se pedepsește cu caterisirea clericul (preotul sau diaconul) care se desparte de episcopul său (can. 31 apostolic, 5 al Sin. Antiohia, 10 al Sin. Cartagina)...

Se pedepsește cu caterisirea clericul (preotul sau diaconul) care se desparte de episcopul său (can. 31 apostolic, 5 al Sin. Antiohia, 10 al Sin. Cartagina)...

Se pedepsește cu caterisirea clericul (preotul sau diaconul) care se desparte de episcopul său (can. 31 apostolic, 5 al Sin. Antiohia, 10 al Sin. Cartagina)...

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — redactor responsabil; Arhid. prof. Dr. Aurel Jivi, redactor adjunct; Arhid. Gheorghe Papuc, Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu; Arhid. Ezechiel Oancea, tehnoredactor; Pr. Vartolomeu Constantinescu, corector.

Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10376 presfilr București, Calea Griviței nr. 64—66.

ABONAMENTUL pe un an: 150 lei. Cont nr. 45.10.4.09.2

Taxa poștală plătită în numerar

Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu

44.206 |

TELEGRAFUL ROMÂN

PUBLICATION RELIGIEUSE DE L'ARCHIDIOCÈSE
ORTHODOXE ROUMAIN DE SIBIU

Le 1-er et 15 AOÛT et 1-er SEPTEMBRE,

No. 29—30, 31—32 et 33—34/1989

LA GRANDE FÊTE NATIONALE DU PEUPLE ROUMAIN

La conférence interconfessionnelle hommagine dédiée à l'anniversaire de 45 ans depuis la Révolution de libération sociale et nationale antifasciste et antiimpérialiste de 23 Août 1944

Il y dans l'histoire de notre pays des moments importants, avec des significations majeures, qui restent inscrits au lieu d'honneur dans la conscience du peuple roumain tout entier, étant profondément marqués sur l'encoche de sa persistance et de son affirmation. Mais l'événement d'importance exceptionnelle dans le déroulement de notre histoire contemporaine, qui a couronné brillamment la lutte séculaire du peuple roumain pour la libération sociale et nationale, imprimant un cours nouveau au développement de la société roumaine, reste sans doute l'acte de 23 Août 1944.

La Révolution de libération sociale et nationale, antifasciste et antiimpérialiste de 23 Août 1944 a représenté, par ses dimensions et par ses conséquences de large ampleur, un facteur important dans la lutte pour l'anéantissement du fascisme, mettant fin à la domination impérialiste étrangère et ouvrant la voie à la création d'une vie nouvelle et d'un État libre, unitaire, indépendant et souverain, la Roumanie socialiste.

Les efforts animés du peuple roumain pour évincer les anciens ordres injustes et pour créer une société meilleure ont trouvé des échos profonds dans les cœurs des serviteurs des cultes aussi. Dans le climat d'authentique liberté religieuse, ratifiée par la Constitution du pays et garantie par l'État roumain, les cultes de Roumanie, conservant chacun son identité, ses principes et sa doctrine, se sont intégrés dans la vie nouvelle de la patrie, en accord avec les exigences des fidèles et du temps actuel, appuyant, de leurs positions et avec leurs moyens propres, le travail enthousiasmé du peuple roumain pour la prospérité continue de la patrie, et se réjouissant des accomplissements qu'on a inscrits, an par an, toujours plus riches, dans le livre d'or de l'affirmation du prestige de notre pays dans le monde.

C'est pourquoi, sur le seuil de l'anniversaire de 45 ans depuis l'acte historique de 23 Août 1944, les dirigeants et les représentants des cultes de Roumanie ont considéré comme leur devoir d'honneur de se rassembler dans le cadre d'une assemblée hommagine, pour exprimer leurs sentiments d'amour, d'appréciation et d'attachement pour le travail enthousiasmé du peuple roumain et pour confirmer leur résolution d'appuyer ces efforts destinés à élever notre patrie à des nouveaux degrés de prospérité et d'affirmation de son prestige dans le monde.

A ce but, au jour du 1-er août 1989, dans l'amphithéâtre de l'Institut théologique de degré universitaire de Bucarest se sont déroulés les travaux de la Conférence interconfessionnelle hommagine dédiée au 45-e anniversaire de la Révolution de libération sociale et nationale, antifasciste et antiimpérialiste de 23 Août 1944.

A ces travaux ont participé des représentants de tous les cultes religieux de la République Socialiste de Roumanie, à savoir: dirigeants de cultes; hiérarques de l'Église Orthodoxe Roumaine; les recteurs, les vice-recteurs et des professeurs des instituts théologiques orthodoxes de Bucarest et Sibiu, de l'Institut théologique protestant unique de Cluj-Napoca et de l'Institut théologique catholique roumain d'Alba Iulia et Iași; les directeurs des Séminaires théologiques; clercs conseillers; archiprêtres; rédacteurs des publications ecclésiastiques; pasteurs et autres serviteurs de cultes, ainsi qu'un nombre de plus que 200 prêtres trouvés à la 75-ème série des Cours missionnaires et pastoraux organisés par l'Église Orthodoxe Roumaine.

A été présent M. Ion Cumpănașu, le Président du Département des Cultes et autres représentants du Département.

Le discours d'ouverture des travaux, prononcé par le Président de la Conférence, Sa Béatitude le Patriarche TEOCTIST

Eminences,

Estimé Monsieur Président du Département des Cultes,

Honorables Dirigeants des Cultes de Roumanie, Honorable assistance,

Je suis sûr que j'exprime les sentiments de tous ceux qui sont présents ici, du présidium et des participants à l'Assemblée Jubilaire Interconfessionnelle, en disant dès maintenant que nous sommes venus ici pour exprimer notre amour pour le pays, pour le peuple et pour sa direction, pour le Président Nicolae Ceaușescu, pour rendre hommage à l'acte historique de 23 Août 1944 et pour témoigner notre résolution ferme d'appuyer aussi à l'avenir le travail et l'unité de notre laborieux peuple roumain.

De pair avec tout notre peuple, nous aussi, les serviteurs des cultes de Roumanie, vivons des moments exaltants, pleins d'enthousiasme et de confiance, sources de nouvelles forces de travail et de nouvelles accomplissements, à l'occasion de l'anniversaire de 45 ans depuis l'acte historique de 23 Août 1944, acte d'importance exceptionnelle parmi les grands événements de notre progrès historique, qui a couronné avec des victoires accomplies la lutte séculaire ininterrompue du peuple roumain pour la défense de son être natio-

(Continuation en page II)

T E L E G R A M M E

A Son Excellence
Monsieur NICOLAE CEAUȘESCU
Président de la République Socialiste de Roumanie
Président du Front de la Démocratie et de
l'Unité Socialiste

Très estimé et cher Monsieur Président,

Les représentants des Cultes de la République Socialiste de Roumanie, réunis à Bucarest, aujourd'hui 1-er août 1989, en Conférence interconfessionnelle hommagine, dédiée au 45-e anniversaire de la Révolution de libération sociale et nationale, antifasciste et antiimpérialiste de 23 Août 1944, avec le plus profond respect, avec estime et appréciation, nous dirigeons nos pensées vers Vous, le fils le plus cher de la nation roumaine, héros entre les héros de notre cité ancestrale, brillant fondateur de la Roumanie socialiste, personnalité préminente du monde contemporain, en Vous apportant notre hommage de dévouement et de reconnaissance pour la grandiose oeuvre historique que Vous avez inspirée et élaborée de l'élévation de notre nation aux sommets les plus hauts de la civilisation matérielle et spirituelle, pour Vos efforts infatigables dédiés à la cause de la paix et du désarmement, à l'établissement d'un climat nouveau dans les relations internationales, de bon entendement et collaboration fraternelle entre les peuples du monde.

C'est la chance historique de notre peuple qu'à ce moment crucial de siècles et de millénaires, nous soyons dirigés par une personnalité de Votre taille. Doté d'un génial esprit visionnaire, animé d'un amour illimité pour la nation et pour la Patrie, Vous avez compris d'une manière profonde, avec la pensée et avec l'âme, les intérêts pérennes de la nation, en nous dirigeant avec adresse et sagesse sur la voie qui nous a apporté des victoires sans précédent dans l'histoire bimillénaire de notre existence dans ces contrées des Carpates, du Danube et de la Mer.

(Continuation en page II)

Les participants à la Conférence interconfessionnelle hommagine dédiée au 45-e anniversaire de la Révolution de libération sociale et nationale, antifasciste et antiimpérialiste.

Bucarest, 1-er août 1989

A L'ANNIVERSAIRE DE 45 ANS DEPUIS LA LIBÉRATION

La révolution de libération sociale et nationale, antifasciste et antiimpérialiste, déclenchée à 23 Août 1944, événement crucial dans les destinées de la Roumanie, qui a ouvert à notre peuple la voie de profondes transformations, de la réalisation de ses aspirations de liberté et justice sociale, a inscrit une page héroïque dans les annales de la guerre antihitleriste, contribuant au racourcissement des hostilités militaires en Europe et à la défaite de l'Allemagne naziste. En même temps, la révolution a constitué le couronnement de la lutte du peuple tout entier, organisé et dirigé par les forces antifascistes, démocratiques et patriotiques de notre pays.

Préparée par les réalités historiques internes de la Roumanie de ces années, la révolution s'est déclenchée dans des circonstances internationales favorables, déterminées par les défaites qu'a subies la machine de guerre allemande de la part des forces soviétiques et des autres États des Nations Unies sur les fronts de l'est, de l'ouest et du sud.

L'Acte révolutionnaire a commencé dans l'après-midi du 23 Août 1944 par l'arrestation, au palais royal, des chefs du régime d'Antonescu. Sous la direction politique des partis du Bloc National Démocratique, fut constitué le nouveau gouvernement du pays, présidé par le général Constantin Sănătescu, gouvernement dont faisaient partie aussi, comme ministres sans portefeuille, des représentants de chacun des quatre partis du B.N.D.

Au soir de 23 Août 1944, en commençant avec l'heure 22, on a diffusé à la radio la proclamation du chef de l'État, qui faisait connaître au pays et au monde entier les événements historiques avec des profondes répercussions dans la vie politique interne de la Roumanie, de grande importance pour le sud-est du continent: le renversement de la dictature militaire-fasciste, la sortie de la Roumanie de la guerre antisoviétique et la résolution du peuple roumain tout entier de lutter pour défendre son indépendance et pour libérer la partie du nord-ouest du pays de sous l'occupation des conquérants hitleristo-horthystes. La proclamation disait: „Roumains, un nouveau gouvernement d'union nationale a été chargé d'accomplir la volonté inflexible du pays de conclure la paix avec les Nations Unies. La Roumanie a accepté l'armistice offert par l'Union Soviétique, la Grande-Bretagne et les États-Unis d'Amérique. De ce moment cesse la lutte et tout acte d'hostilité contre l'armée soviétique, ainsi que

(Continuation en page II)

LA REDACTION

La conférence interconfessionnelle hommagine...

(Continuation de la page IV)

à la liberté et à l'indépendance. La Roumanie a proposé que jusqu'à l'année 2000 soient liquidés graduellement toutes les armes nucléaires, chimiques et les armes de destruction en masse, ainsi que la militarisation du cosmos.

Ces principes sont pleinement en accord avec nos convictions chrétiennes, et notre Église, ainsi que les autres cultes de notre pays, n'a pas hésité à militer parmi ses fidèles, mais aussi dans toutes les organisations internationales dont elle fait partie, pour leur adoption et leur application dans la vie des peuples, dans le monde d'aujourd'hui. „Heureux les artisans de la paix“ — „Aimez les uns les autres“ — „De nos épées forgerons des socs et de nos lances des faucilles“ — „Rengaine ton glaive“ — sont tous des principes de notre foi, qui nous orientent dans notre vie quotidienne. Nous tous connaissons les projets pour l'avenir, concernant le développement économique, la protection de la santé, le développement de la culture et de l'éducation, ainsi que ceux concernant la protection et l'amélioration de l'ambiance environnante, problème qui suscite des soucis toujours plus grands dans le monde d'aujourd'hui.

Toutes les réalisations qu'a connues la Roumanie après 23 Août 1944 sont dues au travail laborieux du peuple, à son intelligence et à sa persévérance, et depuis 1963, lorsqu'à la direction suprême du pays est venu l'éminent homme politique et d'État Monsieur Nicolae Ceaușescu, tous les secteurs d'activité ont bénéficié du travail, de l'initiative et des conseils infatigables de Son Excellence.

Le Président de notre État est, sans doute, une exception parmi les chefs d'État de notre temps. Il manifeste une force de travail unique, gigantesque, et une très large compréhension des problèmes, qui découvre son dévouement total au service du peuple, de notre nation, sa passion ardente pour des nouvelles réalisations, pour constructions, pour agriculture, pour science, pour enseignement, pour tout ce que concure à la constitution d'un visage de la Patrie toujours plus beau, toujours plus défini. Et parce que les détails, les composants font le tout, Son Excellence voit le tout par la réalisation de ses détails, de ses composants. C'est pourquoi il est présent en tout, avec le désir que tout marche bien, et la marque de ses interventions se ressent au parcours de toutes les réalisations, dans toute la période de sa présence à la tête de la Roumanie, dans la nouvelle époque du pays, dans l'époque ouverte par l'Acte de 23 Août. C'est à raison qu'il est nommé „fondateur de la Roumanie moderne“, et l'époque s'est déjà attribuée le nom de Son Excellence, parce que, réellement, toutes les réalités de l'époque ont bénéficié de la vision créatrice, de l'initiative, de la direction permanente et proche de Son Excellence.

En se référant à l'Acte de 23 Août 1944, Son Excellence déclarait: „La Roumanie est entrée dans la guerre antihitlérienne avec tout son potentiel humain, militaire et économique... Notre peuple a démontré ainsi, par ses innombrables actes de bravoure et de haut héroïsme, que son aspiration vitale, son but suprême étaient la liquidation du fascisme — le plus grand ennemi de la liberté et de l'indépendance des peuples, de la civilisation humaine —, la garantie de l'indépendance de la patrie, le droit au développement libre“ (Anale de istorie, XXV, 4, 1979, p. 5).

Dans la même discours il exprimait reconnaissance aux réalisateurs de l'Acte de 23 Août 1944, ainsi qu'à ceux qui ont continué la guerre de libération jusqu'au bout, libérant la Transylvanie de Nord, envahie par les horthystes, et libérant en même temps le pays tout entier, lequel a pu de cette manière commencer une ère nouvelle de son histoire. „Nous honorons avec profonde vénération — disait Son Excellence — la mémoire des dizaines de milliers de soldats qui ont versé leur sang et sont tombés au devoir pour la libération du pays, pour la défaite du fascisme (idem).

Maintenant, à l'anniversaire de 45 ans depuis ce moment de courage et de tournant dans l'histoire des Roumains, il faut que nous nous souvenons tous, dans le même esprit de vénération et de reconnaissance, de ceux qui l'ont consolidé après, des forces patriotiques, militaires et paramilitaires, qui se sont organisées rapidement, ainsi que de grandes personnalités de l'époque qui ont eu la clairvoyance de la nécessité absolue d'un tel Acte, que le peuple éclairé a réalisé.

J'ai montré quelle a été notre attitude alors, même aux premières heures. Ce fut une attitude claire, également de clairvoyance, sans hésitations. C'est cela qu'a permis à l'Église de déployer de suite la vie religieuse et, avec les moyens et sur ses bases traditionnelles, d'apporter sa contribution aussi aux grandes transformations de la vie du pays, qui ont suivi et qui ont eu en vue le progrès et le bonheur du peuple.

Notre Église, et je crois qu'on peut affirmer la même chose sur tous les cultes de notre pays, est restée fidèle en permanence à cette orientation du début, laquelle s'est prouvée saine, favorable au cours normal de notre vie religieuse, avec une large compréhension de la part de l'État.

C'est le moment d'accentuer le fait que dans l'orientation de l'Église immédiatement après l'Acte de 23 Août 1944, ainsi que sur le parcours de ces 45 ans qui ont passé depuis lors, la manière dont l'Église a compris son orientation a rencontré une manière similaire, réaliste, civilisée, humaine, avec de respect envers les consciences des fidèles, également de la part de notre État. Et cette chose-là s'est passée sur le parcours de toutes les étapes qu'a connues depuis 23 Août 1944 jusqu'à présent l'évolution de la vie politique, sociale et culturelle de notre pays. Grâce à la manière dont nous avons la liberté de nous exercer nos devoirs envers les fidèles nous jouissons de l'estime des fidèles et, avec eux, nous pouvons accomplir aussi notre devoir de citoyens, en accord avec nos convictions et avec notre conscience religieuse et civique.

Je pense que n'exagère pas si je dis de la politique de l'État roumain envers les cultes, inscrite dans la Constitution et appliquée en pratique, non seulement qu'elle nous garantit les droits fondamentaux, mais maintes fois elle nous facilite l'exercice de ces droits, par

exemple lorsque sont promues les candidatures des cultes dans l'organisme suprême de décision de l'État, la Grande Assemblée Nationale, tout comme dans les Conseils populaires départementaux, urbains ou communaux, ainsi que dans les forums centraux et locaux du Front de la Démocratie et de l'Unité Socialiste. L'appui de l'État est évident pour tous les cultes dans la facilitation du maintien des liaisons avec les organismes ecclésiastiques internationaux, soit oecuméniques, soit spécifiques à chaque culte. On pourrait multiplier les exemples, en nous référant aux rétributions, aux constructions ou restaurations d'églises, surtout lorsqu'elles sont des monuments historiques, mais non seulement alors, à l'enseignement théologique, à la planification de certains matériels nécessaires à la vie liturgique, à nos typographies etc. Concernant ces aspects, chacun de vous, qui représentez les cultes à cette Assemblée hommagine, pourrez sans doute dire plus des choses, spécifiques à chacun.

L'Église Orthodoxe Roumaine, fidèle à l'Apostolat social initié par le Patriarche Justinian, s'est placée en permanence dans la ligne du commandement du Sauveur, qui a dit qu'il est venu pour servir. L'Église est une Église servante. Au premier lieu de Dieu, mais en même temps des hommes, car par l'intermédiaire du prochain, par les bonnes œuvres à son service, nous acquérons le Royaume des Cieux, comme dit le Sauveur dans le chap. XXV de l'Évangile selon saint Matthieu: „Dans la mesure où vous l'avez fait à l'un de ces plus petits de Mes frères — c'est-à-dire au prochain — s'est à Moi que vous l'avez fait“. C'est la base sur laquelle est fondée notre foi en ce qui concerne le service, dans la vision du chacun d'entre nous et de l'Église dans sa totalité.

Sa Béatitude le Patriarche TEOCTIST déclarait une fois, pour illustrer ces convictions: „C'est un fait des réalités objectives de notre pays qu'à présent, comme aussi dans le passé, l'Église Orthodoxe Roumaine, les hiérarques et le clergé, font corps commun avec la grande famille de notre peuple, et ils comprennent à servir, avec saint dévouement, les justes aspirations de notre peuple roumain tout entier, résolu à créer, sur cette terre ancestrale, une vie nouvelle, digne et prospère pour tous“ (Pe treptele slujirii creștine, II, Monastère de Neamț, 1980, p. 71).

Ces paroles du Patriarche de l'Église Orthodoxe Roumaine d'aujourd'hui, qui condensent des vérités reconnues par nous tous, constituent la confession d'un credo de nous tous et elles peuvent bien être transformées en un Message actuel, adressé maintenant, à l'accomplissement des 45 ans depuis la réalisation de l'Acte de 23 Août 1944, à tous les fidèles et à notre clergé“.

Après la présentation de cet exposé hommagine, ont pris la parole un grand nombre de participants, qui ont évoqué l'importance exceptionnelle de l'Acte historique de 23 Août 1944 pour le développement multiple de notre Patrie, pour son affirmation libre et indépendante parmi les nations du monde.

Les orateurs ont relevé avec satisfaction et fierté patriotique les réalisations obtenues par le peuple roumain pendant les 45 ans qui ont passé depuis la libération de notre pays et spécialement pendant les derniers 24 ans de réalisations qui font époque. Dans ce cadre, ils ont souligné le climat favorable créé par notre État socialiste pour l'activité des cultes, qui manifestent librement leur foi religieuse, conformément à la tradition propre et en accord avec les lois du pays.

Tous les orateurs ont rendu un chaleureux et animé hommage au Président de la République Socialiste de Roumanie, Monsieur Nicolae Ceaușescu, l'illustre dirigeant du peuple roumain, personnalité politique préminente du monde contemporain.

En même temps, ils ont exprimé l'engagement d'apporter de suite leur contribution à la réalisation des grands programmes de développement économique et sociale du pays, à son élévation sur des degrés toujours plus hauts de progrès et de civilisation, au triomphe de la cause de la paix et de la collaboration libre et indépendante des peuples du monde.

Nous présentons, dans ce qui suit, quelques extraits des interventions des participants:

La parole de Son Excellence l'Évêque ALBERT KLEIN, de l'Église Evangélique C.A. de Sibiu:

„Après la libération de la patrie, les forces politiques progressistes ont initié le processus de transformation politique et sociale du pays. Le fait que cette transformation ne s'est pas déroulée dans l'esprit de la revanche nationaliste, mais sous le signe de l'internationalisme socialiste, a protégé les citoyens de nationalité allemande du sort de beaucoup d'autres pays. Ils n'ont pas été expulsés. Je sou-

ligne ce fait comme un indice que, dès le début, le socialisme de notre pays a été marqué par l'humanisme, une caractéristique qui a été aussi à la base de l'élaboration du régime des nationalités cohabitantes.

Le même esprit s'est manifesté aussi dans les premières mesures pour la réglementation de la vie des cultes religieux. A notre Église, laquelle, entre les années 1941 et 1944, fut affectée directement par des tendances étrangères à nos traditions et doctrines propres, on a ouvert la voie pour le rétablissement de la vie ecclé-

siastique, par l'élection libre des organismes dirigeants et de l'évêque. Et, sur la base du nouveau régime des cultes de 1948, s'est développée cette ouverture oecuménique des cultes, cet effort de connaissance réciproque et de collaboration, dont l'expression vivante est cette conférence hommagine.

Cette ouverture oecuménique a marqué une nouvelle étape dans la vie de notre Église, laquelle, sortant d'une regrettable isolation, participe, avec tous les autres cultes, à la vie sociale et culturelle des citoyens, à l'épanouissement et à la prospérité de la Patrie socialiste. Elle essaye de contribuer, par ses moyens spécifiques, à la réalisation des grandes aspirations de notre peuple, ayant la conviction que l'édification de la société socialiste nouvelle dans notre pays constitue aussi une contribution pour la résolution des grands problèmes de l'humanité, de la paix et de la justice sociale“.

La parole du Mons. PETRU GHERGHEL, vicaire général de l'Archevêché Catholique romain, Bucarest:

„Il n'y a rien de plus saint et digne de vénération dans notre mémoire que le souvenir des sacrifices qui nous ont conduits à la paix et au calme d'aujourd'hui. Rien de plus digne de louange que la vénération et l'appréciation de ceux qui se sont sacrifiés afin que nous soyons libres, indépendants et que nous ayons une patrie merveilleuse. Il n'est pas trop de faire cette chose-là tous les jours et que nous

veillons afin que la veillesse de la reconnaissance brûle sans cesse à leur chevet, de sorte que leur lumière et leur exemple nous soient un appel saint — pour le présent et pour l'avenir...“

C'est une grande honneur pour nous que de nous sentir engagés, sous l'action stimulante de notre peuple, en tête avec notre enthousiasmé Président — Monsieur Nicolae Ceaușescu —, à aimer et à garder notre terre sainte, sanctifiée par le sacrifice des plus de 167.525 jeunes morts, blessés ou disparus. C'est à eux et à tous les précurseurs que nous devons la Patrie. Elle nous est confiée; y a-t-il quelque chose de plus saint et de plus honorable?...“

C'est à nous de construire, selon l'expression d'un poète, sur le fondement de l'histoire, une tour invisible, ici dans les Carpates, une tour qui est le calice de l'amour généreux et immaculé, une tour douce, millénaire, laquelle ont peiné Décebal, Neagoe sur Argeș, et Brîncoveanu, et Michel le Brave, et Alexandre le Bon, et Etienne le Grand et les charpentiers de Maramureș, et les tailleurs de pierre de Tomis, et Daniil Sihuștru de Putna et Nicodème de Tismana, et les héros de Mărășești, et les jeunes soldats morts qui ont uni leur sang à la terre de notre pays...“

A son édification plus imposante, plus durable, nous aussi avons la joie d'être appelés, et non seulement d'assister comme des spectateurs, mais il faut que nous, tous les croyants, y soyons engagés, dans des conditions de fraternité, de liberté et de respect, avec tous les fils de ce peuple, heureux et conscients de leur dignité et de leur être nationale“.

La parole de Son Excellence l'Évêque LÁSZLO PAPP, de la Diocèse Réformée, Oradea:

„Je ne suis pas appelé à analyser les conséquences multiples de ce jour historique, mais je dois mettre en valeur les fruits qu'il a apporté dans la vie ecclésiastique, et spécialement dans la vie de l'Église Réformée de notre Patrie...“

L'Église Réformée du pays est reconnaissante pour toutes les riches fruits qu'a apportés ce jour d'importance historique. Mais elle considère que cette reconnaissance ne peut

pas être simple parole, même la plus belle, mais seulement une activité animée, déposée à l'intérêt de l'enrichissement matériel et spirituel de notre chère Patrie, la République Socialiste de Roumanie! Cet enrichissement est la cause chère à nous tous. Non seulement à nous, les réformés, mais à nous tous. Et non seulement à tous les cultes, mais à tous les citoyens de notre Patrie“.

La parole du Très Rév. Archim. ZAREH BARONIAN, vicaire administratif de l'Église arménienne-gégorienne:

„Pendant les derniers 45 ans, le peuple roumain a prouvé que, par une unité inébranlable, par un effort commun, par le travail et la persévérance, on peut réaliser des valeurs de grandes proportions sur la voie du développement de l'industrie et de l'agriculture, sur la

(Continuation en page VI)

La conférence interconfessionnelle hommagine...

(Continuation de la page V)

voie de développement de la science et de la culture. A la réalisation de ces valeurs ont apporté et apportent leur contribution, à côté du peuple roumain, les autres nationalités cohabitantes, dont également les communautés arméniennes...

Depuis plus que sept siècles, lorsque les Arméniens se sont établis sur cette terre bénie de Dieu, ils se sont considérés participants aux joies, mais aussi

aux moments historiques difficiles dont a passé le peuple roumain dans sa lutte pour la liberté et l'indépendance. C'est à juste titre qu'on peut affirmer ici que les relations séculaires entre les Arméniens ont été basées sur le respect réciproque, l'amour chrétien et la collaboration.

La Roumanie est le premier pays du monde qui a reçu les bras ouverts les Arméniens restés sans patrie, encore dès le milieu du XIV-e siècle, et la suite des générations jusqu'à nos jours a prouvé et prouvera le caractère spécifique du peuple roumain: l'hospitalité et l'amour pour l'homme.

Aujourd'hui, à l'approche du grand événement de la vie de notre chère Patrie, comme serviteurs du même Dieu, nous prions ardemment le Seigneur qu'Il envoie Sa grâce sur le peuple roumain orthodoxe, afin que, unis à tous les fils de la Patrie, nous réalisions les grandes aspirations de nos précurseurs, la paix et le bien-être des peuples.

La parole du Mons. dr. ȘTEFAN DASZKAL, dirigeant de l'Archipresbytérat Central Catholique romain d'Oradea:

„Prenant la parole, avec Votre permission, je ne le fais pas par un mandat quelconque, mais en qualité de témoin et participant de cette époque de 45 ans, dont nous rémemorons ici les réalisations...”

Les serviteurs des cultes reconnaissent que tout au long de ces 45 ans, face aux nécessités objectives, et en comparaison avec les autres citoyens, et — je dois le dire — en comparaison avec les mérites et l'effort, ne leur a rien manqué. Tout au contraire.

L'Etat laïque, sur la base d'un accord réalisé avec Al. I. Cuza, au moment de la nationalisation des propriétés foncières des monastères, continue à accorder aux prêtres une contribution du budget de l'Etat roumain...

Indifféremment de doctrine et d'intérêts individuels, nous devons reconnaître les immenses efforts et réalisations: les unités de production, les places de travail, les établissements et les logements nouveaux etc. Chaque jour, sur ma route assez longue jusqu'à l'église, je suis impressionné par le fourmillement immense et multicolore des enfants et des jeunes qui s'en vont à l'école. Dans d'autres conditions, l'acquisition d'un livre est un problème financier...

Ce n'est pas vainement que l'Ecriture nous exhorte instamment (Tim. 2, 1) de faire des demandes, des prières, des supplications pour tous les hommes et surtout pour les dépositaires de l'autorité — „pro iis qui in sublimitate sunt” —, qui dirigent le monde et la Patrie, „afin que nous puissions mener une vie calme et paisible”.

La parole du dr. MOSES ROSEN, Chef-Rabbin du Culte Mosaique de Roumanie (message présenté par M. TEODOR BLUMENFELD, le président des Communautés Juives de Bucarest):

„Nous, les communautés juives de ce pays, qui pendant plus de six siècles avons vécu de pair avec le peuple roumain, nous prenons part, pleins d'émotion et de joie, à cette grande fête.

A côté du peuple roumain et des autres nationalités de ce pays, nous sommes devenus des hommes libres, des citoyens égaux en droits et en obligations, maîtres de notre destinée. De pair avec les autres, et pour

les mêmes raisons, nous nous réjouissons, nous crions la joie de nos âmes.

Et cependant, dépassant ce „de pair avec tous les autres”, il y a quelque chose de plus, un détail, un tout petit détail qui s'appelle LA VIE. Oui. La vie. Nous, les Juifs, étions condamnés à mort en des souffrances affreuses. Il nous attendait le sort de nos frères, de ces six millions martyrs de l'Holocauste...

A nous, les Juifs, le 23 Août a redonné non seulement la liberté, la dignité humaine, mais il nous a sauvés LA VIE même... Ont passé depuis alors 45 ans. Nous, les survivants, regardons ces ans laissés en derrière avec une chaleureuse reconnaissance envers le peuple roumain et envers son sage dirigeant, le Président NICOLAE CEAUȘESCU. C'est pour la première fois que nous sommes devenus des citoyens égaux aux autres. Nous avons reçu toutes les possibilités d'exercer notre culte, d'affirmer notre appartenance nationale et religieuse...

Elevons donc un hymne de gloire au tout puissant Père Céleste pour le grand miracle qu'Il a accompli avec nous. Addressons une offrande de reconnaissance aux forces progressistes de la Roumanie, qui ont réalisé cet historique événement”.

La parole du Très Rév. Prot. VLADIMIR MARCOVICI, vicaire du Vicariat orthodoxe serbe de Timișoara:

„Les 45 ans de liberté — peu nombreux comme durée pour l'histoire millénaire d'un peuple, mais qui, comme accomplissement et consécration de la liberté et de l'indépendance nationale plénières, dépassent en éclat toutes les époques antérieures — sont un véritable Ceahlău de l'histoire nationale, au sommet duquel nous avons la force et la possibilité, dans la plus parfaite unité nationale, de scruter

les plus vastes horizons d'un futur lumineux, portant le sceau des années de lumière des dernières deux décennies et demie, que nous nommons avec fierté et à juste titre „L'Époque Ceaulescu”...

Comme participants à la vie nouvelle, les cultes de notre pays ont bénéficié des multiples accomplissements qu'ils n'ont pas connus dans leur passé historique.

Anniversant les 45 ans de liberté, de progrès et de prospérité, nous incluons dans les bilans entrepris à cette occasion aussi les transformations intervenues dans la vie du Vicariat orthodoxe serbe de Roumanie, et généralement de tous les cultes religieux de notre pays. Nous constatons avec fierté que pendant ces 45 ans et spécialement dans les derniers 24 ans, à côté des autres cultes, nous aussi, les fidèles orthodoxes de nationalité serbe, confessons librement notre foi et officions les services divins dans les demeures de culte qu'ont élevée nos précurseurs et que nous conservons religieusement. Inscrites au trésor des valeurs importantes de notre patrimoine culturel, elles jouent d'une attention spéciale de la part de notre autorité d'Etat...

De pair avec tous les fils du pays et à leur côté, les clercs et les fidèles du Vicariat orthodoxe serbe, avec tous les autres cultes religieux, contribuent activement à l'oeuvre de l'élevation du pays aux hauteurs des rêves les plus audacieux des précurseurs. Notre clergé et nos fidèles se consacrent au bien et à l'épanouissement du pays, soutenant et travaillant à la réalisation des aspirations de bonheur et de progrès, pour le bien-être et la prospérité des tous”.

La parole de Son Excellence l'Evêque KOVÁCS LAJOS, de l'Eglise Unitarienne, de Cluj-Napoca:

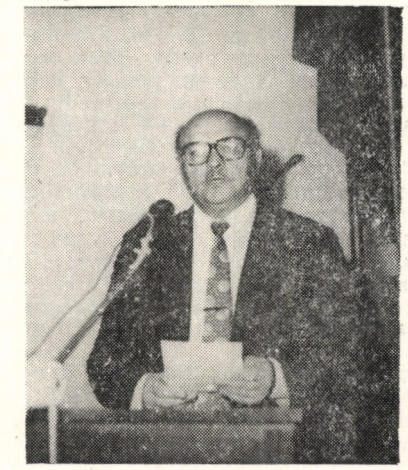
„L'événement historique de la plus grande signification, qui eut lieu au 23 Août 1944, a ouvert une ère grandiose, tout à fait nouvelle non seulement dans l'histoire de notre Patrie, la République Socialiste de Roumanie, mais il a influencé aussi, fondamentalement, la vie de nos cultes.

Jusqu'à la transformation historique de 1944, les Eglises de notre pays ont mené leur vie une à côté de l'autre, mais non pas avec une véritable mentalité et collaboration fraternelle.

Les choses ont changé essentiellement à la suite de l'important événement historique de 23 Août. Le régime socialiste ne fait pas de différences entre les Eglises grandes et celles petites. Notre Constitution assure à toutes les Eglises la liberté de la conscience et de la religion. Ainsi, dans le cadre des dispositions légales, on assure aussi à notre Eglise le déploiement libre de ses activités, la célébration sans contrainte des services divins en sa langue maternelle, notre collaboration, et l'entretien des relations oecuméniques avec les organisations ecclésiastiques de l'étranger...

Les fidèles de l'Eglise Unitarienne de Roumanie se trouvent sur le territoire de la Transylvanie et appartiennent tous à la communauté magyare. Je veux déclarer aussi à cette occasion solennelle qu'ils se sentent des citoyens avec des droits égaux et qu'ils sont animés par le désir d'apporter leur contribution à la prospérité de notre Patrie”.

La parole du Past. DUMITRU POPA, président du Culte Adventiste du septième jour:

„Le 23 Août 1944 a signifié aussi pour les fidèles adventistes du septième jour de Roumanie ce qui a signifié pour le pays tout entier, à savoir, libération, dignité humaine et civique, le droit légitime de ne plus être considérés des étrangers dans leur propres pays. Je ne peut pas ne remémorer maintenant et ici que, de fait, les adventistes du septième jour de Roumanie ont reçu la liberté plénière et

réelle seulement après 23 Août 1944, lorsqu'ils ont été reconnus comme Culte, s'achevant ainsi une longue période d'oppression et d'injustice.

Voilà pourquoi, à ce moment anniversaire, les fidèles et les pasteurs de notre Culte sont reconnaissants au Tout Puissant et à tous ceux qui ont donné vie et consistance à l'Acte de 23 Août 1944; et nous désirons apporter notre contribution, à côté de tous les autres citoyens du pays, à la réalisation des grandes aspirations nationales, en exprimant notre adhésion à la politique interne et externe du pays et à tout ce qu'on réalise pour le bien, la paix et la prospérité de tous les fils de notre pays...

Dans ce moment d'exaltante fête, pleins de reconnaissance, et conscients de notre devoir envers notre pays et notre peuple, nous nous engageons de conserver et de développer cet esprit et de mettre à la disposition du pays notre énergie, notre capacité créatrice, la loyauté et tout notre être, comme citoyens dévoués au bien publique, collaborant à la réalisation de l'aspiration de paix et de prospérité de notre chère Patrie”.

La parole du M. OSMAN AZIZ, imame de la Communauté musulmane de Bucarest:

„Une grande réalisation de notre nouveau régime est la manière exceptionnelle dont on a résolu le problème national, le problème des nationalités cohabitantes, ainsi qu'aucune de ces nationalités ne peut dire qu'elle n'a joué pleinement de tous les droits, comme aussi de toutes les obligations naturelles envers notre Patrie commune. La Constitution du pays a statué la liberté de la religion, des manifestations libres des convictions spirituelles; notre assemblée elle-même atteste abondamment que le Culte Musulman de Roumanie déploie, lui-aussi, sa vie culturelle dans une liberté totale et avec l'appui accordé par l'Etat. C'est une grande réalisations le fait qu'a disparu la haine raciale, la discorde entre les nationalités. Nous tous sommes un seul peuple et participons à l'élevation de notre patrie sur les coordonnées de la nouvelle société. Nous déclarons à cette occasion que nous participerons aussi dans l'avenir, d'une manière toujours plus active, avec tous nos fidèles, à l'épanouissement continu du pays, avec toutes les forces dont nous disposons, avec toute l'habileté et avec l'amour naturel, comme fils égaux de la même Patrie merveilleuse...”

Dans le climat sain de larges libertés démocratiques, dont aussi la liberté des cultes et des manifestations religieuses, nous aussi, les fidèles du Culte Musulman, citoyens libres et dévoués de la Patrie, de nationalité turco-tatare et albanaise, étroitement unis à tout le peuple roumain, participons, avec amour et dévouement, à l'élevation de notre chère Roumanie aux altitudes les plus hautes de civilisation et de progrès...

A ce jubilé aussi, nous assurons le Président du pays, Son Excellence NICOLAE CEAUȘESCU, que nous, les serviteurs du Culte Musulman de Roumanie, avec tous nos fidèles, sommes à côté de tous les citoyens du pays, étroitement unis, en nous réaffirmant la résolution de participer dans l'avenir, avec effort, avec plus de dévouement et de capacité de mobiliser tous nos fidèles, à un travail continu pour la défense de la paix, pour la prospérité de notre Patrie, la République Socialiste de Roumanie”.

La parole du Past. PAVEL BOCHIAN, président du Culte Penticôtiste:

„Avec beaucoup de joie, nous aussi, les représentants du Culte Penticôtiste, participons aujourd'hui à la réunion des cultes de notre pays pour fêter ensemble l'accomplissement de 45 ans depuis la Révolution sociale et na-

(Continuation en page VII)

La conférence interconfessionnelle hommagine...

(Continuation de la page VI)

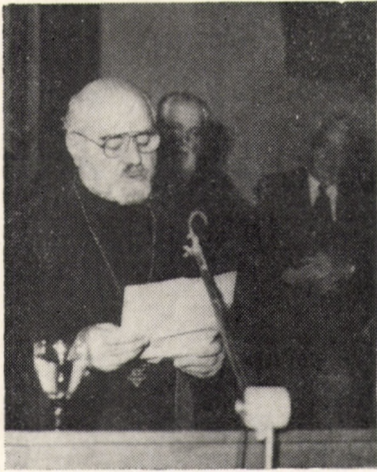
tionale, antifasciste et antiimpérialiste de 23 Août 1944...

Nous gardons une vive gratitude envers notre Etat pour la reconnaissance du Culte Pentecôtiste, obtenue après la libération du pays. Faisant partie de la famille des 14 cultes reconnus dans la République Socialiste de Roumanie et du Front de la Démocratie et de l'Unité Socialiste, étroitement unis à tous les cultes, de pair avec nos fidèles,

nous avons apporté et apportons notre contribution, par le travail et par tout ce que nous demande l'autorité de l'Etat roumain, à la prospérité du pays, au bien-être du peuple tout entier, à la réalisation du désarmement et de la paix entre tous les peuples du monde. Nous exprimons notre reconnaissance envers le pays par le travail et le par l'accomplissement de toutes nos obligations civiques... Dans l'activité que nous déployons pour la direction de nos fidèles, nous sommes toujours guidés par la réalité que la Roumanie Socialiste est notre Patrie-mère et que tous les fidèles sont obligés de prouver par leurs actions qu'ils sont de bons citoyens de la Patrie où ils vivent et travaillent. Le prophète Moïse a dit: „Le Très Haut donna aux nations luer héritage, il répartit les peuples“ (Deut. 32, 8). Nous confessons que Dieu a voulu que nous naissons ici et que nous soyons les fils de ce pays. Comme nous avons une seule mère, de même nous avons un seul pays, qui nous est la Patrie-mère. En elle nous sommes chez nous, et au-delà de ses frontières, qui les dépasse est étranger et métèque. Nous ne cherchons pas le bonheur dans des pays étrangers, mais nous travaillerons et nous lutterons afin que la vie de tous les citoyens roumains soit heureuse ici, en Roumanie...

Nous marchons en avant avec la confiance que par notre travail, uni à celui de tous les citoyens de la République Socialiste de Roumanie, et avec l'aide du Dieu de l'amour et de la paix, notre pays progressera et que nous nous réjouirons, car notre bonheur est lié à son bonheur. Nous sommes confiants que le message des paroles du poète, qui a dit: „C'est un avenir d'or qu'a notre pays, et je contemple dans les siècles son élévation“, trouve sa pleine réalisation dans l'époque de nouveaux accomplissements que vit aujourd'hui notre Patrie“.

La parole du Très Rév. P. Prof. DUMITRU POPESCU, recteur de l'Institut Théologique Universitaire de Bucarest:

„L'anniversaire des quatre décennies et demie depuis le mémorable acte historique de 23 Août 1944 — événement capital dans l'histoire de la Roumanie moderne — constitue une bonne occasion pour évoquer, avec reconnaissance et gratitude profondes, la contribution apportée par notre pays, la Roumanie, au couronnement victorieux de la lutte générale des peuples contre l'ennemi le plus archné de

l'humanité, le fascisme allemand...“

Rapportée aux dimensions de l'histoire de la Patrie, la participation de la Roumanie à la guerre antihitlérienne s'inscrit comme un chapitre dense, glorieux, de la lutte séculaire continue de notre peuple, dédiée à la défense de son être propre, de la terre ancestrale, de la dignité, de son affirmation durable dans le concert des peuples libres. Synthèse d'une brillante et multimillénaire existence historique, le grand acte révolutionnaire a donné une expression nouvelle à la force immortelle du peuple roumain de se relever victorieux au-dessus de l'hostilité des temps, ouvrant à la Roumanie la voie des conquêtes socialistes d'aujourd'hui, de l'élévation de notre nation sur les degrés d'un nouvel ordre social...

Les étapes de progrès social qu'a parcourues notre peuple pendant ces années, les résultats obtenus dans tous les domaines d'activité, sont indissolublement liés à l'oeuvre du Monsieur Nicolae Ceausescu, le Président de notre pays, qui dirige infatigablement les destinées du peuple roumain sur la voie de l'indépendance et de la liberté, et qui a été proposé, à cause de sa contribution décisive à la création de la nouvelle société roumaine, d'être réélu dans la plus haute fonction de direction politique du pays...

A l'anniversaire de 45 ans depuis la Révolution de libération sociale et nationale, antifasciste et antiimpérialiste de 23 Août 1944, animés tous par les sentiments solennels de la nation toute entière, nous chercherons de suite à appuyer les efforts qu'on déploie pour l'accroissement du potentiel économique et du patrimoine spirituel du pays, pour l'élévation du niveau de vie du peuple, pour la défense de l'indépendance et de la souveraineté de la Patrie, pour son élévation aux nouveaux degrés de civilisation et de progrès“.

La parole du M. Prof. PENTEK ÁRPÁD, recteur de l'Institut Théologique Universitaire Protestant Unique de Cluj-Napoca:

„L'expression générale la plus large des changements et des transformations rénovateurs de notre pays, des grandes réalisations obtenues dans les 45 ans depuis la Libération, la constitue le développement et l'épanouissement de la nation socialiste roumaine... C'est à remarquer le fait que dans la consolidation de la politique culturelle et éducative on est parti de l'idée généreuse selon laquelle la vocation historique de la

société nouvelle est non seulement de libérer l'homme d'oppression et d'exploitation, mais surtout de créer une civilisation spirituelle supérieure, qui projette dans son centre le profil lumineux de l'homme nouveau. Sur cette base chargée de noblesse spirituelle, a eu lieu l'orientation et le perfectionnement continu de toutes les formes de l'enseignement, une orientation culturelle et morale qui vise l'application ferme et créatrice des principes de l'éthique et de l'équité socialiste et l'affirmation plénière de la personnalité humaine.

Une expression de l'orientation de profonde vibration humaniste et un argument pratique de celle-ci son constitués, parmi les libertés constitutionnelles accordées à tous les citoyens du pays, aussi par la liberté religieuse. L'existence et l'activité remarquable de l'Eglise Réformée, à côté des autres Eglises-soeurs de Roumanie, l'existence et les réalisations prestigieuses de l'Institut Théologique Protestant Unique de degré Universitaire de Cluj-Napoca, à côté des autres institutions d'enseignement théologique et parfaitement égal à elles, représentent le témoignage incontesté de l'application créatrice et du respect de cette liberté.

L'Eglise que nous servons et les fidèles que nous représentons comprennent à apporter leur contribution à la réalisation des objectifs majeurs du développement de notre patrie, et les professeurs et les étudiants de notre Institut considèrent comme un titre de noblesse de servir dignement le présent et de préparer d'une manière responsable l'avenir, en partant de la réalité que les grands problèmes de l'époque contemporaine impliquent un oecuménisme actif, adéquat aux besoins de tous les fidèles, destiné à la réalisation de l'unité dans la vérité et dans l'amour chrétien, à la détermination de la vocation individuelle du fidèle en harmonie et en entente avec les autres...“

Nous nous manifestons, à cette occasion aussi, l'adhésion envers la politique interne et externe de notre Patrie, envers les importantes initiatives du Monsieur Nicolae Ceausescu, la Président de la République Socialiste de Roumanie, envers tout ce qu'on fait, avec minutie et ténacité, au but de réaliser la bonne entente, la paix et la fraternité entre les peuples“.

La parole du Très Rév. P. MIHAI VIZITIU, directeur du Séminaire Théologique orthodoxe, Monastère de Neamț:

„Pendant les 45 ans qui ont passé depuis le glorieux acte historique d'Août 1944, et surtout dans les derniers 24 ans depuis qu'en tête du pays se trouve Monsieur le Président Nicolae Ceausescu, ont été réalisées des nombreuses fondations du socialisme sur le territoire de la Roumanie, qui se sont inscrites comme des degrés de progrès et civilisation...“

En ce qui concerne l'Eglise Orthodoxe Roumaine, pendant

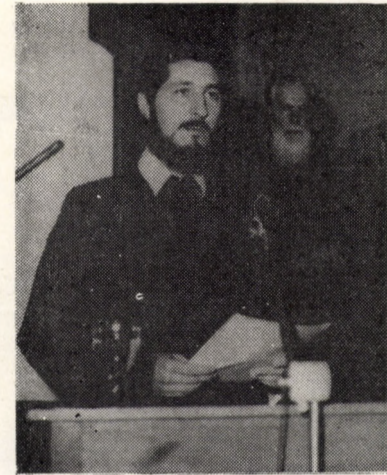
ces 45 ans elle a connu des réalisations très importantes dans tous les domaines, inclusivement celui de l'enseignement théologique... Une de ces réalisations la constitue la réorganisation, après l'an 1948, des institutions théologiques pour la formation des serviteurs des saints autels, institutions qui ont été posées sous l'administration de l'Eglise et ont été encadrées avec de personnel de haute formation de spécialité. A côté de l'instruction théologique au centre des préoccupations du personnel didactique des séminaires théologiques se trouve l'élévation et la formation des prêtres citoyens, liés fermement à l'Eglise qu'ils servent, mais aussi aux aspirations du peuple, des prêtres dont l'intégration sociale soit plénière. La base matérielle des séminaires théologiques, tellement nécessaire à un enseignement de qualité, est aujourd'hui au niveau des nouvelles conditions d'enseignement créées dans notre pays dans les années d'après la libération.

Les manuels qu'on a édités, ainsi que les livres et les publications ecclésiastiques qu'on a imprimés dans ces années enrichissent les connaissances et orientent les futurs prêtres, en leur stimulant l'activité pastorale et en les formant comme des facteurs actifs dans l'action

d'édification d'une Roumanie développée et de soutien de la paix et de la vie sur notre planète...“

Nous, les serviteurs des chaires des séminaires théologiques, témoignons notre résolution de participer aussi dans l'avenir, avec le même enthousiasme, à toutes les actions vouées à assurer la prospérité de notre peuple, car servir la Christ signifie servir le prochain, servir le peuple, servir la vie, la paix et le bonheur de l'humanité toute entière“.

La parole du Très Rév. P. PETRE MATEI, délégué des prêtres présents à la 75-ème série de Cours pastoraux et missionnaires de l'Eglise orthodoxe roumaine:

„Pour nous, les prêtres de la 75-ème série des cours pastoraux de l'Eglise Orthodoxe Roumaine, c'est une occasion très heureuse et un moment unique que de participer, dans ce cadre exceptionnel, solennel, au 45-ème anniversaire de la Révolution de libération sociale et nationale, antifasciste et antiimpérialiste de 23 Août 1944. C'est un moment de haute considération et d'hommage pour les braves précurseurs, et de gratitude

et reconnaissance pour la haute autorité d'Etat, qui veille à la conservation du climat de paix, dont bénéficie notre activité, ici et dans nos paroisses, et à la garantie d'une vie saine et heureuse. C'est pourquoi, animés par les sentiments solennels de toute la nation, nous exprimons de tout coeur notre adhésion aux efforts déployés par notre peuple tout entier pour l'accroissement du potentiel économique et du patrimoine spirituel du pays, pour l'élévation du niveau de vie, pour la défense de l'indépendance et de la souveraineté de la Patrie et pour l'augmentation de son prestige dans le monde, pour le développement de l'entente entre les hommes et entre les peuples, pour la paix de tout le monde.

En même temps, nous nous engageons ardemment de ne pas épargner nos efforts pour la réalisation de ces grandieus idéaux“.

Discours d'achèvement des travaux prononcé par Sa Beatitude le Patriarche TEOCTIST:

„J'ai la conviction que notre assemblée hommagine d'aujourd'hui occasionnée par l'anniversaire du grand Acte historique de 23 Août 1944, a imprimé dans l'âme de chacun toute une gamme de pensées, de préoccupations et d'idées, en réalisant une véritable symphonie de sentiments qui animent notre présence et notre travail dans les Eglises que nous servons et dans le pays où nous sommes nés, où nous vivons et que nous aimons, en lui désirant une prospérité sans égal.

Bien entendu, une synthèse des intéressantes interventions qui ont suivi la conférence hommagine serait difficile à réaliser. Nous avons écouté très attentivement des préoccupations et des pensées inspirées, qui expériment situations et résolutions exaltantes, ayant leur source dans la conviction, dans la vie, dans la pratique de la foi religieuse, chose très importante pour un serviteur et un homme qui prie à l'autel pour un fidèle de la Bible, pour un prêcheur de l'Evangile du Christ, qui est l'Evangile de la paix (Actes 10, 36). Lorsque les bonnes choses prononcées dans cette assemblée ont leur source dans un bon coeur, comme on dit dans l'Ecriture Sainte, elles donnent de riches fruits: L'homme bon, du bon trésor de son coeur, tire ce qui est bon, et celui qui est mauvais, de son mauvais fond, tire ce qui est mauvais; car sa bouche parle du trop-plein de son coeur“ (Luc. 6, 45). Nous pourrions donc dire, à la base de ces paroles, que ce qu'on a dit ici aujourd'hui, en des expressions choisies et pleines de sentiments exaltants, reflète le trop-plein de notre coeur, rapporté au grand événement jubilaire dont nous fêtons l'anniversaire.

On doit souligner, en première ligne, que cette manifestation même reflète l'atmosphère de réelle et totale liberté religieuse, la climat pur de pensée et de travail qui s'est établi dans notre pays pendant les quatre décennies et demie de vie nouvelle. Considérant de manière rétrospective, ainsi qu'ont fait quelques orateurs, les années des douleurs, les années des soucis et des tensions religieuses, de l'éloignement de l'amour des fils de Dieu (Deut. 14, 1), qui provenaient, peut-être, aussi de notre éloignement du Logos incarné, des vérités de la Bible, nous nous rendons compte quels changements immenses se sont produits dans nos âmes et dans notre pensée pendant les derniers 45 ans.

Dans cette salle se trouvent à côté de nous — très estimés dirigeants et représentants des cultes — des prêtres venus pour rafraîchir et enrichir leurs connaissances théologiques, dans le cadre de la 75-ème série des cours pastoraux et missionnaires. Ils sont des prêtres jeunes, qui se sont formés et ont été élevés spirituellement dans cette atmosphère serein de considération fraternelle, établie entre nos Eglises pendant ces années. Nous, les plus âgés, qui avons traversé et avons connu les nuages d'ombre entre les cultes d'avant la libération de notre Patrie, évaluant maintenant le passé et notre activité d'alors, reconnaissons ses lacunes — auxquelles faisaient alusion quelques orateurs —, reconnaissons combien nous étions étrangers par rapport à la Parole même et à la volonté de Dieu, Lui étant „le Prince de la paix“ (Is. 9, 6). Aujourd'hui, voici, nous nous trouvons ensemble, chefs et représentants des cultes de Roumanie. Et ce n'est pas pour la première fois dans les quatre décennies et demie. Nous nous connaissons et nous nous reconnaissons les uns les autres à la lumière de la Vérité divine, en collaborant dans les

(Continuation en page VIII)

La conférence interconfessionnelle hommagiale...

(Continuation de la page VII)

conférences théologiques, dans les très importantes oeuvres patriotiques, dans des assemblées des forums suprêmes de notre pays. Aujourd'hui nous promuons aussi la fraternité dans l'esprit de l'oecuménisme pratique, par notre écrit théologique, historique et patriotique, par des actions et prières propres à la théologie des Eglises ou des Cultes du chacun, exprimées dans la langue maternelle de la nationalité propre. Pendant cette période bénie, par collaboration et respect réciproque, nous avons découvert une base commune de notre travail religieux et patriotique. Car tout ce qu'on a prononcé à cette tribune de la paix, tellement profond et exemplaire, provient de ce fond spirituel commun au-

quel nous sommes arrivés dans l'activité théologique, pastorale et patriotique, dans les nouvelles conditions de vie dont se déroule d'une si belle manière la collaboration des cultes de notre pays.

Cet esprit nouveau de compréhension et de collaboration, tellement bienfaisant, est le résultat de la sagesse et de l'intelligence créatrice du Président de la Roumanie, qui a libéré et a mis en valeur les énergies de tous les fils de ce pays, et a élevé à l'apogée l'épanouissement et le prestige de notre Patrie commune où nous vivons. Cet esprit nouveau, oecuménique, fraternel, nous inspire de porter avec nous et de transmettre à nos fidèles et à notre clergé, et partout où nous allons — dans le pays et à l'étranger — le message fraternel de paix et bienveillance du peuple roumain. Un exemple éloquent prouvera ce que j'ai affirmé.

Récemment eut lieu à Moscou la réunion du Comité Central du Conseil Oecuménique des Eglises, organisation chrétienne internationale très importante, dont font aussi partie quelques cultes de notre pays. Nous avons là, à côté de la fonction de messagers de la théologie oecuménique de notre pays, aussi celle de transmettre le message de paix et de désarmement de notre peuple, son message d'indépendance et de collaboration avec toutes les nations de la terre, ainsi que notre attachement envers ces réalités et valeurs, sachant bien que la vérité triomphe, de la même manière que la lumière qu'éclaire aussi les endroits ténébreux, dans les plus éloignés coins de l'être ou de l'âme humaine. Porteuse d'une telle conviction, la délégation oecuménique des Eglises de notre pays est revenue avec une très belle réalisation concernant le prestige de notre oecuménisme pratique, basé sur le fond spirituel vigoureux de notre peuple, ainsi que sur le prestige de la Roumanie d'aujourd'hui, conséquence de la justesse de la politique interne et externe de notre pays, de nos Président, Monsieur Nicolae Ceaușescu. Nous avons fait dans un très important pas en avant, qui se confirme aussi à cette occasion solennelle d'aujourd'hui. Et je tiens à souligner cette chose, en me souvenant qu'autrefois, au début de l'organisation de telles consultations oecuméniques, dans l'année 1949 — auxquelles j'ai participé, et j'ai présidé certaines d'entre elles, dans la capitale ou dans quelques départements — nous n'arrivions pas facilement et directement à une pensée et à une résolution communes. Aujourd'hui nous voyons que Christ — la Vérité vivante et active nous rapproche par l'action du Saint-Esprit, de la Providence divine, qui agit — comme disait un des orateurs d'aujourd'hui — à la fois par ceux qui croient et par ceux qui ne croient pas.

Certains théologiens, comme vous savez très bien, considèrent cette oeuvre oecuménique — celle du dialogue et de la collaboration interconfessionnelle — l'oeuvre de l'Esprit Saint, renouvellement de la communion fraternelle à laquelle nous sommes appelés par Dieu. Bien sûr, lorsque nous travaillons pour la Vérité et pour la communion en amour, nous travaillons pour l'homme. Nous confessons que le Christ est et sera avec nous, parce que, par Son incarnation, Il a élevé l'homme au rang de „collaborateur“ pour le bonheur de l'humanité. L'esprit de Dieu a changé les années du passé, pleins de tension, de polémique et d'éloignement, dans un travail nouveau de rapprochement, de fraternité et de confiance réciproque. Ainsi que quelques orateurs ont affirmé ici, ce fait est édifiant pour tous. L'oeuvre de rapprochement est le but suivi par notre oecuménisme contemporain, par des dialogues théologiques et collaboration fraternelle, réalisés avec responsabilité et sagesse, conseillant chacun de sortir d'isolement, vers une vision plus vaste et plus profonde de la vie, selon la dite du Sauveur, lorsqu'Il exhorta Pierre par les paroles: „Avance en eau profonde, et lâchez vos filets pour la pêche“ (Lc. 5, 4).

Cette période, non seulement qu'elle est très riche en accomplissements spirituels et matériels qui font époque, mais elle est aussi très instructive, est riche en ensei-

nements pour chacun de ceux qui sont appelés à servir la paix et la vie sur la terre, pour ceux qui aspirent à prêcher la vérité divine. On doit apprendre, chers pères et frères, de toute ces choses-là, ainsi que de la sagesse de ce laborieux peuple roumain, de la sagesse de ses dirigeants. Notre peuple, uni au long des siècles dans la même foi et dans la même loi ancestrale, a toujours cultivé, en esprit oecuménique, l'hospitalité et l'amour pour les frères, indifféremment de la foi dont appartenaient les autres, ce que soulignait un des orateurs, évoquant l'établissement sur le territoire roumain, il y a 600 ans, de quelques frères de la foi et nationalité différentes. Ce peuple bon et affectueux manifestait dès alors son esprit, sa vocation et son ouverture oecuméniques, de rapprochement et de fraternité. C'est pourquoi l'oecuménisme de nos jours se manifeste à la fois au niveau des fidèles et au niveau du clergé et de la théologie, cette dernière devant promouvoir la confiance, la bonne foi, la collaboration fraternelle et surtout l'unité de travail et de vie de notre peuple. S'il n'y avait pas ce fond sain au début de notre travail théologique oecuménique, et que nous n'avions pas joué d'un climat favorable à l'activité des Eglises, il nous aurait été très difficile de développer l'oecuménisme local de chez nous.

Mais nous, chaque Eglise, chaque Culte, avons eu et avons cultivé et cultivons encore le fond spirituel commun de foi de nos propres fidèles, promuant l'amour, le rapprochement et la bienveillance, ce qu'a fait que jusqu'à nos jours les hiérarques orthodoxes de Transylvanie ou d'ailleurs soient appréciés et estimés par les serviteurs et les fidèles de différentes Eglises non-orthodoxes, respectivement des Eglises protestantes, et que les pasteurs protestants soient à leur tour estimés par les prêtres et les fidèles de l'Eglise Orthodoxe. Une telle chose qui, comme on sait très bien, ne peut pas être reconstruite très souvent ailleurs, à d'autres Eglises, impressionne à bonne raison tous ceux qui visitent notre pays préoccupés de comprendre les réalités de la vie religieuse de Roumanie. Peu avant on a eu une visite de quelques hautes personnalités du cadre du Conseil Oecuménique des Eglises, qui ont visité des centres diocésains et les Instituts théologiques — de Bucarest, Sibiu et Cluj-Napoca — où ils ont eu des rencontres avec des théologiens roumains renommés, appartenant aux différentes confessions. Les hôtes, personnalités ecclésiastiques de renom mondial, nous ont témoigné que c'est rarement qu'on peut rencontrer, dans d'autres parties du monde, l'atmosphère d'oecuménisme et le travail fructueux, plein de fraternité et d'amour qui existent en Roumanie. Et nous savons qu'on doit cela à l'âme roumaine en général, qui ne s'est pas laissée asservie par le fanatisme et par l'égoïsme, par ce qu'est le mépris envers le prochain, envers les voisins, envers ceux d'autre foi, mais qui a fait, comme dit l'Ecriture, de l'indulgence, de la patience et de la sagesse une maison de salut et un guide pour toute son activité (Prov. 24, 3).

J'ai souligné quelques traits communs que j'ai estimé dignes du contenu riche, varié et unitaire des discours prononcés ici. Je ne me réfère pas seulement à l'Eglise Orthodoxe Roumaine, dont la contribution fut bien présentée par Son Eminence le Métropolitain Antonie de Transylvanie, me je pense aussi aux autres discours, qui ont apporté, tous, à côté du spécifique de la pensée propre et de l'identité confessionnelle, des témoignages communs de notre oeuvre oecuménique et patriotique, qui nous rapprochent tous et nous animent tous.

Cette Conférence est une assemblée patriotique que nous tous, dirigeants et serviteurs des cultes, désirons la consacrer à l'amour du pays et à l'hommage des merveilleuses réalisations de notre Patrie de ces quatre décennies et demie. Nos sentiments patriotiques, sincères et ardents, exprimés dans cette occasion, font de ce jour une fête solennelle, un jour où nous remarquons les sacrifices du passé de nos précurseurs et des héros tombés pour l'indépendance, liberté et paix dans la dernière guerre mondiale et dans les combats acharnés contre le nazisme à 23 Août 1944, une occasion qui nous rappelle, en même temps, nos obligations civiques envers la Patrie florissante, obligations dont nous devons nous sentir honorés. Dans cette double qualité, de serviteurs de l'Eglise et de fils de la Patrie, nous nous sentons obligés de joindre cette présence et ces sentiments à ceux de tous les fils de notre nation, en nous rendant participants et responsables de la réalisation des grandioses plans de développement du pays. Nos fidèles sont à côté de nous partout et dans toutes les circonstances de notre vie et de notre travail, chez nous et à l'étranger. Nous nous sommes consacrés à cette très belle mission de nos jours, chacun avec sa contribution et son identité propre, avec le désir de soutenir, toujours avec un zèle accru, l'édification de la vie nouvelle de notre peuple. Par cela, notre assemblée d'aujourd'hui devient aussi impulsion et engagement, une assemblée de renouvellement des résolutions et des efforts dans le soutien du travail de notre laborieux peuple. Habituellement, un bon résultat naît la volonté de progrès et le désir de nouvelles réalisations. Chaque sommet qu'on a atteint signifie une nouvelle obtention, mais aussi une nouvelle ouverture, un nouveau horizon, qui t'incite d'aller toujours plus loin. C'est de même dans le tumulte des grandioses réalisations de notre pays, dans le tumulte de la vie de tous ses fils, unis en aspirations et en efforts.

Dans ce sens, et dans notre travail spécifique, les sources de l'oecuménisme ne se sont pas épuisées. La vérité divine de l'amour inépuisable de Dieu envers nous et

envers le monde nous incite de la rechercher et de l'approfondir continuellement, pour trouver ainsi la lumière qui nous guide dans notre service religieux. Dominés de ce désir, nous pouvons trouver tous la vérité unique, cette vérité que nous devons la porter avec nous, dans notre service (Gen. 42, 16). Efforçons-nous de transformer nos désirs et nos idéaux en faits de chaque jour, avec un rôle tellement exemplaire pour les fidèles de nos Eglises. Mais la consolidation et la promotion de l'amour fraternel et des bonnes relations entre les Eglises existent qu'on écarte de la vie des cultes tout ce que pourrait obscurcir la doctrine même que nous confessons, ainsi que les bons rapports d'entre nous, tant au plan interne qu'international. Nous tous devons nous efforcer d'écartier tout ce qu'est vestige négatif du passé, tout ce que pourrait encore éclipser les bons rapports entre les serviteurs du Dieu Unique. En rapport avec cela, le problème qu'on discute maintenant aussi dans la théologie au niveau mondial, dans le Conseil Oecuménique des Eglises et dans les dialogues internationaux, c'est l'écartement du prosélitisme de toute sorte, c'est-à-dire de toute action préméditée et organisée pour convertir à la propre Eglise les membres d'une autre Eglise. Le prosélitisme est contraire à l'oecuménisme. Il promeut la discorde, la méfiance réciproque, la suspicion, l'agressivité confessionnelle et la dissension entre les chrétiens. C'est une obligation évangélique, un devoir chrétien et humain, que l'homme de partout soit respecté. Nous avons un principe constitutionnel de liberté religieuse que nous devons utiliser, avec sagesse et responsabilité, comme des hommes de la foi et de la paix, comme des serviteurs de la vérité de l'Evangile, comme promoteurs de l'harmonie et de l'amour fraternel, comme des fils de notre peuple, étroitement unis dans son travail et dans ses aspirations de créateur d'une vie spirituelle et matérielle toujours plus prospère. Cette unité doit être soutenue tout d'abord par nous, les serviteurs du Dieu Unique et qui — au-delà des différences religieuses — avons, chacun dans sa foi, de si nombreux témoignages et exhortations saints de servir la paix et le rapprochement d'entre nous, de promouvoir le bon entendement, devenant utiles à notre peuple tout entier, dans le soutien de son unité spirituelle, de l'unité au travail, dans la culture et dans les aspirations.

Ainsi donc, ce qu'on doit retenir, comme inspiration et lumière de cette assemblée, versées abondamment dans nos âmes à tous, est l'encouragement insistant que nous apportons des efforts accrues à l'appui du travail de notre peuple, à l'appui des efforts et des impulsions de notre Autorité d'Etat aux actions pour la prospérité de notre peuple et de notre pays.

Cette série de prêtres trouvés aux cours, estimé Monsieur Président du Département des Cultes et chers dirigeants de cultes, est une série de privilégiés. Ils sont jeunes, comme je disais dans le discours du début, et ils n'ont pas connu les difficultés du passé. Ils se sont formés comme des boursiers de l'Eglise, et étant une série bonne, avec des activités pastorales de valeur, ainsi que les a présentés le père Recteur, avec une expérience pastorale de plus de cinq ans, ils ont tenu à s'inscrire à ces cours pour se mettre au courant avec la situation de la théologie et de l'oecuménisme. J'ai dit qu'ils sont des privilégiés, parce qu'aujourd'hui ils ont vu à côté des hiérarques de l'Eglise Orthodoxe Roumaine les dirigeants et les représentants des cultes de notre pays et ont entendu parler les serviteurs de l'enseignement théologique des autres Eglises, ayant ainsi une image complète du climat de lumineuse collaboration oecuménique et patriotique dont vivent les serviteurs ecclésiastiques de notre pays.

L'anniversaire de 45 ans depuis l'Acte historique de 23 Août 1944, fondé sur les sacrifices, le dévouement et le courage des fils du peuple roumain, doit nous stimuler à l'accroissement de l'attachement envers le régime de notre pays, envers le triomphe de la paix dans le monde, en nous rendant, avec enthousiasme et fidélité, notre contribution au soutien des efforts de notre peuple tout entier pour la création d'une vie toujours plus heureuse, pour l'élévation de la patrie sur de nouveaux degrés de progrès, sous la direction de notre cher dirigeant, Monsieur Nicolae Ceaușescu, le Président du pays, pour la défense de la paix et pour l'éloignement des armes porteuses de la mort. Nous sommes pleinement convaincus que l'assemblée d'aujourd'hui sera une impulsion dans l'activité patriotique et sociale de tous ceux présents ici, ainsi que de tout les serviteurs et les fidèles que nous représentons.

Nous vous prions, Monsieur Président du Département des Cultes, de transmettre à la Haute Autorité d'Etat nos sentiments d'amour, d'estime et de dévouement, ainsi que l'assurance que le travail jour par jour des cultes se déroulera dans l'avenir aussi avec un zèle accru, pour le progrès et l'épanouissement continus de notre chère Patrie, la République Socialiste de Roumanie.

Comme expression de ces sentiments, le présidium de notre Conférence propose un projet de télégramme adressé au Président du pays, Son Excellence Nicolae Ceaușescu, dont la lecture sera donnée par S.Em. le Métropolitain Nestor d'Oltenie.

Dans une atmosphère solennelle, de fierté patriotique, Son Eminence le Métropolitain Nestor d'Oltenie présente à la Conférence le projet de télégramme publié dans le présent numéro.

Avec applaudissements et ovations prolongés, le contenu de la télégramme a été approuvé.

Les travaux de la Conférence ont été conclus dans une atmosphère de chaleureuse animation patriotique.

La Conférence interconfessionnelle hommagiale consacrée au 45-e anniversaire de la Révolution de libération nationale et sociale, antifasciste et antiimpérialiste de 23 Août 1944 a constitué une nouvelle occasion d'affirmer les sentiments d'amour et d'appréciation nourris par les serviteurs des cultes envers tout ce que le peuple roumain, en tête avec son sage dirigeant, Monsieur le Président Nicolae Ceaușescu, entreprend pour la création d'une vie toujours plus heureuse, ainsi qu'une nouvelle occasion de renouveler l'engagement de ceux-ci de soutenir, avec un dévouement total, l'élévation sur de nouveaux sommets de prospérité et de progrès de notre chère patrie, la République Socialiste de Roumanie.

Trad. en français par Pr. Vasile Mihoc